

Divadelní park ve Zlíně

BcA. Michaela Ondroušková

Diplomová práce
2016

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta multimediálních komunikací

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta multimediálních komunikací

Ateliér Prostorová tvorba

akademický rok: 2015/2016

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **BcA. Michaela Ondroušková**
Osobní číslo: **K14343**
Studijní program: **N8206 Výtvarná umění**
Studijní obor: **Multimédia a design – Prostorová tvorba**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Divadelní park ve Zlíně**

Zásady pro vypracování:

1. TEORETICKÁ ČÁST

a) Rozbor zadaného prostorového úkolu / oborově viz 2. PRAKTICKÁ ČÁST/ a vymezení jeho problematičnosti: analýza místa, mapové podklady, původní stav, fotodokumentace, zaměření, vyhodnocení jedinečnosti podmínek a vztahů v prostoru (širší vztahy). Rozsah textu min. 10A4 + mapové a obrazové přílohy.

b) Známé příklady stejných nebo podobných řešení a osobní vyhodnocení pozitiv a negativ pro vlastní inspiraci a užití min. 3 příklady. Rozsah textu min. 10A4 + obrazové přílohy.

c) Historiografie daného problému s odkazy na zdroje použitých informací (autor/dílo). Rozsah textu min. 10A4 + obrazové přílohy.

d) Osobní stanovisko – koncept návrhu (funkce vs. forma vs. účel vs. marketing, PR). Rozsah textu min. 4A4 + obrazové přílohy, (ideálně kresby).

e) Průvodní zpráva k návrhu praktické části popisující zvolená funkční, konstrukční, technická, materiálová a barevná řešení, doporučené výrobní postupy a případné zhotovitele / min. 3 možnosti / , včetně cenového aproximativu (design manuálu) a vedené dokladové části. Rozsah min. 10A4 + obrazové přílohy.

FORMA ODEVZDÁNÍ – Teoretická část

Minimálně 44 normostran textu + obrazové přílohy ve vazbě minimálně ve standartu UTB.

2. PRAKTICKÁ ČÁST

A – Návrh veřejného prostoru:

Úloha řešící reálné zadání z oboru výstavnictví, scénografie, užitého detailu urbánního prostoru, drobné architektury nebo zadávací projekt pro úlohu stejného zaměření.

B – Návrh prvku veřejného prostoru:

Návrh interiérového prvku, ideálně souvisejícího se zadáním A, mobiliář /např.: židle, police, stůl atp. /, opakovatelný segment výplně otvorů /např.: zábradlí, okno, dveře atp. /, orientační nebo reklamní prvek v prostoru / např.: poutače, kaplička, pomník, podstavec pro konkrétní plastiku atp. /.

Pro všechna zadání je požadována konzultace v ateliéru s docházkou min. 80% možného času, potvrzené konzultace s externími odborníky, min.3x, vedené v dokladové části.

FORMA ODEVZDÁNÍ – Praktická část

A – výkresová část v potřebném rozsahu autorizující návrh

2x paré A3 vazba minimálně ve standardu UTB s přílohou digitální kopie paré (PDF), min. 2 ks plakát B1 (100 x 70 cm tisk přímo na KAPA desky 3mm)

Model navrženého řešení v měřítku 1:50 a větším (upřesnění podle typu zadání).

B – výkresová část, libovolný formát ne menší než A3, fotodokumentace.

Model v měřítku 1:1

Na samostatném nosiči CD-ROM odevzdejte v minimálním počtu 10 kusů obrazovou dokumentaci praktické části závěrečné práce pro využití v publikacích FMK.

Formát pro bitmapové podklady: JPEG, barevný prostor RGB, rozlišení 300 dpi, 250 mm delší strana. Formáty pro vektory: AI, EPS, PDF. Loga a texty v křivkách.

V samostatném textovém souboru uveďte jméno a příjmení, login do Portálu UTB, obor (ateliér), typ práce, přesný název práce v češtině a angličtině, rok obhajoby, osobní mail, osobní web, telefon. Přiložte svou osobní fotografii v tiskovém rozlišení.

Diplomová práce v rozsahu 44 normostran A4 textu + obrazové přílohy.

Rozsah diplomové práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/umělecké dílo**

Seznam odborné literatury:

GAVENTA, Sarah. New Public Spaces. Londýn: Octopus Publishing Group, 2006. ISBN 184533-134-6.

GEHL, Jan a Lars GEMZOE. Nové městské prostory. Brno: ERA, 2002. 263 s. ISBN 80-86517-09-8.

LOU, Michel. Light: The Shape of Space: Designing with Space and Light. New York: Wiley, 1996. ISBN 0471286184.

MORAN, Nick. Světelný design: pro divadlo, koncerty, výstavy a živé akce. Praha: Institut umění – Divadelní ústav ve spolupráci s Institutem světelného designu, 2010. ISBN 978-80-7008-246-1.

NEUFERT, Ernst. Navrhování staveb: 2. české vydání. Praha: Consultinvest, 2000. ISBN 8090148662.

ŠILHÁNKOVÁ, Vladimíra. Veřejné prostory v územně plánovacím procesu. Brno: VUT Fakulta architektury, 2003. ISBN 80-214-2505-9.

NORBERG-SCHULZ, Christian. Genius loci: Krajina, místo, architektura. Vyd.2. Praha: Dokořán, 2010. ISBN: 978-80-7363-303-5.

KRATOCHVÍL, Petr. Současná česká architektura a její témata. Praha: Paseka, 2011. ISBN: 978-80-7432-110-8.

VIDIELLA, Alex Sánchez. Současná architektura. Praha: Slovart, 2007. ISBN: 978-80-7209-983-2.

BROOKER, Graeme a Sally STONE. Co je interiérový design?. Praha: Slovart, 2011. ISBN: 978-80-7391-435-6.

Vedoucí diplomové práce:

Ing. arch. Michael Klang, CSc.

Ateliér Prostorová tvorba

Datum zadání diplomové práce:

2. prosince 2015

Termín odevzdání diplomové práce:

13. května 2016

Ve Zlíně dne 12. prosince 2015

doc. MgA. Jana Janíková, ArtD.

děkanka

Ing. arch. Michael Klang, CSc.

vedoucí ateliéru

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské/diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- beru na vědomí, že bakalářská/diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a bude dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou/diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou/diplomovou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské/diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské/diplomové práce využít ke komerčním účelům.

Michaela Ondroušková

Ve Zlíně .....*28.4.2016*.....

[Podpis]
.....
Jméno, příjmení, podpis

1) zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlížení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

2) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacího zařízení (školní dílo).

3) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlídnou k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Tématem diplomové práce je návrh divadelního parku ve Zlíně, který se nachází v těsné blízkosti architektonicky významné budovy Městského divadla Zlín. Cílem práce je naplnit požadavky na kvalitní využívání parku jako veřejného prostoru s ohledem na pořádání aktivit kulturního charakteru, umožnit využívání parku pro krátkodobou rekreaci a relaxaci v přírodním charakteru městské zeleně a navrhnout divadelní prostor pro produkci venkovních představení se zohledněním provozních požadavků a s respektem k významu místa.

Klíčová slova: Zlín, veřejný prostor, veřejná prostranství, venkovní divadelní prostor, park, městská zeleň, Městské divadlo Zlín

ABSTRACT

The topic of this diploma thesis is a design of a theatrical park in Zlín which is situated close to a significant architectural building of Městské divadlo Zlín. An aim of this work is to meet the requirements of quality utilization of this park as a public space considering an organization of cultural activities, to enable utilization of the park for short time recreation and relaxation in the natural state of urban greenery and to design open-air theatre for a production of outdoor performances considering operational requirements and in respect to meaning of this space.

Keywords: Zlín, public space, open space, open-air theatre, park, urban greenery, Městské divadlo Zlín

Motto:

„Nevěřím, že by architektura měla příliš mluvit. Měla by zůstat tichá a nechat přírodu v masce slunečního svitu promlouvat hlasem větru.“

Ando Tadao

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

1 VEŘEJNÝ PROSTOR	14
1.1 DEFINICE VEŘEJNÉHO PROSTORU A VEŘEJNÉHO PROSTRANSTVÍ	14
1.2 VZNIK A VÝVOJ VEŘEJNÉHO PROSTORU A VEŘEJNÉHO PROSTRANSTVÍ	14
1.3 TYPOLOGIE MÍST PRO VYTVOŘENÍ VEŘEJNÝCH PROSTORŮ.....	15
1.4 TYPOLOGIE VEŘEJNÝCH PROSTRANSTVÍ	18
1.4.1 Ulice	18
1.4.2 Náměstí.....	19
1.4.3 Náves	19
1.4.4 Sídlištní prostory mezi panelovou zástavbou	19
1.4.5 Vnitroblok.....	20
1.4.6 Park.....	20
1.4.7 Městská zahrada	20
1.4.8 Lesopark a příměstský rekreační les	20
1.4.9 Nábřeží	20
1.4.10 Další specifické prostory	21
1.5 PROBLEMATIKA VEŘEJNÉHO PROSTORU	21
1.6 KRITÉRIA PRO KVALITNÍ MĚSTSKÝ PROSTOR.....	22
2 PARK JAKO SOUČÁST MĚSTSKÉ ZELENĚ	24
2.1 MĚSTSKÁ ZELEŇ	24
2.1.1 Využívání vlastností zeleně při utváření urbanistických prostorů.....	25
2.1.2 Příklady pozitivního ovlivnění urbanistického prostoru pomocí zeleně	25
2.1.3 Příklady negativního ovlivnění urbanistického prostoru pomocí zeleně	26
2.1.4 Příklady zásad použití a ochrany zeleně v urbanistického prostoru	26
2.1.5 Legislativa pro práci s veřejnou zelení	27
2.2 PARK 27	
2.2.1 Historie vzniku, tvorby a vývoje zahrad a parků.....	28
2.2.2 Základní principy sadových úprav s ohledem na výběr zeleně.....	30
3 VEŘEJNÉ OSVĚTLENÍ	32
3.1 POŽADAVKY NA OSVĚTLENOST DLE ČSN	32
3.2 SVĚTELNÉ ZDROJE PRO VEŘEJNÉ OSVĚTLENÍ	33
3.2.1 Kompaktní zářivky.....	33
3.2.2 Rtuťové vysokotlaké výbojky.....	33
3.2.3 Sodíkové vysokotlaké výbojky.....	33
3.2.4 Sodíkové vysokotlaké výbojky „H“ (s Peningovou směsí)	33
3.2.5 Sodíkové nízkotlaké výbojky	33
3.2.6 Sodíko-xenonové výbojky	33
3.2.7 Halogenidové výbojky.....	33

3.3	OSVĚTLENÍ ZAHRAD A PARKŮ	34
3.3.1	Osvětlení trávníků	34
3.3.2	Osvětlení chodníků	35
3.3.3	Osvětlení stromů	35
3.3.4	Osvětlení květinových záhonů	36
3.3.5	Osvětlení vodních ploch a fontán	37
4	DIVADELNÍ PROSTOR	39
4.1	VÝVOJ DIVADELNÍHO PROSTORU A JEHO ARCHITEKTONICKÉ FORMY	40
4.1.1	Různé typy uspořádání divadelních prostorů 20. století	44
4.2	VENKOVNÍ DIVADELNÍ SCÉNA	45
4.2.1	Vývoj venkovních divadelních scén	46
4.2.2	Vývoj českých venkovních divadelních scén	47
5	URBÁNNĚ GEOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA MĚSTA ZLÍN	48
5.1	POLOHA	48
5.2	HISTORIE VZNIKU	49
5.3	HISTORICKÁ ZÁSTAVBA	49
5.4	MODERNÍ ZÁSTAVBA - ZONACE MĚSTA	50
5.4.1	Továrna	50
5.4.2	Nové centrum města	51
5.4.3	Obytné zóny	52
5.4.4	Městské parky a zeleň	54
5.5	PŘÍMĚSTSKÉ ČÁSTI	55
5.6	SOUČASNOST	55
6	HISTORIOGRAFIE NAVRHOVANÉHO ÚZEMÍ	58
6.1	BUDOVA MĚSTSKÉHO DIVADLA VE ZLÍNĚ	62
6.1.1	Architektonická soutěž	62
6.1.2	Výtvarná díla	63
6.1.3	Lokalita:	64
6.1.4	Technické parametry	65
6.2	PARK U DIVADLA	67
6.3	ZÁMĚR VÝSTAVBY POLYFUNKČNÍHO DOMU V PARKU ZA DIVADLEM	69
6.4	FESTIVAL SETKÁNÍ – STRETNUTIE	69
7	REŠERŽE – PŘÍKLADY PODOBNÝCH ŘEŠENÍ	71
7.1	LEDEBURSKÁ ZAHRAHA V PRAZE	71
7.1.1	Osobní hodnocení	75
7.2	OTÁČIVÉ HLEDIŠTĚ V ČESKÉM KRUMLOVĚ	75
7.2.1	Osobní hodnocení	77
7.3	DOSTAVBA OSTRAVSKÉHO DIVADLA LOUTEK	78

7.3.1	Osobní hodnocení.....	81
7.4	MALEŠICKÝ PARK.....	81
7.4.1	Osobní hodnocení.....	83
7.5	PLOVOUCÍ OSTROV NA ŘECE MUR – AIOLA ISLAND	83
7.5.1	Osobní hodnocení.....	85
7.6	PĚŠÍ ZÓNA VE VELENJE	86
7.6.1	Osobní hodnocení.....	88
8	MAPOVÉ PODKLADY	89
8.1	POPIS ŠIRŠÍCH MAP V MĚŘÍTKU 1 : 5 000	89
8.1.1	Mapa širších vztahů.....	89
8.1.2	Mapa městské zeleně.....	89
8.1.3	Mapa dopravní situace	89
8.1.4	Mapa územního plánu Zlína	89
8.1.5	Mapa hodnot území Zlín	90
8.2	POPIS MAPOVÝCH VÝSEKŮ S ŘEŠENÝM ÚZEMÍM V MĚŘÍTKU 1 : 500.....	90
8.2.1	Mapa zeleně.....	90
8.2.2	Mapa dopravní situace	90
8.2.3	Mapa mobiliáře a veřejného osvětlení	90
8.2.4	Mapa s vrstevnicemi a zatrubněným potokem.....	90
8.2.5	Mapa inženýrských sítí.....	90
9	POPIS PŮVODNÍHO STAVU NAVRHOVANÉHO ÚZEMÍ.....	101
10	FOTODOKUMENTACE.....	103
11	ANALÝZA SITUACE	111
11.1	ZADÁNÍ, CÍL PROJEKTU A SUMARIZACE OČEKÁVÁNÍ	111
11.1.1	Sumarizace očekávání ze strany vedení Městského divadla Zlín	111
11.1.2	Sumarizace očekávání ze strany města Zlín	111
11.1.3	Sumarizace očekávání ze strany veřejnosti.....	112
11.2	VYUŽITÍ PARKU	112
11.3	PROBLEMATICKÁ MÍSTA	114
11.4	SWOT ANALÝZA	116
11.4.1	Silné stránky.....	116
11.4.2	Slabé stránky	117
11.4.3	Příležitosti	117
11.4.4	Hrozby	118
12	KONCEPČNÍ ŘEŠENÍ.....	119
13	POPIS NAVRHOVANÉHO ŘEŠENÍ.....	122
13.1	PROSTOR VJEZDU DO PARKU A OBRATIŠTĚ	123
13.2	OPEN AIR SCÉNA	124
13.3	SPOLEČENSKÝ PROSTOR	125

13.4	VSTUPY DO PARKU	126
13.5	VSTUPY DO DIVADELNÍCH BUDOV	126
13.6	PROTIHLUKOVÁ BARIÉRA	126
13.7	PĚŠÍ KOMUNIKACE	126
13.8	MOBILIÁŘ.....	127
13.9	ZELEŇ.....	127
14	PRŮVODNÍ ZPRÁVA K NÁVRHU PRAKTICKÉ ČÁSTI.....	130
14.1	ŘEŠENÍ DIVADELNÍHO PROSTORU.....	131
14.2	MODELACE TERÉNU	134
14.2.1	Jeviště a hlediště.....	135
14.3	ŘEŠENÍ SPOLEČENSKÉHO PROSTORU	139
14.4	ŘEŠENÍ ELEKTROINSTALACE	143
14.4.1	Veřejné osvětlení	145
14.4.2	Orientační LED osvětlení.....	145
14.4.3	Zahradní osvětlení.....	147
14.5	ŘEŠENÍ KOMUNIKACÍ	149
14.5.1	Komunikace pro pěší.....	150
14.5.2	Dopravní komunikace	150
14.5.3	Parkovací stání	151
14.6	ŘEŠENÍ ZELEŇ	152
14.7	MOBILIÁŘ.....	156
15	DESIGN MANUÁL – POPIS NAVRHOVANÉHO VYBAVENÍ.....	158
16	NÁVRH ROZPOČTU	162

ÚVOD

Zadáním mé práce je návrh divadelního parku. Jedná se o řešení stávajícího parkového prostoru, který těsně přiléhá k budovám Městského divadla Zlín a je sporadicky využíván – především Městským divadlem Zlín pro pořádání divadelních produkcí v období týdenního letního divadelního festivalu Setkání – Stretnutie. Mimo toto období nemá park v podstatě žádné další využití. V současné době je navštěvován pejskaři a slouží jako průchod při zkrácení cesty do centra města.

Mým cílem bylo vytvořit takový návrh, který by nabízel prostranství sloužící k různým aktivitám kulturního charakteru, navrhnout řešení venkovní divadelní scény a umožnit využívání parkových prostranství pro další aktivity sloužící k rekreačním a relaxačním účelům. Podstatné bylo i řešení obslužnosti divadelních budov a provozu aktivit v parkovém prostoru s ohledem k maximálnímu zachování zeleně a stávající vegetace a s respektem k historii místa, k jeho návaznosti na okolní architekturu a k jeho významu jako území, které je reprezentantem kultury.

V teoretické části se v jednotlivých kapitolách obecně zabývám problematikou témat veřejného prostoru, veřejného prostranství, parku, městské zeleně, divadelního prostoru, osvětlením, dále pak urbánně geografickou charakteristikou města Zlín, historiografií navrhovaného území a mapovými podklady v širším měřítku i v měřítku pro zvolené území. Na vybraných příkladech podobného řešení se snažím najít srovnání, inspiraci, možnosti a východiska pro analýzu a posouzení různých způsobů řešení, která se svým charakterem blíží k mnou zpracovávanému návrhu divadelního parku.

Na základě prostudování stávajícího stavu parku a analýzy situace se pak v praktické části zabývám koncepčními východisky pro návrh parku, popisem navrhovaného stavu a v průvodní zprávě pak detailnějším popisem jednotlivých prvků, včetně jejich materiálového, technického a konstrukčního řešení. Součástí je i popis navrhovaného vybavení a orientační návrh rozpočtu.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 VEŘEJNÝ PROSTOR

Cílem mé práce je vytvoření veřejného prostoru – Divadelního parku. Kvalitu svého návrhu zakládám na znalostech a pochopení principů pro tvorbu veřejného prostoru tak, aby splňoval všechny očekávané funkce a byl příležitostí pro plnohodnotné užívání daného místa. Z toho důvodu je tato kapitola věnována veřejnému prostoru a prostranstvím, jejich základním pojmům a podstatným okolnostem, které je třeba akceptovat pro tvorbu návrhu veřejného prostoru.

1.1 Definice veřejného prostoru a veřejného prostranství

Pojem veřejný prostor vychází z anglického termínu „public space“ a lze jej definovat mnoha různými způsoby s ohledem na úhel pohledu a účel, pro který byl veřejný prostor vytvořen. Nadace Partnerství definuje veřejný prostor takto: *„Jeho výklad můžeme nejjednodušeji chápat ve smyslu jakéhokoliv prostoru, který je veřejný, tedy není součástí soukromého života. Obecně veřejný prostor slouží jako místo setkávání a komunikace ve všech jejích rovinách od politicko-právní přes sociální až k fyzické podstatě tohoto prostoru“*. [1]

Setkat se můžeme i s ekvivalentním anglickým termínem „open space“ volně přeložitelným jako otevřená prostranství. Tento termín se však týká pouze fyzické podstaty prostoru a rozumí se jím především veřejná prostranství, která nejsou zastavěná budovami – například tedy náměstí, náves, ulice, park, hřiště, nábřeží, hřbitov atd.

Veřejná prostranství jsou tedy jiným pojmem než veřejný prostor. Petr Durdík k termínu veřejná prostranství ve Sborníku konference Asociace pro urbanismus a územní plánování (Znojmo, 2013) uvádí: *„Jedná se o základní stavební prvek, který zajišťuje životaschopnost sídla, vnitřní komunikaci, orientaci, společenský život, relaxaci a další funkce, které jsou pro fungování našich obcí nezbytné. Jsou významným prvkem, který zajišťuje soudržnost obyvatel a jejich identifikaci se sídlem samotným“*. [2]

Pojem veřejné prostranství definuje zákon č. 128/2000 Sb. o obcích (obecní řízení) v § 34: *Veřejným prostranstvím jsou všechna náměstí, ulice, tržnice, chodníky, veřejná zeleň, parky a další prostory přístupné každému bez omezení, tedy sloužící obecnému užívání, a to bez ohledu na vlastnictví k tomuto prostoru.*

1.2 Vznik a vývoj veřejného prostoru a veřejného prostranství

Veřejný prostor nás obklopuje od nepaměti. Jeho původní účel byl orientován pouze na komunikační účely, následně s rozvojem společnosti začaly nabývat na důležitosti společ-

čenské funkce a veřejný život. Všude, kde vznikala lidská společenství – v sídlech, osadách, obcích, městysech a městech, začala vznikat veřejná prostranství, která sloužila k mnoha různým účelům. Byly to například účely komunikační, náboženské, vojenské, obchodní, shromažďovací, kulturní, rekreační, sportovní a jiné. V průběhu času si lidé začali podmaňovat i volnou krajinu, kde postupně začala vznikat rozsáhlá letní sídla, obory, parky. Ty pak byly svými zakladateli ohrazeny a využívány jako soukromý prostor bez přístupu veřejnosti. Teprve v pozdější době se opět některé prostory veřejnosti otevřely a začaly sloužit jako veřejná prostranství. Výrazným zásahem do veřejného prostoru se staly cesty spojující jednotlivá sídla. V dnešní době, daleko více než kdykoliv předtím, jsou to právě cesty, které se na podobě krajiny výrazně podepisují a mají dopad na její kompozici. Lidé vždy veřejné prostory a prostranství nejen vytvářeli, ale z různých důvodů a k různým účelům je i přetvářeli, měnili, kultivovali a také ničili. [2]

Petr Kratochvíl ve Sborníku konference Asociace pro urbanismus a územní plánování (Znojmo, 2013) charakterizuje tři kategorie přístupů chápání pojmu veřejného prostoru a z nich vyplývajících metod používaných při analýze: „*Kdybychom měli tyto tři kategorie přístupů vyjádřit heslovitě, pak tematizují 1. smysl – 2. aktivity – 3. fyzickou podobu. Samozřejmě, že nejzajímavější jsou ty úvahy, které se všechny tři přístupy snaží propojit a hledat souvislost mezi sociálním smyslem, aktivní náplní a fyzickou podobou veřejných prostorů.*“ [2]

1.3 Typologie míst pro vytvoření veřejných prostorů

Nejběžnější formou intervencí veřejných prostorů je obnova stávajících městských prostorů, kdy se jedná především o historická náměstí a ulice jako přirozených center většiny měst. Dalším typem je nalézání nových míst pro založení veřejného prostoru. Příkladem může být například newyorské High Line (dvoukilometrová promenáda na trati zrušené vlakové vlečky) nebo cyklostezka v Praze pod Vítkovem (příklad proměny území bývalé dopravní stavby na veřejný prostor). [2]

Obr. 1. Promenáda High Line v New Yorku

Veřejný prostor v některých případech může vzniknout jako základ koncepce nové městské části při novém využití opuštěných ploch převážně umístěných v blízkosti městských center, jako například hamburské Hafen City. Veřejným prostorem je i veřejně přístupný parter a interiér (pasáže, dvorany a podobně) v rámci jednotlivé budovy. Novým fenoménem je budova jako veřejný prostor, kdy je využit celý povrch stavby. Příkladem je budova nové opery v Oslo, která na svých šikmých plochách zastřešení nabízí v kteroukoliv denní i roční dobu plochy k užívání nesouvisející přímo s provozem opery samotné. Dalším typem místa pro vznik veřejného prostoru je pak rozhraní sféry veřejné a soukromé, které nemusí být striktně definováno, ale naopak je vítána koncepce vzájemného prostupování obou sfér s možností navazování sociálních kontaktů. [2]

Obr. 2. Veřejný prostor v západní části HafenCity v Hamburgu

Obr. 3. Budova nové opery v Oslo

1.4 Typologie veřejných prostranství

Níže uvádím přehled typů veřejných prostranství, tedy prostor veřejně přístupných, ve kterých se lidé mohou bez omezení sdružovat, společně je užívat k různým účelům, komunikovat, navazovat mezilidské vztahy, postávat, sedět, hrát si a být jinak aktivní.

1.4.1 Ulice

Tento typ prostoru je nejzákladnější formou veřejného prostranství a je tak samozřejmý, že ho skoro ani nevnímáme. Dalo by se říci, že pro lidi žijící ve městech, je podstatnou částí jejich života pohyb po ulicích, které při cestách domů, do práce, do školy, za zábavou nebo sportem tvoří spojnice jejich cílů. Ulice v podstatné míře svým vzhledem ovlivňuje mnoho aspektů našeho každodenního života. Pokud její vzhled není přívětivý, do velké míry ovlivňuje naši náladu a psychiku. V takové ulici pak nikdo nepobývá rád, v důsledku toho je prázdná a opuštěná. Neudržovaná a neosvětlená ulice má vliv i na naši bezpečnost. Při chůzi po neudržovaném terénu s výmoly a prohlubněmi je obtížné se ulicí bezpečně procházet a v noci při nedostatečném osvětlení se takovýmto místům raději vyhýbáme. Příjemné nejsou ani ulice přeplněné zaparkovanými automobily, kde má chodec značně ztíženou situaci.

V českém prostředí je zástavba domů kolem ulic nejtypičtější formou i pro venkovské osídlení. Mnohé vesnice si tuto formu zachovávají dodnes v podobě tzv. ulicovek, kde ulice tvoří i hlavní prostor obce. [1]

Ulice se pak typologicky dále dělí na:

- **městskou třídu** – tyto typy ulic jsou tradičně historickými spojnicemi ve městě a mají společenskou a dopravní funkci, často sem bývá svedena městská hromadná doprava. Charakteristický je bohatě členěný parter a množství obchodů a služeb.
- **obytnou ulici** – jedná se o ulici v obytném prostředí, doprava je zde omezena a slouží především k obsluze přilehlých domů. Tyto ulice jsou přívětivější pro navazování sociálních kontaktů místních obyvatel. Nejčastěji prostory tohoto typu ulice tvoří pásy chodníků, vozovka s parkováním a případně trávník se stromořadím.
- **pěší zóna** – jedná se o prostor, kde je omezena doprava a parkování a který je určen pouze pro chodce. Přírozenými pěšími zónami jsou historická jádra některých měst, kde v důsledku úzkých ulic není automobilová doprava možná. Z důvodu zahlcení center měst automobilovým provozem začaly být od šedesátých let 20. století pěší zóny v historických centrech vytvářeny záměrně. Dalším typem pěších zón jsou ulice

s velkou koncentrací pěších a se zvláštním společenským nebo obchodním významem. V českých městech jsou v současné době pěší zóny jejich běžnou součástí. Koncem 20. století přibývají nové formy pěších a obytných zón, kde jsou parkovací místa přesunuta do podzemních garáží a území je vyhrazeno pouze pro pohyb chodců. Nově mohou vzniknout i místa, kde se obyvatelé rozhodli, že auto vlastnit nechtějí. To pak dává možnost vytvářet okrsky s vyloučením aut a bez parkovacích prostorů. Toto zatím česká legislativa neumožňuje, prozatím je nutné zajistit vždy určitý počet parkovacích míst ve vztahu k obytné ploše. [1]

1.4.2 Náměstí

Centrální náměstí mívají obvykle plošný charakter a jsou to tradičně místa pro veřejný život a soustředění lidí, pro společenské a kulturní akce, pořádání trhů, slavností, přehlídek a jiných událostí. Tento centrální typ náměstí převažuje u většiny měst a tradičně mívá živý parter s množstvím obchodů a služeb. Dalšími typy náměstí jsou pak parková náměstí – s převažující plochou zeleně, která svým způsobem přebírají rekreační funkci parku, dále náměstí obytná – vytvořená jako centrální prostor obytných souborů a náměstí, u kterých se stala dominantní funkcí doprava. [1]

1.4.3 Náves

Jedná se o centrální prostor u malých obcí, který je přirozeným místem pro setkávání obyvatel. Existuje celá řada typů (ulicové, vřetenové, okrouhlicové) podle zeměpisné oblasti a způsobu vzniku obce. Charakter společenského života a sociálních vztahů je na vesnici odlišný od města a je zde tedy i odlišné pobývání lidí ve veřejném prostoru. Z toho důvodu je leckde smutným faktem, že zde došlo ke znehodnocení těchto prostranství například nevhodnou výsadbou zeleně nebo dopravou. [1]

1.4.4 Sídlištní prostory mezi panelovou zástavbou

Na panelových sídlištích se mezi zástavbou nacházejí rozsáhlé plochy, které mají z kompozičních důvodů zajišťovat dostatečný odstup mezi jednotlivými domy. Většinou jsou zde situována dětská hřiště, u kterých ovšem často bývá problém s údržbou a tím pádem i s jejich bezpečností. Dalšími problémy sídlištních prostor je osázení prostranství nevhodnými dřevinami. V poslední době při nárůstu automobilismu je zde i problém s počtem parkovacích míst. Ta jsou nově budována, nejčastěji na úkor zeleně. Obecně tyto plochy nenabízejí příliš možnosti pro trávení volného času a velkou rozlohou svých ploch nepůsobí přívětivě. [1]

1.4.5 Vnitroblok

Jedná se o cenné prostory v husté a kompaktní městské zástavbě. Bývají to prostory různého typu od těsných dvorků až po velkorysé plochy zeleně. V dnešní době tyto prostory nabízejí rozličné způsoby užívání a mohly by sloužit například jako hrací prostory pro děti, prostory pro pobývání v zeleni, pro zakládání malých zahrádek a jako místa pro sociální kontakty se sousedy. Momentálně však není jejich potenciál plně využit a často jsou zastavěny garážemi, kůlničkami a přístavky, stávají se parkovacím prostorem a v nejhorším případě slouží jako odkladiště. [1]

1.4.6 Park

Parky jsou prostory určené pro krátkodobou rekreaci obyvatel města a pro společenské, kulturní a sportovní akce. Jsou charakteristické střídáním zatravněných ploch s výsadbou solitérních stromů nebo kompaktních keřových či záhonových výsadeb. Jako důležitý prvek zeleně v městském organismu je nutné propojování parků do celého systému městské zeleně. V současné době jsou na tvorbu parků kladeny velké nároky. Pro pohodlné užívání parku by měl být v obci ideálně takový počet parků, aby byly pro všechny obyvatele v pěší dostupnosti. [1]

1.4.7 Městská zahrada

Městské zahrady mají původ v zahradách soukromých a v minulosti bývaly součástí vil, zámků, klášterů atd. Časem pak byly zpřístupněny veřejnosti. Díky intenzivní a odborné sadové úpravě mají vysoký estetický charakter, pro který jsou často vyhledávány a užívány nejen pro akce společenského charakteru. [1]

1.4.8 Lesopark a příměstský rekreační les

Lesopark nebo příměstský les v sobě kombinuje prvky běžného lesa a městského parku. Na rozdíl od běžného lesa, jehož funkce je hospodářská a slouží převážně k produkci dřeva, má lesopark funkci rekreační a lidé ho s oblibou využívají pro sport, odpočinek, relaxaci a zábavu. Obvykle bývá vybaven hustou sítí lesních cest, které mohou být doplněny mobiliářem, altánky, dětskými hřišti a drobnými zařízeními pro občerstvení a sportovní vyžití. Lesoparky obvykle bývají na okrajích měst a v dostupnosti hromadné dopravy. [1]

1.4.9 Nábřeží

Nábřeží měla v minulosti ochrannou funkci před povodněmi, byla neupravená a neplnila

funkci veřejného prostoru. Později se začala zpevňovat a ve vnitřní části města byla vytvářena kamenná nábřeží s náplavkami. V současnosti jsou vyhledávána jako atraktivní prostor v blízkosti vodního toku, často bývají doplněná stromořadím, lemovaná cyklostezkami nebo pěšími trasami a mohou sloužit pro rekreační účely. Nábřeží také mohou plnit funkci přístavů, kde jsou lodě připevněny pomocí lan ke kůlům zapuštěným do zdiva nábřeží. [1]

1.4.10 Další specifické prostory

Mezi veřejné prostory patří i specifická místa, která na první pohled takto nevnímáme. Přesto jsou ve veřejném vlastnictví a to v tom smyslu, že není možné vyhnout se pohledu na ně. Takovým místem bývají například střechy objektů, které se mohou stát plochami pro zeleň, terasami, nekrytými částmi kaváren nebo vyhlídkami. Dalším typem mohou být polo-veřejná atria, zahrady, dvory a nádvoří. Dále pak zastřešené pasáže, které dříve měly ve velkých městech umožnit příjemné nakupování bez ohledu na klimatické podmínky. V dnešní době jsou v podobném duchu budována obchodní centra. Ta jsou však podřízená komerčním účelům a reklamním strategiím, s omezenou otevírací dobou a permanentní kontrolou aktivit. Tyto rysy nejsou slučitelné s principy plnohodnotného veřejného prostoru. Dále jsou to plochy kolem velkých a významných staveb – kin, divadel, kostelů, kulturních domů. Často se jedná o rozměrná prostranství (velikostně až neúměrně předimenzovaná ve snaze o podpoření monumentality a významu budovy), která mají funkci veřejného prostoru. Ta je však omezená. Může zde sice docházet ke shromažďování velkého počtu lidí, ale pokud v budovách neprobíhá žádná činnost je veřejný život kolem nich minimální. [1]

1.5 Problematika veřejného prostoru

V poslední době o veřejný prostor a veřejná prostranství vzrůstá zájem jak odborné veřejnosti, tak i laiků. Jaké jsou důvody tohoto zvýšeného zájmu a co je jejich příčinou? Proč toto téma nabývá na aktuálnosti?

Povaha dnešního života se změnila a to má i výrazný dopad na funkční využívání veřejného prostoru. Lidé jsou ve velké míře závislí na dopravních prostředcích, při cestách do práce, do školy, na nákupy, za rekreací se přesouvají z místa na místo, která spolu nijak nesouvisejí a tím se oslabuje vazba na konkrétní místo. Moderní média nám umožňují sdílet virtuální svět a zdá se, že sdružování ve venkovním městském prostoru je pro společnou mezilidskou komunikaci zbytečné. Některé funkce veřejného prostoru se přesouvají do jiných zařízení – příkladem mohou být schopping mally nebo polyfunkční komplexy. Můžeme narazit na fenomén, kdy se veřejný prostor ztrácí a stává se z něj prostor soukromý, nebo je jinak

různě využíván a přeměňován. To pak s sebou přináší negativní ohlasy a nespokojenost. Je zřejmé, že dochází k oslabení důvodů využívání veřejného městského prostoru. Přes všechny tyto důvody a tendence jsou ulice, parky, náměstí a jiná prostranství stále přitažlivým místem, kde se odehrává řada aktivit. Zároveň se veřejná prostranství stala i společenským tématem. Lidé svou pozornost obrátili k vnějšímu prostředí, ve kterém žijí, projevují zájem o jeho kvalitu, stávají se v tomto směru aktivní a angažovaní. Chtějí veřejný prostor a prostranství kvalitně užívat. Tato renesance zájmu vede nejen k obnově aktivit ve veřejném prostoru, ale i k množství rekonstrukcí veřejných prostranství a nových realizací.

1.6 Kritéria pro kvalitní městský prostor

Aby mohly být veřejné prostory kvalitně zpracovány a využívány ke spokojenosti veřejnosti, je nutné řídit se celou řadou principů a doporučení.

Podrobně se důvody a metodami pro utváření městského prostoru zabývá dánský architekt Jan Gehl ve své knize „Města pro lidi“. Na základě svých celoživotních zkušeností zde vysvětluje, jak vytvářet města zdravá, životaschopná, bezpečná a udržitelná především z pohledu chodce. Souhrn těchto kritérií, které by mělo městské prostředí splňovat, uvádí také Petr Kratochvíl v knize „Architektura a veřejný prostor“ v Gehlovi vybraném textu – „Veřejné prostory pro proměňující se život“. Uvedená kritéria pokládám za základní manuál pro tvůrce městských veřejných prostranství, proto je uvádím níže.

Ochrana

- *ochrana proti dopravě – ochrana před dopravními nehodami, ochrana před znečištěním ovzduší, výfukovými plyny, hlukem, dobrý rozhled*
- *ochrana proti kriminalitě a násilí – dobré osvětlení, neformální kontrola, překrývání funkcí v prostoru a čase*
- *ochrana proti nepříjemným smyslovým vjemům - vítr/průvan, déšť/sníh, zima/vedro, znečištěný vzduch, prach, hluk, oslnění*

Vybídnutí

- *vybídnutí k chůzi – volný prostor k chůzi, přístupnost důležitých míst, zajímavá průčelí, absence překážek, kvalitní povrchy*
- *vybídnutí k zastavení a pobývání – atraktivní a funkční hranice oblasti, zřetelná místa určená k pobývání, objekty, o něž se lze opřít nebo u nichž lze stát*

- vybidnutí k usednutí – zřetelná místa určená k usednutí, příjemná vyhlídka, možnost pozorovat ostatní, dobrá skladba veřejných laviček a kavárenského posezení, příležitost k odpočinku
- vybidnutí k vizuálním kontaktům – přehledná orientace, nerušené a zajímavé výhledy, osvětlení za tmy
- zvukové podněty a verbální kontakty – nízká úroveň hluku, uspořádání příležitostí k posezení, které podněcuje ke komunikaci
- hry, reakce a interakce – umožnění fyzických aktivit a her, interakce a zábavy, dočasné aktivity (trhy, festivaly, výstavy, apod.), volitelné aktivity (odpočinek, schůzky, sociální interakce), příležitosti, aby se lidé ve veřejném prostoru dostávali do vzájemných kontaktů
- denní / večerní / noční aktivity – město v provozu 24 hodin, rozmanitost a střídání funkcí v průběhu dne, světla v oknech (byty), smíšené funkce, osvětlení v lidském měřítku
- proměny sezónních aktivit – sezónní aktivity (bruslení, trhy), ochrana před nepříznivými klimatickými podmínkami, osvětlení

Potěšení

- lidské měřítko – dimenze budov a prostorů zachovávajících základní lidská měřítka ve vztahu ke smyslovému vnímání, pohybům a chování
- pozitivní stránky podnebí – slunce/stín, teplo/chlad, vánek/vzdušnost
- estetika a vnímání - kvalitní návrh, pěkné detaily, odolné materiály, rozhledy; výhledy; bohaté smyslové podněty [3]

2 PARK JAKO SOUČÁST MĚSTSKÉ ZELENĚ

Zeleň je důležitou a nenahraditelnou součástí životního prostředí a při tvorbě veřejného prostoru se významně uplatňuje. Je nepopiratelné, že ovlivňuje náš život mnoha způsoby. Rostliny jsou složitý ekosystém, který asimilací spotřebovává oxid uhličitý a vylučuje kyslík, zpomaluje koloběh vody v přírodě, zmírňuje výkyvy teplot v průběhu dne a noci, ovlivňuje proudění vzduchu, snižuje hlučnost, má protiprašnou funkci a v neposlední řadě i funkci estetickou. Vhodným použitím zeleně ve veřejných prostranstvích lze dosáhnout značného kompozičního účinku. Vliv zeleně na lidskou psychiku je nepopiratelný. Všichni se rádi zelení obklopujeme – preferujeme bydlení i pracovní prostory s výhledem do zeleně, rádi v zeleni trávíme volný čas, procházíme se, relaxujeme, rekreujeme, sportujeme, zahrádkaříme. Aniž si to vědomě připouštíme, je to z velké míry zeď, která nám pomáhá odbourávat nahromaděný stres a zlepšuje naši psychickou pohodu.

2.1 Městská zeď

Co vlastně znamená městská zeď a jakou má funkci? *V literatuře jsou jako městská zeď nejčastěji označovány městské a příměstské lesy, parky a uliční zeď, dále řeky a vodní plochy, zahrady, trávníky, zeď zástavby (dvory) a mokřady. Méně často jsou zmiňovány farmy a jiné formy příměstského zemědělství, golfová hřiště, pobřeží, hřbitovy, jednotlivé stromy, botanické zahrady, rumiště a opuštěné plochy. Můžeme ojediněle objevit též zmínku o přírodní rezervaci, křovinách či britských „greenbelts“ (soustředné pásy zeleně).* [4]

Plochy zeleně v urbánním prostředí můžeme dělit na veřejné a soukromé. Veřejná zeď je trvale a bez omezení přístupná veřejnosti. Termínem městská zeď můžeme chápat všechny plochy vegetace a veškerou bodovou a liniovou vegetaci na území města. Městská zeď je významný prvek městského prostředí a má několik významů a funkcí: existenční význam, klimatickou funkci, hygienickou funkci, půdoochrannou, vodu a hospodářskou funkci, psychickou a rekreační funkci, estetickou a prostorotvornou funkci. Zeď může mít i funkci negativní – například produkci pylových alergenů, stínění oken, narušování inženýrských staveb a sítí kořeny, znečišťování prostředí, vytváření útočiště různých nežádoucích organismů, krytí kriminálních žvlů s nekalými úmysly (od prostituce a prodeje drog, až po násilné trestné činy). [5]

Plochy zeleně lze definovat jako vymezený segment území se souborem prvků přirozeně vzniklých nebo záměrně založených a uspořádaných podle zahradně architektonických a krajinářských zásad. Prvky mohou být živé a neživé – přírodní či umělé. Mezi prvky živé

řadíme hlavně stromy, keře, trávničky a květiny (byliny). Živé prvky lze ještě rámcově třídit na přirozené nebo tvarované, z hlediska původu domácí či introdukované. Mezi prvky neživé zahrnujeme terén, kameny a vodu. Umělými prvky v zahradně krajinářských úpravách jsou především stavby a parkový mobiliář. Sem patří cesty, odpočívadla, schodiště, opěrné nebo květinové zdi a zídky, pergoly, altány, lavičky, umělecká díla, osvětlení, případně další vybavení, která bezprostředně souvisí s jejím užíváním (např. dětská hřiště). [6]

2.1.1 Využívání vlastností zeleně při utváření urbanistických prostorů

Při utváření prostorů náměstí, atrií, ulic, nábřeží atd. má městská zeleň zásadní význam. V závislosti na použití může být zeleň přínosem při prostorovém členění, zvýraznění významových bodů, uzavírání nebo otevírání, zakrývání nežádoucích pohledů, zdůraznění či izolaci významných prvků. [7] Avšak při špatném situování se zeleň může stát negativním a mnohdy i nebezpečným prvkem urbánního prostoru.

Pro návrh kvalitního urbanistického prostoru s využitím ploch zeleně je nezbytné se seznámit s pozitivním i negativním situováním zeleně v městském prostoru a dodržovat nezbytné zásady pro užití zeleně v městské zástavbě. Proto níže uvádím některé příklady pozitivního i negativního vlivu při způsobu užití zeleně a některé zásady pro toto užití.

2.1.2 Příklady pozitivního ovlivnění urbanistického prostoru pomocí zeleně

Zeleň může pomoci oslabovat působení nesourodých architektonických prvků případně orientovat pozornost jiným směrem. Jednotlivé prvky zeleně mohou dát nebo ovlivnit měřítko prostoru. Zeleň ovlivňuje vnímání prostoru při podvědomém vyhodnocování jeho významu a výsledné charakteristiky. Zeleň může být také efektivně využita pro zvýšení bezpečnosti chodců při průjezdné dopravě v obcích (optické zdůraznění příjezdu do obce, zdůraznění přechodů pro chodce za pomoci středových ostrůvků). Dalšími příklady pozitivního ovlivnění městského prostoru pomocí jednotlivých prvků zeleně jsou např.:

- uliční stromořadí – mohou jasně definovat hlavní osnovu města
- velké stromy – mohou akcentovat významově nejdůležitější místa, mohou působit jako dominanty, lemovat nebo rámovat prostor, zdůrazňovat (akcentovat) významné body
- popínavé rostliny – jsou rychlé a finančně nenáročné pro popnutí holých fasád domů a mají nemalý efekt při zateplení budov

- malokorunné, bezplodé odrůdy listnatých stromů (sakury, kulaté javory, višně křovitá, ibišky, akáty, atd.) – vhodné do ulic s nedostatečným prostorem, z důvodu malé výšky nestíní okolním domům
- uliční stromořadí a zelené pásy podél komunikací v sídlech – dávají chodcům pocit většího bezpečí, neboť je oddělují od dopravy, mohou rozdělovat pěší a cyklistické stezky i vytvářet střední dělicí pás u víceprroudých městských tříd a zároveň řeší možnost bezpečnějšího překonání víceprroudé komunikace
- květinové a travnaté záhony – jako zvýšené nebo lavicové chrání zeleň proti sešlapávání, umožňují na okraji záhonu umístit sezení, člení prostor a vyrovnávají různé výškové úrovně, mohou vytvořit chybějící hranu ulice nebo náměstí [7]

2.1.3 Příklady negativního ovlivnění urbanistického prostoru pomocí zeleně

- malokorunné, bezplodé odrůdy listnatých stromů (sakury, kulaté javory, višně křovitá, ibišky, akáty, atd.) – nemohou vzhledem ke své omezené velikosti dostatečně plnit stínící hygienickou nebo mikroklimatickou funkci
- květinové a travnaté záhony – jako zvýšené nebo lavicové mohou tvořit bariéry pohybu chodců
- kmeny stromů – mohou zhoršovat rozhled v rozhledových polích křižovatek, keře by se v těchto prostorech neměly vysazovat vůbec [7]

2.1.4 Příklady zásad použití a ochrany zeleně v urbanistického prostoru

- v některých, méně frekventovaných ulicích je vhodné uliční stromořadí kombinovat s pásy trávníku nebo pokryvných dřevin (v souvislém pruhu), čímž se celkový účinek zeleně zvyšuje, dostatečná šířka pruhu je 2,5 m
- záhony je třeba oddělit od vozovky zvýšeným obrubníkem, který mimo jiné brání zasolování půdy (uvádí se výška 8–12 cm)
- stromy mají být vzdáleny alespoň 1m od obrubníku, ve frekventovaných ulicích mohou být stromy vysazovány i do zpevněných povrchů, například do chodníků. Jejich ochranu a zdárný růst je však třeba zabezpečit celou řadou opatření (závlahy, přihnojování, ochranné mříže a další technická opatření včetně ochrany kmene).
- výsadba velkých stromů musí být provedena tak, aby umožňovala přehled v dopravní situaci a nezhoršovala bezpečnost provozu [7]

2.1.5 Legislativa pro práci s veřejnou zelení

Práce s veřejnou zelení podléhá zákonným úpravám a je zakotvena o zákoně o ochraně přírody a krajiny 114/1992 Sb. S ohledem ke koncepční tvorbě zelených ploch v rámci širšího území je základním dokumentem plán ÚSES (územní systém ekologické stability), který v sobě zahrnuje vymezení již existujících krajinných prvků zeleně i koncepci pro jejich další doplňování. Povolení k výsadbě zeleně vydává příslušný odbor zeleně či životního prostředí. [1]

2.2 Park

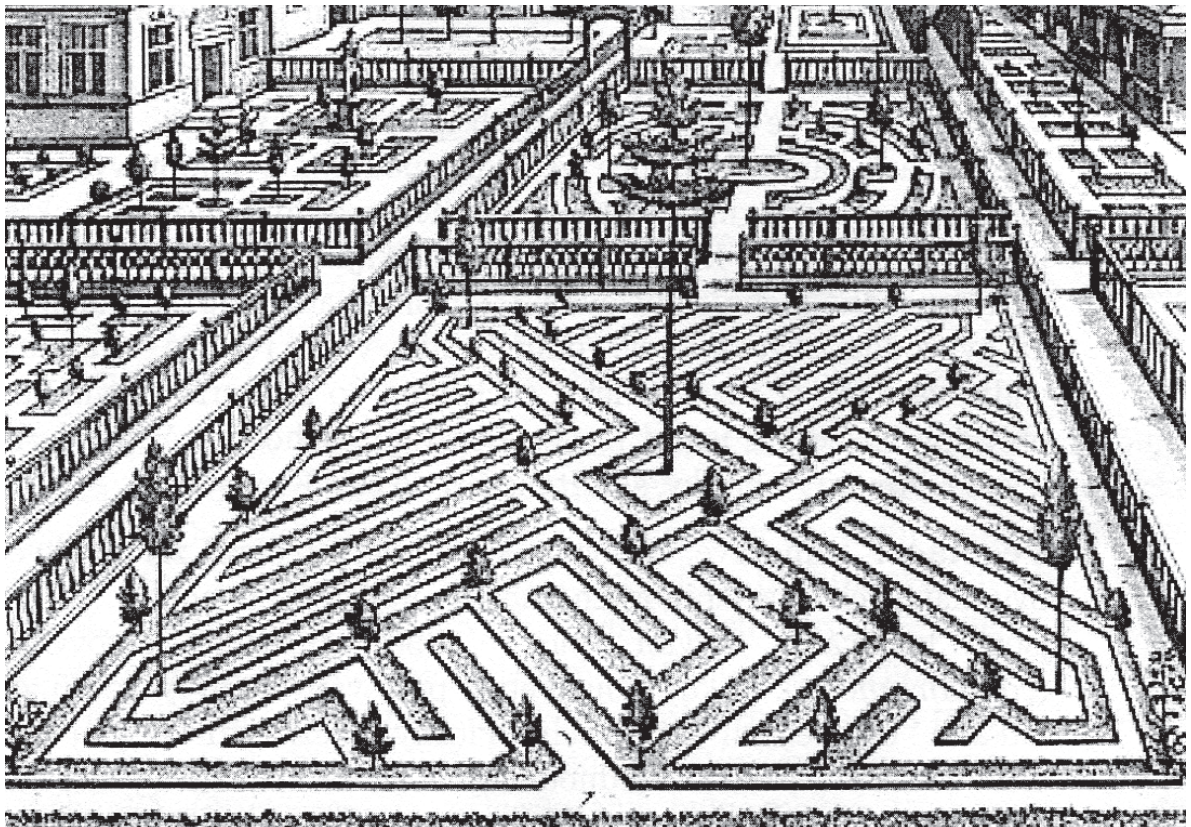
Jak vyplývá z výše uvedené definice městské zeleně, lze pojem park chápat jako součást a zároveň i jako typ městské zeleně. Jedná se tedy o ucelený útvar zeleně, který je součástí urbánní struktury sídla nebo jeho části. Zahradní a krajinářský architekt Ivar Otruba ve své publikaci „Zahradní architektura – tvorba zahrad a parků“ uvádí: „*Parky ve městech, v sídlech a sídlišťích. Jsou nejvýznamnějšími kompozičními celky zahradní architektury. Park je záměrně ztvárněný kus přírody a jejích prvků. Má sloužit člověku k vnitřní pohodě. Má jej uspokojit a poučit, pobídnout k zamyšlení. Má svou duši cítit nejlepší myšlenky lidstva. Přesto nemá být zvýrazněn vnějšek nad obsahem. Má vychovávat. Dejme proto člověku v parku volnost, svobodu v rozhodování a volbě cíle. Vytvářejme obrazy pravdy.*“ [8]

Parky jsou charakteristické volnou výsadbou a střídáním otevřených trávnickových ploch, stromových solitérů a kompaktnějších záhonových nebo keřových výsadeb. Význam parků stoupá společně s rozrůstáním měst, se způsobem trávení volného času a s celkovou změnou životního stylu. Parky jsou užívány jako prostory k relaxaci, krátkodobé rekreaci, ke společenským, kulturním a sportovním akcím. [1]

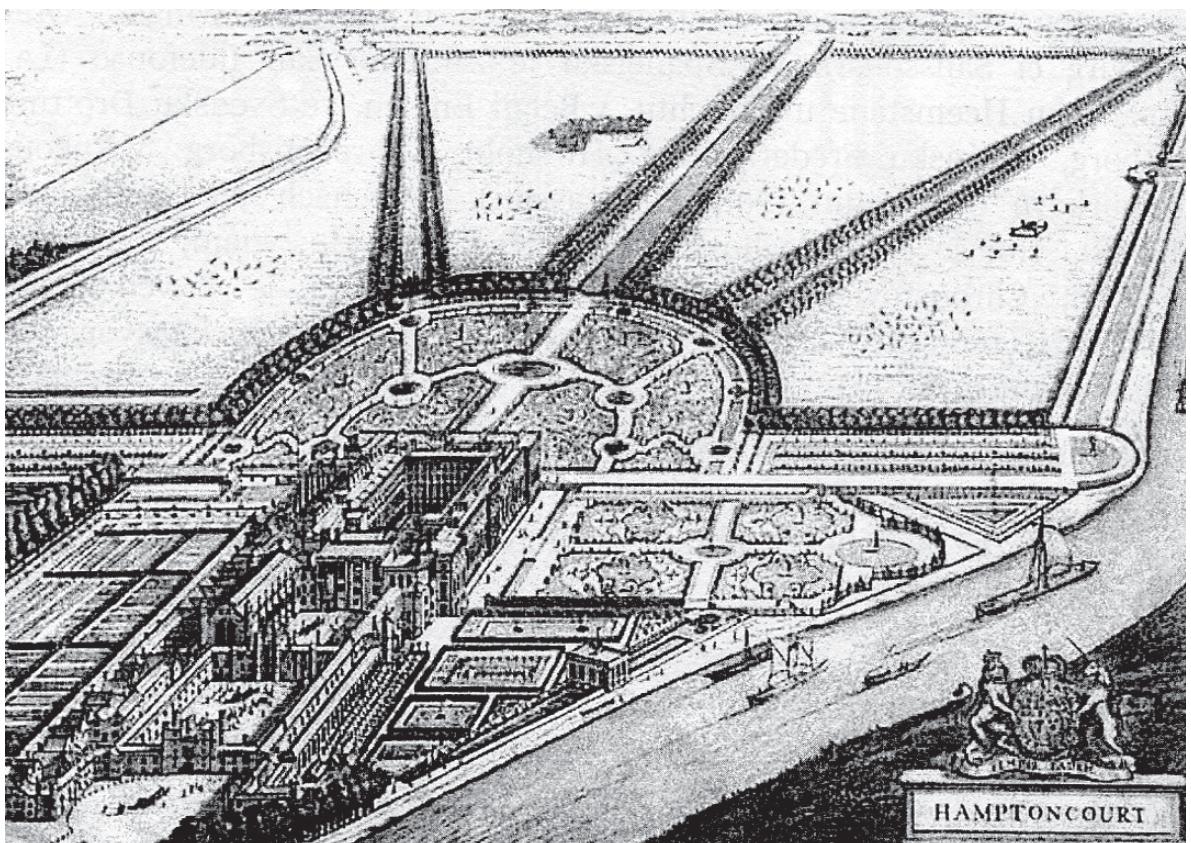
Park je nedílnou součástí organismu města a jako urbanistické dílo je propojen se svým blízkým a širokým okolím. Proto je nutné zohlednit tyto vazby při tvorbě návrhu. Jedná se zejména o vazby na systém zeleně v daném urbánním prostoru, vazby na význačné bezprostřední nebo vzdálené urbánní a krajinotvorné prvky v pozitivním i negativním smyslu. Dále pak zohlednění podmínek místního klimatu, půdy, vodního režimu a také zohlednění podmínek dalšího rozvoje celku – růstové fáze a údržbu vegetace, modifikace a renovace technických prvků. Základními a rozhodujícími prvky pro uvažování nad koncepcí díla jsou rostliny, dále pak terén, stavby, výtvarná díla a další objekty. Výsledkem by pak mělo být dílo zajišťující zdravé prostředí, vytvářející podmínky pro klid, pohodu, poučení a zábavu uživatele. [8]

2.2.1 Historie vzniku, tvorby a vývoje zahrad a parků

Zmínky o zakládání zahrad a parků můžeme vysledovat už od starověku. V Egyptě při zakládání města Théb (cca 1400 let př. Kr.) byla osázena veřejná prostranství vzrostlými stromy a mnoha druhy rostlin. Tato prostranství pak byla propojena alejemi v ulicích s vodními prvky a zahradními stavbami. V Mezopotámii se zahradnímu umění při náboženských a zahradních stavbách věnovali Sumerové, Babyloňané a Asyřané. V hornatém terénu Ásie, Babylonu a Ninive vznikaly terasové zahrady a parky (např. legendární zahrady královny Semiramis). V Persii se jednalo o symbolické rajske zahrady s formální (pravidelnou) architektonickou úpravou. Okrasné parky a zahrady se vyskytovaly i v minojském Knósu, kde byly dekorativně uspořádány byliny, ovocné dřeviny a vinná réva. Ve starověkém Řecku v Mykénách, Delfách, Olympii, Athénách a Pergamovu stromy doprovázely volná prostranství gymnázií. Pompeje jsou svědectvím o soukromých i veřejných zahradách a to včetně architektonických výtvarných detailů. Ve starém Římě se vilové pravidelně uspořádané zahrady vyznačují velkorysostí a bohatostí a jejich součástí byl i volný divoký park s volně pobíhající zvěří tzv. paradisus. Středověk se vyznačuje zahradami klášterními určenými pro pěstování rostlin a stísněnými hradními zahradami se studnou a loubím, které byly určeny k odpočinku. V renesanci dochází k obnově antických tvůrčích principů s prvky pravidelnosti, vyváženosti a zdůraznění os. Součástí zahrady často bývají jeskyně, voliéry, loubí, míčovny, objekty pro odpočinek, vodní a umělecká díla. Renesance pak vrcholí v manýrismu, kdy je zahradní detail rozvinut. V baroku se tvorba zahrad stává svébytným a plnoprávným uměleckým slohem, kterým se zabývají přední architekti té doby. Je charakteristická bohatstvím tvarů oblouků a křivek, prostorově se zvětšuje a často se otevírá do okolní krajiny. Prostor je monumentální s velkými vodními plochami. V klasicismu pak tyto principy vrcholí, zejména ve francouzském prostředí a vzniká tak „francouzská“ klasicistní zahrada. Tento typ zahrady se rychle šíří po Evropě, zasahuje i Anglii, kde se pravidelný tvar francouzských zahrad a parků mění a přebudovává na volný tvar a dochází tak ke vzniku krajinářského stylu anglických parků, které se stávají módní vlnou po celé Evropě, především v Německu, Rusku a Polsku, u nás pak vrcholí v období romantismu. Podstatný vliv na krajinářskou romantickou školu anglických parků měly oblasti Dálného východu – zahrady čínských císařských paláců. Ve Španělsku byly zahrady ovlivněny specifiky zahrad islámských, indických a maurských. [8]

Obr. 4. Renesanční zahrada – Hans Vredeman de Vries, *Hortorum viridariorumque*, 1583

Obr. 5. Barokní zahrada – Hampton Court Palace

Obr. 6. Přírodně-krajinářský park, Leasoves, rytina Jamese Masona, 1748

V 19. století, vlivem radikálního úbytku zeleně a zhoršování obytného prostředí, se zeleň záměrně zapojuje do městského organismu a vědomě je zakládán městský park, který umožňuje krátkodobou rekreaci obyvatelstva. Ve druhé polovině 19. století začínají být veřejné parky zakládány z veřejných prostředků, což je posledním stádiem na cestě k veřejnému parku v dnešním slova smyslu. Jde o parky, kterými mohla města svobodně disponovat a do kterých měli všichni občané svobodný a neomezený přístup. Ve 20. století není možné přesně vymezit formy městských parků. Existuje celá řada pojetí parků a tvůrčích principů. Po 2. světové válce byla tvorba parků ovlivněna především dvěma nejvýznamnějšími vlivy – skandinávským (jednoduchost a geometrie) a japonským (prostota a lehkost). [9] V současnosti má nově vliv na parkovou a zahradní tvorbu i hledisko ekologické.

2.2.2 Základní principy sadových úprav s ohledem na výběr zeleně

Pro správné navrhování nových a obnovu starších ploch městské zeleně je nutné respektovat zásady sadových úprav. Přitom je třeba brát do úvahy i realizační náklady a racionálně promyslet údržbu navržených zelených ploch i s ohledem na finanční náročnost.

Při tvorbě sadových úprav musíme respektovat nejen estetické nároky, ale i nároky jednotlivých rostlinných druhů na půdní, světelné, teplotní, mikroklimatické podmínky a za-

vlažování. [2]

Jedním ze základních prvků sadové kompozice jsou dřeviny, které jsou svým objemem významným prvkem. Dřeviny mají i vedlejší charakteristické znaky, které zásadně mohou ovlivnit celkovou kompozici svým tvarem, velikostí, strukturou, texturou a barvou. Nevhodně zvolené druhy dřevin, nejen že nenaplní očekávaný estetický účinek, ale často mohou zaostávat v růstu, nebo vlivem nevhodných stanovišť nevytvoří patřičnou barevnost nebo strukturu, v horším případě podlehnou rostlinným chorobám. V případě špatně vybraného stanoviště pak může dojít i k jejich celkovému oslabení a chřadnutí. [2]

Další prvek, který je pro sadovou kompozici neméně podstatný, je trávník. Travnaté plochy spojují stavby a další prvky do jednotného celku. Mají nenahraditelnou funkci při snižování prašnosti a tvorbě kyslíku a navíc umožňují prosak dešťové vody, čímž přispívají ke koloběhu vody v přírodě. [2]

Při plánování sadových úprav je doporučováno omezit krátkověké dřeviny, trvalky a letničky před dlouhorostoucími dřevinami. Trvalkové a letničkové záhony je vždy možné po čase dosázet a rozšířit. Při navrhování je třeba brát v potaz i to, že ne všechny druhy rostlin jsou dostupné na území České republiky. Jejich sortiment je omezen. Některé druhy rostlin bývají dováženy ze zahraničí, ale i jejich dostupnost může být problematická. [10]

3 VEŘEJNÉ OSVĚTLENÍ

Správné použití architektonického osvětlení dokáže po západu slunce vykouzlit zcela nový svět a esteticky tak dokreslit noční město a krajinu. Hrou světél a stínů mohou nasvícené objekty získat lepší plasticitu a působit tak lépe než za denního světla. Kromě estetického účinku má osvětlení i informativní charakter a pomáhá nám lépe se orientovat v prostoru.

Veřejné osvětlení je v současné době neodmyslitelnou součástí životního stylu. V době kdy není dostatek denního světla je jím podpořena bezpečnost osob a majetku, bezpečnost pěších a dopravy. Stejně důležitá je i estetika osvětlení, která učiní atraktivním dříve nevýrazný noční vzhled prostředí a významných objektů. [11]

Veřejné osvětlení je elektrickým zařízením, a proto není možné zahájit jeho rekonstrukci, modernizaci nebo výstavbu bez technické projektové dokumentace zpracované zodpovědným projektantem. [11]

Ve městech se používají různé osvětlovací strategie. Od těch horších extrémů, kdy se od osvětlení upouští pod záminkou, že noční města nasvítí projíždějící vozidla, přes města s pragmatickým a účelným přístupem, až po města, která zaujala k otázce osvětlení zodpovědný přístup s dopadem na kvalitu života a zároveň rozpoznala potenciál osvětlení jako uměleckého výrazového prostředku. Příkladem mohou být města jako je Melbourne, kde je městské osvětlení součástí uměleckého programu „Světlo jako umění“, dále například Lyon s uměleckým osvětlením, které zahrnuje barevnost i nastavení světla a Radniční náměstí v rakouském Sankt Pöltenu s nepřímým odraženým světlem, které se mění podle ročního období a událostí odehrávajících se na náměstí. Umělecké nasvícení městských prostranství poskytuje procházejícím lidem hodnotné zážitky. [12]

3.1 Požadavky na osvětlenost dle ČSN

V současné době platí pro navrhování, údržbu a kontrolu veřejného osvětlení soubor norem, jehož základem je kmenová norma ČSN 36 0400 – Veřejné osvětlení.

- **požadavky na osvětlení silnic a dálnic:** základem je ČSN 36 0411 – Osvětlení silnic a dálnic
- **požadavky na osvětlení místních komunikací a pěších zón:** ČSN 36 0410 – Osvětlení místních komunikací
- **požadavky na osvětlení pěších zón a místního významu:** je určeno Doporučením CIE – Publ. 92 z roku 1992

- požadavky na osvětlení kulturních památek a významných městských budov: je určeno Doporučením CIE – Publ. 92 z roku 1992 [11]

3.2 Světelné zdroje pro veřejné osvětlení

3.2.1 Kompaktní zářivky

Jejich použití je omezeno na osvětlení pěších zón, podchodů, parkové zeleně, vedlejších komunikací pro pěší a cyklisty. Jsou výslovně nevhodné pro osvětlení komunikací, neboť velké rozměry jejich svítících částí limitují možnost usměrnění světelného toku. Nevýhodou je jejich závislost světelného toku na teplotě okolí. [11]

3.2.2 Rtuťové vysokotlaké výbojky

Používají se k osvětlení pěších zón, zahrad, parků, foye, nákupních pasáží, interiérů, vedlejších komunikací a v prostoru veřejné zeleně. [11]

3.2.3 Sodíkové vysokotlaké výbojky

Jejich použití je velmi široké. K hlavním oblastem patří plošné osvětlení v dopravě, reprezentativní osvětlení a nasvětlování. Nedoporučují se k nasvětlování parků a veřejné zeleně. [11]

3.2.4 Sodíkové vysokotlaké výbojky „H“ (s Peningovou směsí)

Jejich použití je široké, především pro plošné osvětlení v dopravě. Nedoporučují se k nasvětlování parků a veřejné zeleně. [11]

3.2.5 Sodíkové nízkotlaké výbojky

Jejich použití je omezeno na nově budované sítě pro osvětlování výpadekových silnic a dálnic, případně vodních cest. Nevýhodou je velký rozměr svítících částí, malý jas a závislost světelného toku na teplotě okolí. [11]

3.2.6 Sodíko-xenonové výbojky

Jejich použití je široké, především pro osvětlení historických center měst, pěších zón, veřejných míst a promenád, historických budov, klidných ulic a parků. [11]

3.2.7 Halogenidové výbojky

Možností je celá řada, ale mají vysokou pořizovací cenu. Proto jsou většinou jen v his-

torických centrech měst a u významných budov. [11]

3.3 Osvětlení zahrad a parků

Osvětlení zahrad a parků se kromě bezpečnostních hledisek používá ve velké míře k jejich zkrášlení. Dokresluje styl a atmosféru a zdůrazňuje dominantní místa. Při správné instalaci tak může nabídnout zážitek z úžasné podívané na osvětlené scénérie. Osvětlení zahrady je možné přirovnat ke scéně na divadle. Osvětlování parků a zahrad je založeno na technických znalostech, citu pro barvy a pro intenzitu osvětlení a také na chuti experimentovat a zkusit jak umístit svítidla tak, aby došlo k co největšímu estetickému efektu.

3.3.1 Osvětlení trávníků

V případě, že jsou trávníky udržované, je výhodné použít osvětlení instalované u země. Používají se reflektory ve výšce asi 50 až 60 cm nad zemí s rtuťovými (příkon 80–125W) nebo metal-halogenidovými výbojkami (příkon 70 W), je třeba vyloučit sodíkové výbojky, které jsou nejméně vhodné. Je důležité dbát na to, aby zařízení nesměřovala k pozorovateli a nepůsobila tak nepříjemné oslnění. V případě potřeby se svítidla zastiňují s využitím keřů nebo zídek. [13]

Obr. 7. Osvětlení trávníků

3.3.2 Osvětlení chodníků

Chodníky můžeme osvětlovat dvojnásobným způsobem. Jednak shora rozptýleným světlem nebo nízko položenými svítidly umístěnými v okrajích cesty. Při osvětlení chodníků shora se světlo rozptyluje do všech stran. Vhodné je v tomto případě použití výbojkového, rtuťového (příkon 125 W) nebo metal-halogenidového osvětlení (příkon 70 W). Druhým způsobem osvětlení nízko položenými svítidly dostaneme silnější scénografický efekt. Je třeba dbát na nebezpečí oslnění a volit zařízení se světlem směřovaným přímo dolů. Nejvhodnějším typem jsou kompaktní fluorescenční svítidla. Použít můžeme taky rtuťové výbojky, neměli bychom volit halogenová svítidla. Vhodné je střídání světla a stínů, které vytváří hloubku a proměnlivost pohledu. [13]

Obr. 8. Osvětlení chodníků

3.3.3 Osvětlení stromů

Stromy je vhodné osvětlovat světlem orientovaným zdola nahoru tak, aby osvětlená část byla směrem k pozorovateli. Pomocí osvětlování jedné strany proti druhé je možné vytvořit zajímavé scénografické efekty s rozptýleným světlem a neostrými stíny. Je možné dosáhnout zajímavých barevných efektů při použití různých typů světelných zdrojů, při čemž je třeba dbát na vyloučení společného použití různých svítidel z důvodu vytvoření nerealistických efektů vznikajících pohledem na stejné rostliny. Halogenová svítidla zdůrazňují teplé barevné tóny s upřednostněním barev od červené po hnědou. Jejich použití je vhodné i pro podzimní

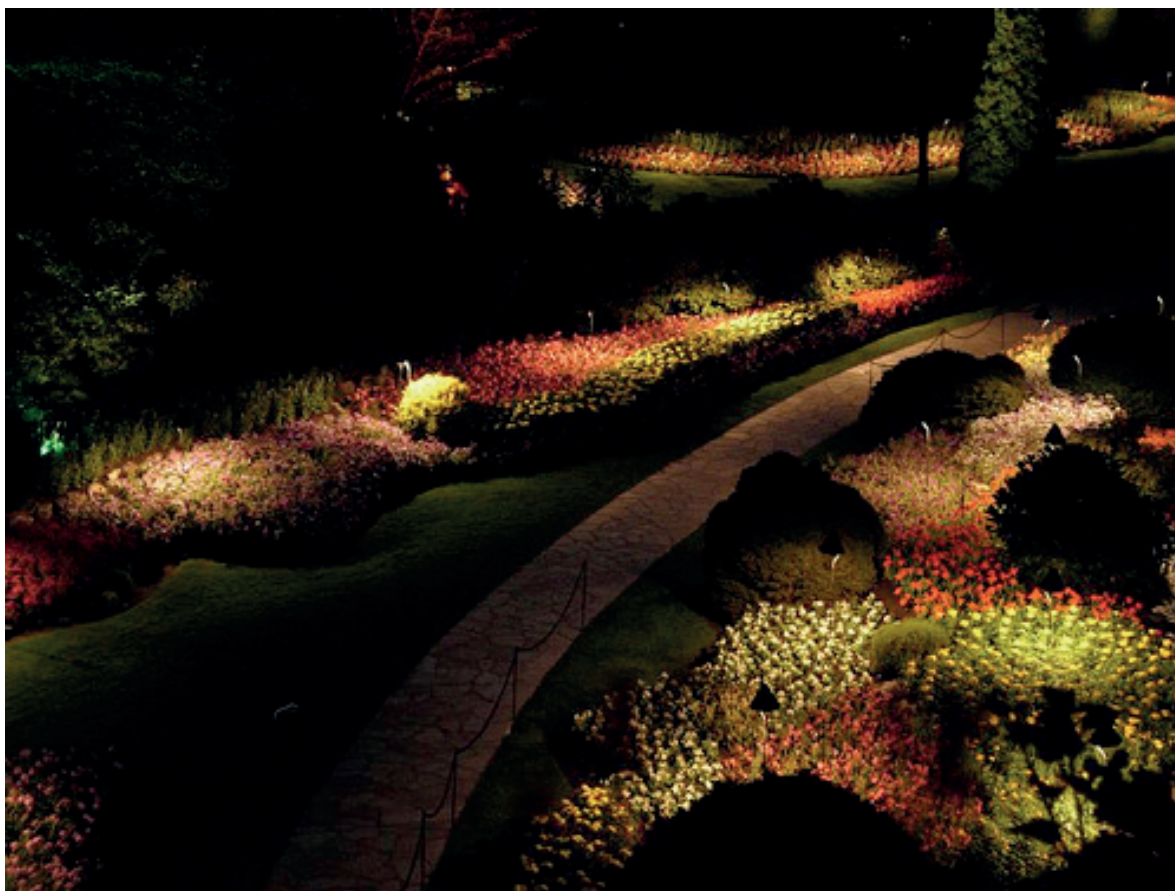
a zimní období. Narozdíl od výbojkových svítidel rtuťových a metal-halogenových, která jsou vhodná pro osvětlení stálezelených stromů. [13]

Obr. 9. Osvětlení stromů

3.3.4 Osvětlení květinových záhonů

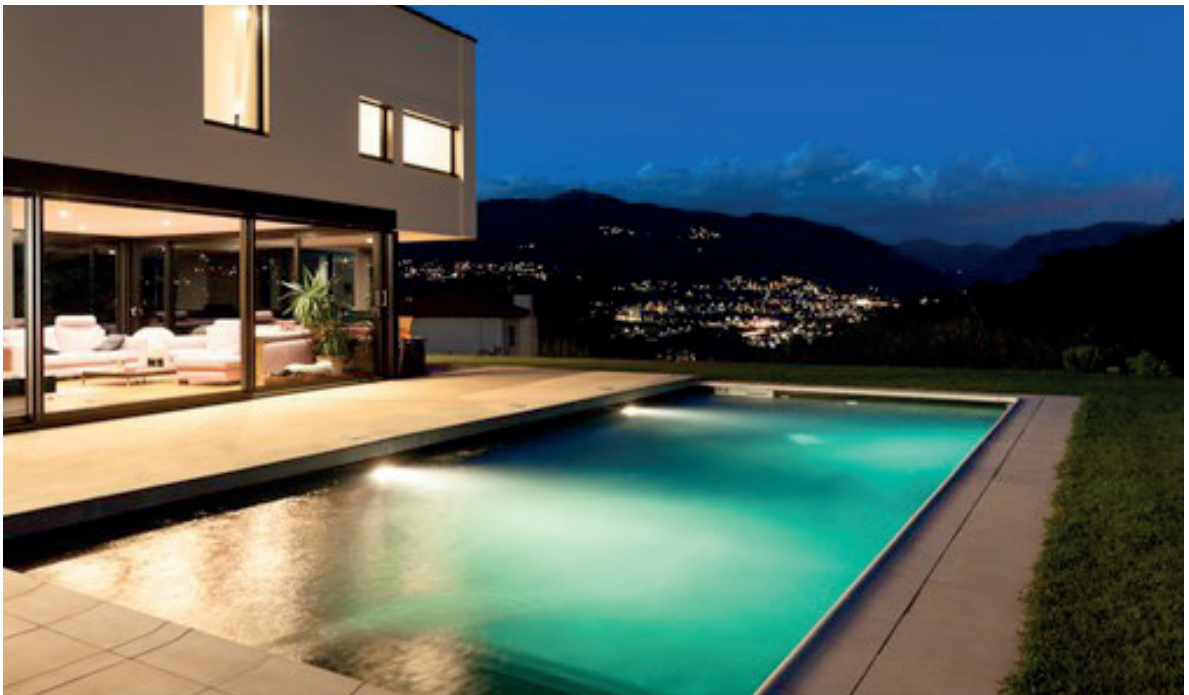
Kvetoucí záhony potřebují svítidla, která mají výborný barevný výtěžek. Nejvhodnější jsou halogenová, kompaktní fluorescenční a metal-halogenová svítidla o nejmenším příkonu (35 W). Záhony můžeme osvětlovat shora nebo můžeme zařízení nainstalovat dovnitř záhonu nebo do zahradní mísy, tak aby nebylo pro pozorovatele viditelné, s kompaktními fluorescenčními svítidly (příkon 7–10 W) nebo nízkonapěťovými halogenovými žárovkami (s příkonem 35 nebo 50 W na 12 V). V tomto případě je však třeba dbát na výběr zařízení. Přednost mají zařízení vyrobená z vysoce kvalitní plastické hmoty (kompozitní technopolymery), protože leží na zemi ve vlhku a podléhají rychlé korozi. Zařízením musí být nekompromisně vodotěsné. [13]

Obr. 10. Osvětlení květinových záhonů

3.3.5 Osvětlení vodních ploch a fontán

Osvětlení vodních ploch a fontán je vždy velmi sugestivní a doporučuje se proto nainstalovat reflektory pod vodou. Z bezpečnostních důvodů je nutnost použití nízkého elektrického napětí (12 V). Vylučují se výbojková svítidla, vhodná jsou svítidla žárovkového typu. V případě klidné vodní hladiny směřují reflektory horizontálně, při ponoření 50 až 60 cm pod vodní hladinu tak, aby byla možná snadná údržba. Pokud je vodní hladina nestabilní, mohlo by dojít k oslňování, je proto vhodné umístit reflektory horizontálně a odvrácené od pozorovatele. Jiným případem je osvětlování fontán s vodotrysky a padající vodu, kdy se reflektory naopak umísťují do vertikální polohy, pod tryskající proud s osvětlením zdola nahoru. [13]

Obr. 11. Osvětlení vodních ploch

4 DIVADELNÍ PROSTOR

Součástí mého návrhu divadelního parku je i vytvoření venkovní divadelní scény. Architektura divadel je rozsáhlým oborem s předem určenými prvky a pravidly pro splnění potřeb divadelního prostoru, které navazují na historický vývoj těchto staveb. V následující kapitole se zabývám divadelním prostorem, jeho vývojem v časové ose, upořádáním a architektonickými formami. Samostatnou část pak věnuji venkovním divadelním scénám, jejich charakteristice a vývoji.

Na úvod uvádím definici divadelního prostoru podle Kazimierze Brauna: „*Divadelní prostor je prostor, který po dobu divadelní akce tvoří souhrn hracích prostorů a prostorů pro diváky: Je to prostor, ve kterém se odehrává akce a v němž vzniká proces divadelní komunikace mezi hercem (herci) a divákem (diváky).*“ [14]

Z této definice vyplývá, že v obecné rovině je divadelní prostor určen přítomností lidí – diváků a herců, kteří vytvářejí divadelní událost a nezáleží na konkrétním místě této události. Pojem divadelního prostoru je tedy velice široký a nabízí obrovské množství možností, od monumentálních divadel po prostory volné. Tyto pak lze zjednodušeně rozdělit na prostor divadla a nedivadelní prostory. Prostor divadla je prostor předem určený k tomuto účelu s přesnou předem danou koncepcí a jasně vytyčenou funkcí. Zpravidla se jedná o divadelní budovy a sály. Nedivadelní prostor vzniká všude tam, kde dochází k divadelnímu aktu, ale který za tímto účelem nevznikl. Jedná se například o ulice, náměstí, továrny, kavárny, galerie, sakrální stavby, parky, zahrady, volný terén atd.

Tvorba divadelního prostoru a jeho potřeb je charakteristická komplexem celé řady prvků, které specifikují a ovlivňují jeho formy. Základem dobrého divadelního prostoru jsou kvalitní podmínky pro viditelnost a slyšitelnost, prostor musí splňovat funkci shromažďovací a zajistit odpovídající prostředí pro publikum i účinkující. V dnešní době se ukazuje přínosné vytvářet divadelní prostor, který může být bez problémů funkční pro různé druhy scénických produkcí a různé žánry s možností zajištění kvalitního servisu. Divadelní prostor by měla doplňovat kvalitní jevištní technologie a dobrá akustika. Důležitým aspektem divadelního prostoru je jeho psychologie jako fenomén, který vyjadřuje vlastnost prostoru a má příznivý vliv na povahu a vyznění tvorby. Miroslav Melena, vedoucí ateliéru architektury na Fakultě architektury a umění Technické univerzity v Liberci k tomu uvádí: „*Názor na divadelní prostor se proměňuje souběžně s vývojem divadelních prostředků a všeobecným směřováním této kulturní disciplíny. Tento jev vyvěrá z poznání skutečnosti, že existuje něco jako pohyb evrop-*

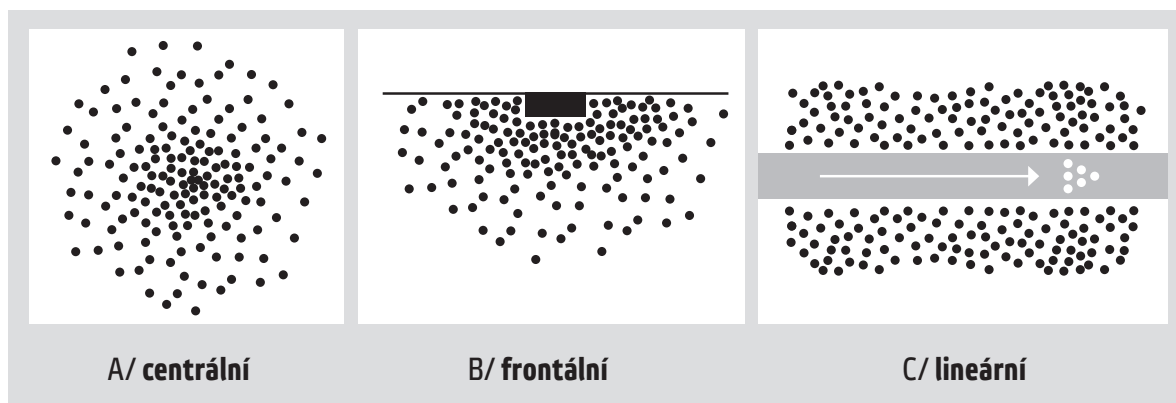
ského a posléze i světového myšlení. Jeho jednotlivé etapy můžeme celkem přehledně sledovat a identifikovat především ve vizuálních oborech, jejichž matečním oborem je architektura. Divadelní prostor je tedy možné a žádoucí posuzovat v souvislosti s vývojem a skladebností stavebního vývoje.“ [15]

4.1 Vývoj divadelního prostoru a jeho architektonické formy

Architektura divadel a její vývoj je natolik rozsáhlé téma, že není možné se jím v této diplomové práci komplexně zabývat. Proto níže uvádím alespoň obecné shrnutí vývoje divadelního prostoru a jeho proměn v západní Evropě.

Vývoj architektonických forem divadelního prostoru do značné míry ovlivnilo spontánní lidské chování, které předurčilo uspořádání hledištního prostoru. Uspořádání hlediště můžeme rozdělit na:

- a) centrální – vznikne automaticky, když se dav shromáždí na volném prostranství kolem něčeho pozoruhodného
- b) frontální – vzniká před čelní frontou budovy nebo interiéru a v půlkruhu se soustředí maximum diváků, které je schopno optimálně vidět a slyšet
- c) lineární – tím se rozumí způsob sledování děje po určité ose pohybu. jedná se například o pohřební průvod, vojenskou přehlídku, církevní procesí atd. [16]

Obr. 12. Formy uspořádání hlediště

Začátek vývoje divadelního prostoru je datován do antické doby, kdy divadlo znamenalo mediální platformu pro všechny základní atributy tehdejší společnosti. Byl vytvořen ideální stavební typ shromažďovacího prostoru, který odpovídal na všechny důležité potřeby správného fungování kulturního fenoménu divadla a který nebylo zapotřebí zásadně několik století měnit – antický amfiteátr. Divadelní prostor byl půlkruhový a sloužil převážně k pro-

vozování antické komedie a tragédie. Jediným prostředkem (kulisami) k vyjádření místa děje byly trojboké hranoly – periakly, které symbolizovaly tři filozofické roviny obrazu světa – na zemi, v podsvětí a na Olympu v sídle bohů. Periakly byly umístěny na mělké scéně ukončené čelní stěnou s nástupními otvory. V centrálních prostorech amfiteátrů byly provozovány sportovní a bitevní představení a jeviště bylo také jediným nástrojem pro všeobecná společenská sdělení. [16]

Obr. 13. Divadlo v Taormině (Sicilie)

Po zániku Římské říše došlo v Evropě k hlubokému kulturnímu úpadku a do popředí se dostalo křesťanství. V období gotiky byla téměř veškerá představení pod vlivem církve a byla užívána k její popularizaci. Jednalo se o tehdejší liturgie a pašijové hry, které se převážně odehrávaly v interiérech kostelů nebo před průčelími církevních staveb. Dále se pak, jako lineární děj, konala církevní procesí s inscenovanými zastaveními na veřejných prostranstvích. V této době nejsou budovány žádné prostory speciálně určené k provozování divadelních představení. [16]

Za dob panování královny Alžběty se díky kočovným komediantům vyvinula specifická architektura divadla Anglie – alžbětinské divadlo. Kočovní komedianti hráli své kusy především v prostředí pavlačových dvorů zájezdních hostinců. Patrové uspořádání galerií se pak stalo základem pro barokní hlediště s lóžemi. Vedle hlediště ze tří stran obklopující jeviště přináší alžbětinské divadlo vysunuté „molo“ hrací plochy mezi diváky. Sem vstupovala zpravidla komická figura a glosovala děj. Další novinkou je patrová scéna na pozadí jeviště. Sloužila pro simultánní scény. Tímto způsobem bylo možné současně prezentovat více dějů v jednom čase. [16]

Obr. 14. Představení v divadle *The Swan*, skica z roku 1596

V renesanci je hlavním a podstatným přínosem pro vývoj divadelního prostoru objev deskriptivní geometrie, především pak její aplikace na konstrukci perspektivy, která přináší iluzi třírozměrného prostoru nejen do architektury. Perspektivní iluzi využil Andrea Palladio, který ji v roce 1570 realizoval v budově Teatro Olimpico v italské Vicenze. Konstrukce perspektivy vyvolala velké změny divadelního jeviště. Nebylo již možné využívat půlhruhé jeviště, divák by z boku viděl mezi kulisy. Frontálně orientované kulisy vyžadovaly pro zachování třírozměrné iluze pohled diváka v co nejostřejším úhlu a bylo třeba co nejhlubšího jeviště. Kulisy byly malovaná textilní plátna a jejich výměna snadno probíhala poježděním po podlaze. Princip perspektivní scény, předznamenáný v období renesance a upevněný v období barokním, později definovaný jako kukátkové divadlo, působí dodnes. [16]

V barokní době dochází k zásadní proměně evropského divadelního prostoru. Kukátkové divadlo přineslo celou řadu nových principů: používaly se perspektivně malované dekorace, bohaté vizuální, světelné i zvukové efekty, točna, tahy, jevištní vozy, propady, opona. Mezi jeviště a hlediště byl umístěn orchestr (poprvé v roce 1637 v Benátkách). Hlediště diva-

del byla obklopena věncem lóží. Divadlo se stává veřejným místem, kde se mohou potkávat jednotlivé společenské vrstvy a vítězí tak společenská funkce divadla. Vytváří se stavební typ, který výrazným způsobem rozděluje původně jednotný prostor na dva samostatné, oddělené portálem. [16]

Obr. 15. Scéna barokního zámeckého divadla v Českém Krumlově

V 18. – 19. století se se zánikem feudálního systému společnosti a nástupem kapitalismu divadlo stává jedním z nejdůležitějších médií. To souvisí i s výstavbou divadel pro širší skupinu lidí. Jeviště divadel jsou vybavena dokonalejší technikou, kulisy se spouští z provaziště, které stoupá do výšky, jevišti přibyla boční a zadní jeviště, bohaté štukování odráží zvuk a přispívá k lepší akustice divadelního prostoru. Mění se tvar hlediště, kdy se zkracuje původní oválný půdorys a blíží se kruhovému tvaru. Lóže jsou nahrazovány balkóny a partery. [16]

V Rakousku-Uhersku funguje významná projekční kancelář Ferdinand Fellner a Hermann Helmer, jejíž realizační činnost divadelních budov probíhá po celém území rakousko-uherské monarchie. Operní domy této kanceláře jsou stavěny od Hamburku po Neapol. Četností realizací dochází ke kultivaci jednotlivých složek divadelního prostoru, jako například ke zkvalitnění požární ochrany jeviště a vzduchotechniky hlediště. [16]

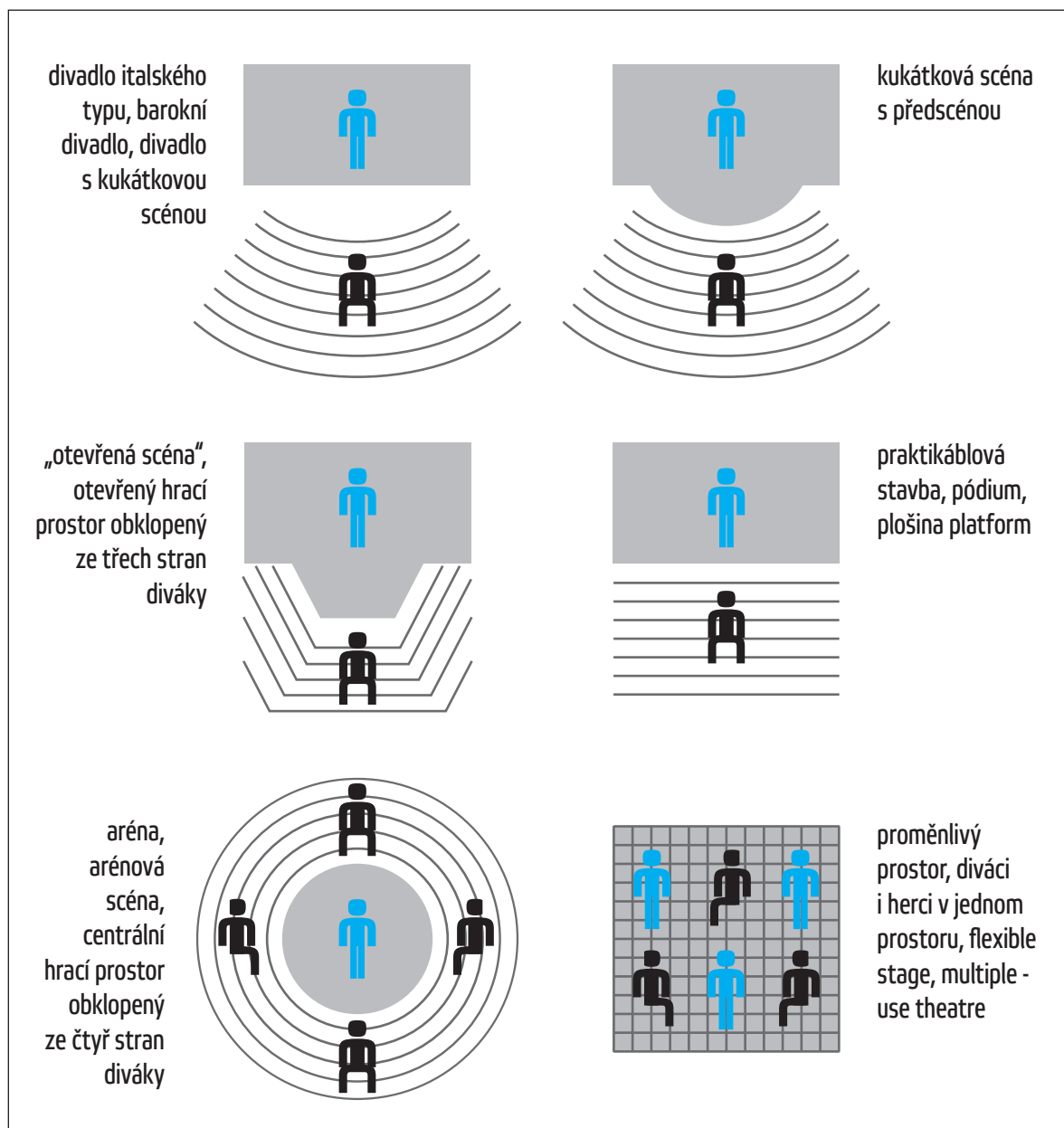
Konec 19. století a začátek 20. se nese v duchu rychle se rozvíjející vědy a techniky. Využívá se ocelová příhradová konstrukce, urychlují se stavební práce, a tak je divadlo stále přístupnější všem vrstvám. Po 1. světové válce dochází ke změnám v divadelních žánrech a začínají se formovat nové divadelní profese. Kulisy k divadelním hrám navrhují architekti a výtvarníci a vzniká nový výtvarný obor – scénografie, který vytváří scénický prostor a kostýmy v souladu s režijním pojetím inscenace. Po druhé světové válce s příchodem no-

vých médií (tisk, rozhlas, film, televize) se mění rozložení vlivu jednotlivých médií a tím i postavení divadla. Nová média se kromě rychlejšího šíření informací stávají prostředkem masové zábavy a platformou pro umělecké sdělení. To vede k zamyšlení nad novým pojetím divadelního prostoru, a to zejména v divadlech určených pro činoherní tvorbu. V 60. a 70. letech vznikají víceúčelová zařízení – tzv. kulturní centra, která slučují koncertní, divadelní a operní sály s knihovnami, restauracemi atd. a jsou vybavená moderní technikou. Vedle oficiálních scén, vyhovujících především operní tvorbě, se začínají budovat menší prostory experimentálního charakteru různého prostorového uspořádání, které vyhovují bezprostřednímu kontaktu mezi herci a publikem. Vladimír Soukenka (Vývoj divadelního prostoru a jeho architektonické formy) si k položené otázce: „*Jaké místo tedy divadlo zaujímá a jaké funkce v divadelní budově zůstávají?*“, odpovídá: „*Divadlu, přes veškerá další technická média zůstává především autenticita. Výlučnost setkání živého herce s živým divákem je nezprostředkovatelným zážitkem. Pro tento moment je divadlo stále médiem nezastupitelným. Čím dostupnější si budeme prostřednictvím web kamery, tím paradoxně více bude divadlo získávat na výlučnosti.*“ [16]

4.1.1 Různé typy uspořádání divadelních prostorů 20. století

Základní dělení divadelního prostoru je na prostor určený pro obecenstvo a prostor herců. Kromě tradičních divadelních prostorů, kdy setrvává požadavek na inscenování klasických her, se pro netradiční divadelní činnosti hledají nové typy prostorů, které dávají příležitost k experimentálním divadelním představením. Niže uvádím přehled typů uspořádání divadelních prostorů:

- divadlo italského typu, barokní divadlo, divadlo s kukátkovou scénou
- kukátková scéna s předscénou
- „otevřená scéna“, otevřený hrací prostor obklopený ze třech stran diváky
- praktikáblová stavba, pódium, plošina platform
- aréna, arénová scéna, centrální hrací prostor obklopený ze čtyř stran diváky
- proměnlivý prostor, diváci i herci v jednom prostoru, flexible stage, multiple-use theatre [18]

Obr. 16. Různé typy uspořádání divadelních prostorů 20. století

Pro návrh hlediště i jeviště z hlediska viditelnosti z jednotlivých míst diváků slouží norma ČSN 73 5245: 1988 (Kulturní objekty s hledištěm. Podmínky viditelnosti).

4.2 Venkovní divadelní scéna

Divadelní prostor můžeme rozdělit dle prostředí na exteriérový a interiérový, což zjednodušeně řečeno znamená, že je možné provozovat představení venku nebo uvnitř. Pokud jsou tedy divadelní představení provozována v exteriérovém prostředí jedná se venkovní divadelní scény.

Protože součástí mé diplomové práce je také návrh venkovní divadelní scény, považuji

za přínosné uvést stručnou historii a vývoj venkovních divadelních scén.

Termínem venkovní divadelní scéna lze označit arény, amfiteátry, přírodní divadla, lesní divadla, letní divadelní scény nebo přírodní či městský prostor s polokrytým či otevřeným hledištěm či jevištěm.

4.2.1 Vývoj venkovních divadelních scén

Na budování a vývoji venkovních divadelních scén se podílelo několik aspektů. Ve starověku můžeme vysledovat jejich počátky v pořádání náboženských slavností, obřadů a rituálů, což lze pokládat za první formy divadla ve venkovním prostředí. Podstatný vliv na vývoj venkovních divadel mělo období starověkého Řecka. Účel pořádání venkovních představení se v této době přesouvá z náboženské roviny k rovině poetické a vzniká tak antická tragédie a komedie. Prostor venkovního divadla plní i funkci informační pro sdělení občanských záležitostí a jsou zde provozována sportovní a bitevní představení. Jako materiál se používá zprvu dřevo pro stavby dřevěných lešení pro herce a zpívající chór. V pozdější době se začala stavět kamenná sedadla pro diváky, což se stalo základem pro stavbu antických amfiteátrů. Dalším podstatným milníkem ve vývoji venkovních divadel bylo 10. století, kdy se provozatelem divadelních představení stala církev, která začala produkovat divadelní inscenace s náboženskou tematikou. Ty probíhaly nejdříve v interiérech sakrálních staveb, ale později byly přesunuty do venkovního prostředí, nejčastěji na klášterní dvory, na náměstí, do tržnic a do ulic. Pro tyto příležitosti byla stavěna dřevěná pódia pro herce a dřevěné tribuny pro diváky. Důležitou etapou pro přechod mezi venkovním a kamenným divadlem byla alžbětinská doba, kdy v období poslední třetiny 16. století vznikají takzvaná alžbětinská divadla. Tyto stavby měly kryté dvou až třípatrové galérie jako prostor pro sezení diváků, které byly situovány po obvodu stavby s mnohaúhelníkovým až kruhovým půdorysem, uvnitř kterého bylo k jedné straně přistavěno pódium. Na další vývoj venkovních divadel mělo vliv plynové osvětlení a špatné odvětrávání kamenných divadelních budov v první polovině 19. století, což zejména v letních měsících způsobovalo problémy s návštěvností divadel. Divadelníci se tedy museli přizpůsobit potřebě lidí trávit volný čas v přírodě a přesouvali tam i svou divadelní produkci. To pak vedlo k budování nových otevřených scén. I přesto, že se stavby venkovních scén nadále vyvíjely, nevedl tento vývoj k žádnému konkrétnímu stylu. Venkovní divadelní scény si stále udržují svou pozici na trhu, zřejmě i z důvodu neopakovatelného prožitku při sledování představení pod širým nebem v jedinečných přírodních kulisách. [17]

4.2.2 Vývoj českých venkovních divadelních scén

Do 19. století probíhal vývoj českých letních scén obdobně jako jinde ve světě. Od 19. století pocházejí první zmínky z let 1820–1840, kdy byly letní divadelní produkce provozovány převážně v zahradách hostinců. Z těch pak přirozenou cestou začaly vznikat první dřevěné arény. První divadelní arénou se stala Aréna v Praze Ve Pštrosce (1849 – 1861), její konkurencí byla Švandova aréna ve Pštrosce (1869). Téhož roku byla postavena Aréna Na hradbách v místě Chotkových veřejných sadů s kapacitou kolem 1200 diváků, která byla v roce 1876 rozebrána a znovu vystavěna jako Národní aréna. Další nekrytou arénu vybudoval na Smíchově Pavel Švanda (1871–1885). Roku 1872 byla postavena Aréna Na Komotovce s půlkruhovým nezastřešeným hledištěm a s krytým jevištěm. Na ostrově Štvanici (Velké Benátky) byla vybudována pro letní zábavní produkce Aréna Tivoli Averino (1877–1882). V roce 1882 bylo na místě Arény v Kravině vybudováno Letní divadlo na Královských Vinohradech – nekrytá letní aréna s částečně zastřešeným jevištěm a částí půlkruhového hlediště. Začátkem 19. století, se zformovala nejzásadnější letní scéna – divadlo Divoká Šárka s kapacitou až 14 000 diváků, která představovala výrazný posun v českém venkovním divadelnictví. V roce 1913 ji zprovoznilo Národní divadlo a hrálo se zde s výjimkou válečného omezení až do roku 1922. Roku 1924 divadlo zaniklo a v 2005 byla scéna opět uvedena do provozu. Dalším milníkem je princip otočného hlediště od architekta Joana Brehmse v zámeckém parku v Českém Krumlově (1958), díky kterému mohl být odstraněn omezující kukátkový rámeček a vytvořen divadelní prostor, který nerozděloval prostor diváka a herce. [17]

V současné době se venkovní divadelní produkce v České republice těší velké oblibě veřejnosti a Česká republika patří ke státům s nejvyšším počtem venkovních letních scén a přírodních amfiteátrů v Evropě. K 1. květnu 2014 bylo na našem území 23 profesionálních letních scén. [17]

5 URBÁNNĚ GEOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA MĚSTA ZLÍN

Zlín je statutární město na východě Moravy. Je centrem Zlínského kraje a v současnosti má přibližně 75 tisíc obyvatel. [20]

Zlín je podle urbanistické koncepce typem lineárního města. *Lineární město je koncept Soria Y Maty založený na řešení dopravního problému, kdy základním prvkem je komunikace, která vytváří hlavní prostorovou a provozní osu města. Současně s ní téměř vždy probíhá také železnice a obvykle také vodní tok. Většina aktivit je rozprostřena rovnoměrně podél těchto hlavních os a v některých případech tak není jednoznačně identifikovatelné centrum města. Město totiž svým charakterem nevytváří přirozenou koncentraci aktivit, obyvatelstva a služeb. Model při realizaci přináší řadu problémů (zejména dopravních), avšak v realitě je možné se s lineárními městy setkat poměrně často. V druhé polovině 20. století se podle tohoto modelu rozvíjela celá řada měst.* [19]

Obr. 17. Lineární město Otrokovice-Zlín

5.1 Poloha

Zlín se rozkládá na území, které je definováno strmými svahy úzkého údolí řeky Dřevnice v prostoru Podřevnického údolí, uprostřed Zlínské vrchoviny. Jedná se o členitou vrchovinu o střední výšce (354 m n. m.). Zlínská vrchovina je částečně tvořena Mladcovskou vrchovinou, severně od řeky Dřevnice. Její západní část přechází v předhůří Hostýnských vrchů, kde se nacházejí výrazné kopce (Zadní vrch 423 m n. m.). Jedná se o široký zalesněný hřbet, který se směrem na sever sklání do Fryštácké brázdy – protáhlé sníženiny začínající u Holešova, který se táhne jihovýchodním směrem až k údolí řeky Dřevnice.

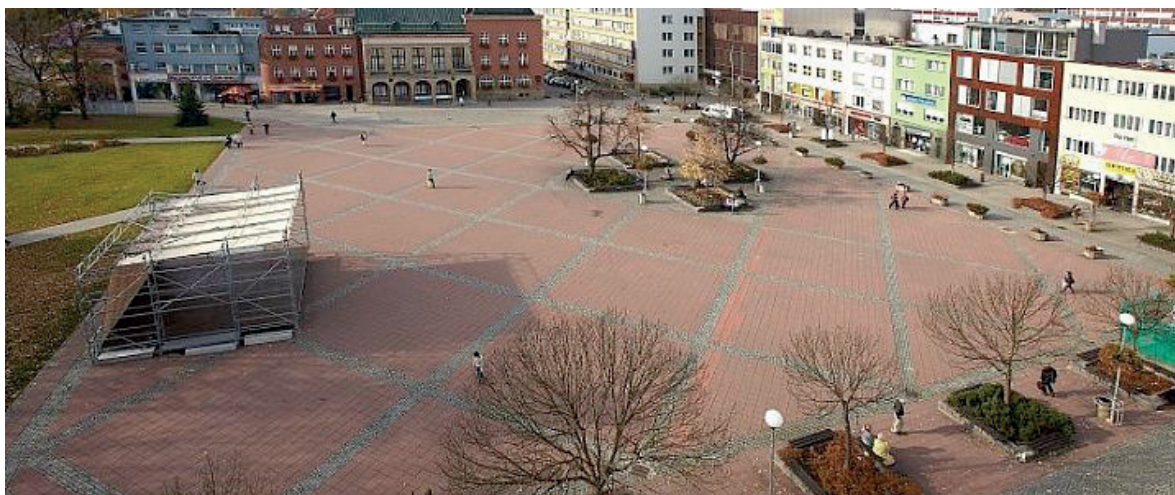
5.2 Historie vzniku

První písemná zmínka o osadě Zlín pochází z roku 1322, kdy jej koupila královna Eliška Rejčka a věnovala brněnskému klášteru. Zlín byl řemeslnicko-cechovním střediskem okolního valašského osídlení. Městská práva dostal v roce 1397 – patřilo mezi ně právo pořádat trhy, vařit pivo, i právo hrdelní. [20]

Město Zlín vznikalo v několika etapách. První významnou etapou ve vývoji města bylo období v době předhusitské, kdy zde vládli Šternberkové. Město se stalo hospodářským centrem, získávalo bohatství a stavěly se nové budovy. Druhé období započalo ve dvacátých letech 20.století s expanzí Baťovy továrny, což nejvyšší mírou ovlivnilo i celkový rozvoj města, jeho vzhled a městskou strukturu. V poválečném období bylo postaveno sídliště na Jižních svazích, ale vznikaly i stavby menšího rozsahu. [21]

5.3 Historická zástavba

Stará historická zástavba města se nachází především v centru města a tvoří jen zlomek jeho celkové rozlohy. Jedná se především o klasicistně přestavěný zámek, náměstí Míru a jeho okolí, kostel sv. Filipa a Jakuba a čtvrti Lešetín, Cigánov a část Benešova nábřeží. Historická část tvoří kontrast k převládajícímu urbánnímu řešení města. Náměstí Míru má čtvercový tvar a je lemováno blokovou zástavbou, která už v současnosti není kompletní. Domy v této blokové zástavbě jsou už přestavěny do moderní podoby a pocházejí maximálně z konce 19.století. Bloková zástavba nabízí možnost využít tyto prostory jako obchodní zónu a nachází se zde množství obchodu a služeb. Vzhledem k absenci parkovišť v centru města je staré centrum uchráněno od přeplnění automobily. Množství parkovišť je v jiných částech, které jsou k centru v docházkové vzdálenosti. Doprava se však nevyhýbá ani centru, v jižní části náměstí Míru probíhá Třída Tomáše Bati (silnice I. třídy), která je vzhledem k výraznému dopravnímu ruchu s kamionovou dopravou hlavní znečišťující osou města. Specifickou částí města jsou i staré čtvrti Lešetín a Cigánov, ve kterých se zachoval typ staré nízké zástavby v původním půdorysu. Jedná se o soubory soukromých domků s esteticky upraveným okolím a předzahrádkami, kde se mísí služby, obchody, kavárny, galerie a pracovní kanceláře. Celkově mají tyto čtvrti charakter „vesnického prostředí“, které je obklopeno moderním městem a tvoří zajímavou enklávu. Podobný charakter vesnického prostředí mají i čtvrtě mimo centrum Zlína – Mladcová, Louky, Prštné a Příluky, které byly původně samostatnými vesnicemi a s rozrůstáním intravilánu byly pohlceny městem. [21]

Obr. 18. Náměstí Míru ve Zlíně

5.4 Moderní zástavba - zonace města

Současná struktura města vychází z jeho prvorepublikového rozvoje, kdy v roce 1925 bylo zřízeno projektové oddělení firmy Baťa Centropjekt. Jeho inženýři ve spolupráci s předními architekty formovali novou podobu města, především výstavbu průmyslového areálu, ubytování pro dělníky a ostatní stavby občanské vybavenosti. Práce na plánování a urbanistickém řešení města byla kompletně řízená a nevznikala tak živelná výstavba. Začínalo se stavět na zelené louce. [21]

5.4.1 Továrna

Továrna firmy Baťa (později přejmenovaná na Svit) je soubor průmyslových budov s dominantní budovou (tzv. zlínským mrakodrapem), která byla svého času nejvyšší budovou Evropy. Baťovská továrna je bezesporu zlínským fenoménem. Tovární areál je situovaný podél obou břehů řeky Dřevnice ve směru východ-západ. V současnosti se zde nachází rozličné průmyslové aktivity a teplárna. [21]

Po roce 1989 se díky krachu mnoha firem areál přestal v celé své rozloze využívat. V provozních budovách částečně opuštěném areálu vznikaly malé podnikové prodejny, které nabízely hlavně obuv. Ty se postupně začaly rozrůstat a vzniklo nákupní centrum tvořené malými prodejny ve 22. budově poblíž hlavní brány. Rekonstrukce a následné umístění nově zřízeného krajského úřadu do 21. budovy přineslo oživení spojené s rekonstrukcí areálu. Tato budova prošla společně s přílehlými budovami rekonstrukcí a byly k ní připojeny kryté garáže. [21]

Obr. 19. Tovární areál ve Zlíně

5.4.2 Nové centrum města

Další významnou zónou města je nové funkcionalistické centrum ležící na severním svahu před mrakodrapem. Tato zóna vznikla jako odvážné urbanistické řešení prostoru před továrnou, aby zaměstnanci měli všechnu občanskou vybavenost na dosah. Nachází se zde obchodní dům, tržnice, Společenský dům později přejmenovaný na hotel Moskva a Velké kino. Zóna je protažena západním směrem k univerzitě, poliklinice a střední průmyslové škole a severním směrem k náměstí T.G.M. Na druhé straně ke sportovní hale a zimnímu stadionu. Tento úsek je téměř bez obytných ploch a tvoří společenské, kulturní a obchodní zázemí města. Území je charakteristické velkými nezastavěnými plochami před kinem a pod obchodním domem, které jsou v současnosti využívány jako parkoviště, čímž je narušena prostornost a vzdušnost urbanistické koncepce. Dochází zde ke střetu koncepce moderního urbanismu, který předpokládá polyfunkčnost městského prostoru s ohledem na lidský rozměr, docházkovou vzdálenost a percepční vnímání místa, s historickou a uměleckou hodnotou tohoto celku v rámci města. Území je zahušťováno novými budovami tak, aby příliš nerušily původní funkcionalistický ráz. Jedná se o soubor víceúčelových budov (kde se spojuje bydlení a obchodní prostory), univerzitní knihovnu v moderním designu organického tvaru a nové učebny pro Univerzitu Tomáše Bati. [21]

Obr. 20. Velké kino pod hotelem Moskva ve Zlíně

5.4.3 Obytné zóny

Obytné zóny mají ve Zlíně několik podob a každá z nich zajišťuje specifickou formu bydlení. Jsou to kolonie baťovských domků, řadové a výškové činžovní domy a sídliště Jižní svahy. [21]

Baťovské domky

Pokrývají značnou část města v údolní části, na úbočích kopců na jižní straně dřevnického údolí, ale také ve vzdálenějších Malenovicích, Otrokovcích a u Fryštácké přehrady. Vznikly jako ubytování pro dělníky přicházející sem za prací a měly svému účelu sloužit padesát let, ale tato doba byla překonána. Opravy domků v současné době ovlivňuje fakt, že část z nich byla vyhlášena památkovou rezervací. Existuje celá řada typů baťovských domků, přičemž nejrozšířenější je typ z roku 1927, který existuje ve dvou variantách: s rovnou a se sedlovou střechou. Domky jsou obklopeny malými pozemky se zahrádkami a okrasnými a ovocnými dřevinami, čímž vzniká dojem zahradního města. [21]

Obr. 21. Baťovské domky ve Zlíně

Řadové a výškové činžovní domy

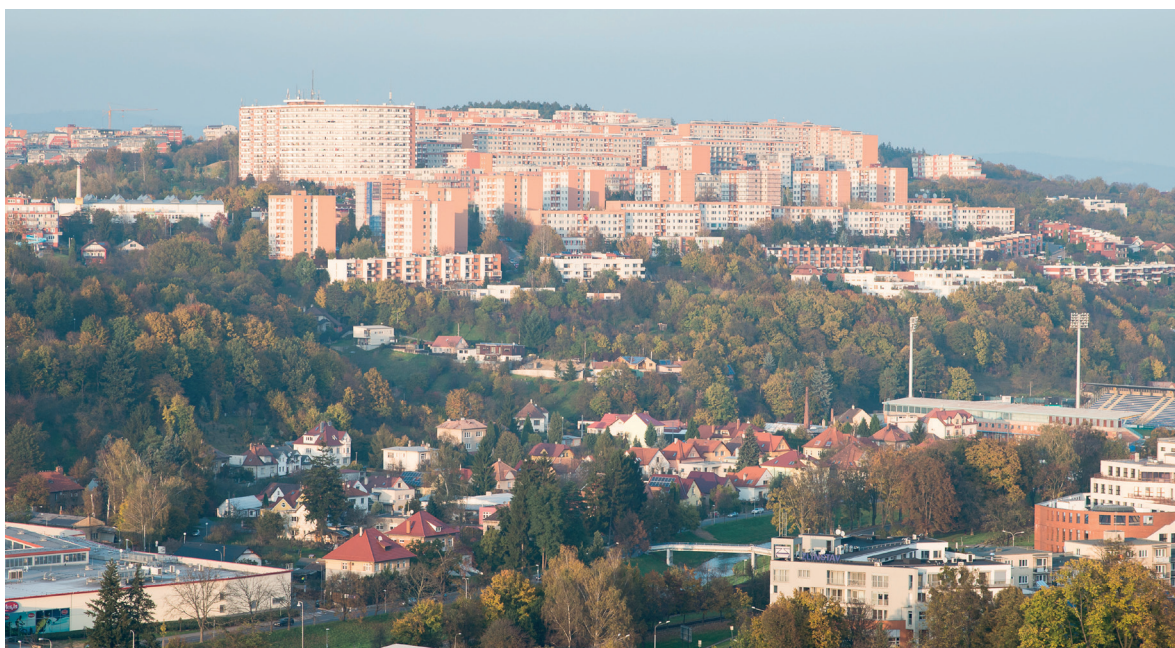
S rostoucím počtem obyvatel se za první republiky započalo s výstavbou tříposchoďových řadovek ve čtvrti Obecniny a výškových činžovních domů. Růst města pokračoval i po druhé světové válce. U těchto obytných staveb je také dodržována koncepce zahradního města. Díky této koncepci není v těchto lokalitách problém s parkovacími místy. Je zde ovšem horší dopravní dostupnost. [21]

Obr. 22. Řadové domky ve čtvrti Obecniny ve Zlíně

Sídliště Jižní Svahy

Výstavba sídliště Jižní Svahy začala probíhat od sedmdesátých let 20. století. Jedná se o mohutný monofunkční komplex, kde v současnosti žije většina obyvatel Zlína. Jižní Svahy tvoří dominantní horizont nad pravým břehem Dřevnice. Výstavba obytných budov se nadále rozrůstá. Byl založen centrální park pro oživení a zalidnění prostorů mezi panelovými domy. [21]

Obr. 23. Sídliště Jižní Svahy ve Zlíně

5.4.4 Městské parky a zeleň

Ve Zlíně je zeleň nedílnou součástí koncepce města, která vychází z teorie funkcionalistického zahradního města. Ve městě se proto nachází řada městských parků, stromořadí, dvorků a zahrádek. Městské parky západním směrem od náměstí Míru, které leží na spojnici starého a nového zlínského centra, představují relaxační prostor a jsou hojně využívány. Parky jsou obehnány a protínány silničními tahy (i nadjezdem). Působí díky své kompozici jako přirozené přírodní prostředí uvnitř města a opticky zkracují vzdálenosti při cestě městem. Nejpatrnější je to v parku mezi náměstím Míru a náměstím Práce. V blízkosti parků je umístěná řada aktivit, například tržiště „Pod kaštany“, které leží při komunikaci mezi parky. Je zde vytvořeno příjemné stinné prostředí pro obchod se zeleninou. Kromě parků a zeleně předzahrádek u baťovských domků se zeleň objevuje v menší míře i v továrním areálu, dále jsou to zbytky stromořadí kolem cest ústících z města do volné krajiny. [21]

Obr. 24. Tržnice Pod Kaštany ve Zlíně

5.5 Příměstské části

Příměstské části ve Zlíně jsou dvojího druhu. Jednak to jsou příměstské části, mezi které můžeme zařadit Malenovice, Louky, Prštné a Příluky a které byly „pohlčeny“ přirozeným územním rozvojem Zlína a vytvořily tak jednotný celek propojený zástavbou různého typu (továrny, sídliště apod.). Druhým typem jsou samostatná sídla vesnického charakteru oddělená od městského prostoru volnou krajinou. Na těchto územích vznikají satelitní městečka, která by jinak narušila celkový ráz města. Nejvzdálenější příměstskou částí Zlína je Velíková, která leží 13 km od centra města. [21]

5.6 Současnost

V současné době se zpracovává nový územní plán. Ve Zlíně dochází k zesílení nároků na dopravní a technickou infrastrukturu (je plánováno připojení Zlína na dálniční síť směrem na sever od města), jsou navrhovány nové komerční a průmyslové plochy, rozšiřuje se zástavba satelitních sídlišť v okrajových částech města. I když má Zlín mnoho problémů, stejně jako kterékoliv jiné město, je schopen nabídnout svým obyvatelům vše potřebné k příjemnému životu. Je očekáváno oživení východní části továrního areálu a v současné době město zpracovává regulační plán na centrum, který by měl řešit i tuto část. Řada významných městských a krajských staveb ve městě byla rekonstruována pro jiné účely (například objekt Malé scény z roku 1936 od arch. Karfíka na Obecinách, rekonstrukce budovy č. 23 na Podnikatelské inovační centrum, rekonstrukce Karfíkovy budovy č. 21 pro potřeby

krajského a finančního úřadu). Kromě toho probíhají obnovy objektů v soukromém vlastnictví, převážně baťovských domků (kde jsou již povolovány jednopodlažní přístavby) i objektů hromadného bydlení. Centrum města se dnes „topí“ v zeleni díky sadu Svobody (zámeckému parku) a nově revitalizovaným plochám zeleně – parku Komenského, na který navazuje Gahurův zelený prospekt. [22]

Sad Komenského byl zrevitalizován v roce 2014. Autory projektu je 4P sdružení (Ing. Václav Babka, Ing. arch. Pavel Mudřík). Jejich záměrem bylo zpřístupnění a zprůhlednění parku, vytvoření pobytových ploch k celoročnímu užívání pro odpočinkové aktivity, bez oslabení komunikační funkce parku. Byla provedena obnova vzrostlé zeleně parku, došlo k výraznému propojení parku s okolím a optickému sjednocení parku. Součástí parku je objekt altánu, ocelové lavice s opěradly, mobiliář, stožáry osvětlení parku, polyfunkční dětské hřiště celoměstského významu, které je od ulice Štefánikovy akusticky i opticky odcloněno podélným objektem tzv. „sala terreny“. [23]

Obr. 25. Revitalizovaný Sad Komenského ve Zlíně

Gahurův prospekt byl revitalizován v roce 2013 a autorem revitalizace je architektonické studio Ellement (Jitka Ressová, Hana Maršíková, Jan Pavézka). Hlavním záměrem revitalizace se stalo heslo „projít a nepřerušit“, který byl zrealizován prostřednictvím modelace travnatých ploch do podoby mírných kopečků a vybudováním nových chodníků zapuštěných pod úroveň terénu, což přináší zajímavý efekt pohledu na chodce viditelné pouze od pasu nahoru a pohybující se travnatým terénem. Funkcí modulace terénu je také chránit odpočívajícího chodce od rušné křižovatky. Nové chodníkové trasy diagonálně protínají travnatou plochu a jsou tak místem křížení a pohybu lidí. Jejich okraje slouží zároveň jako lavičky, jsou vybaveny veřejným WI-FI pokrytím a v noci jsou lehce nasvícené. [24]

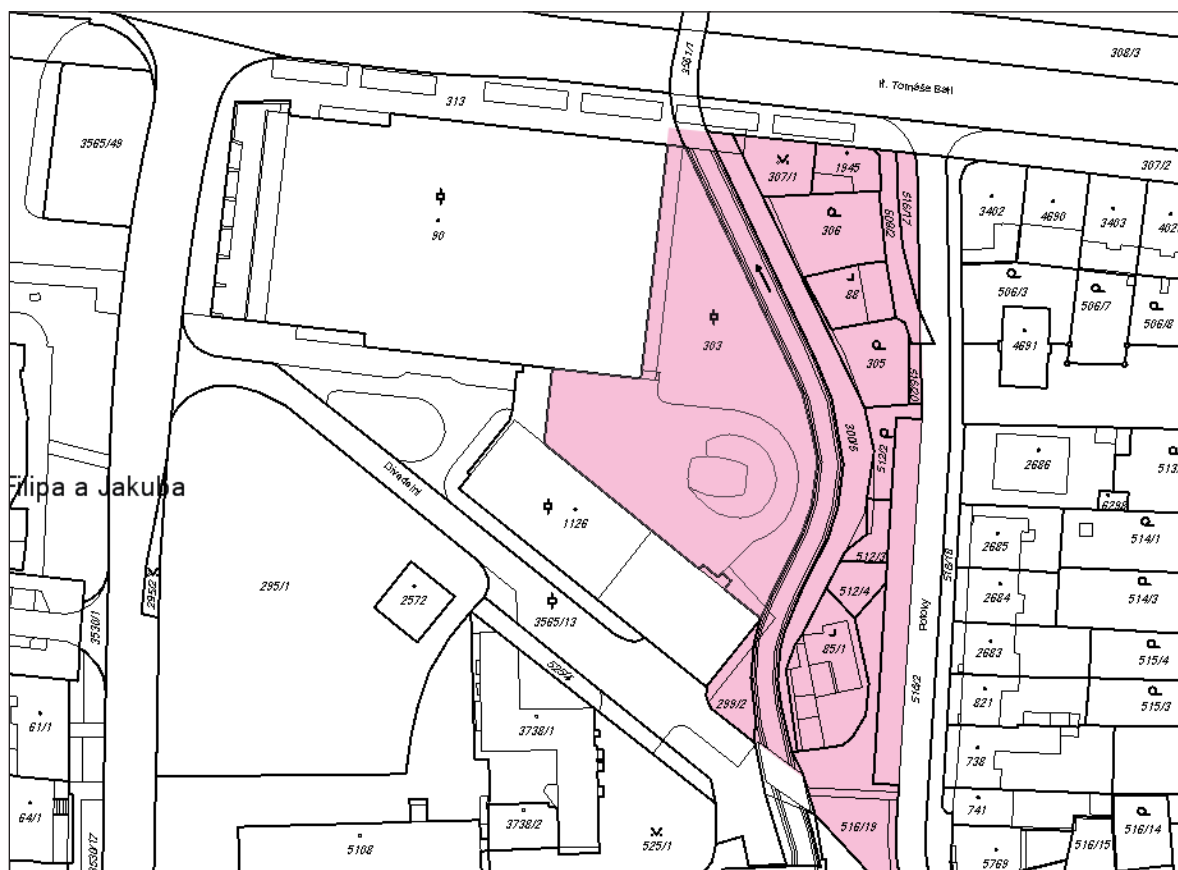

Obr. 26. Revitalizovaný Gahurův prospekt ve Zlíně

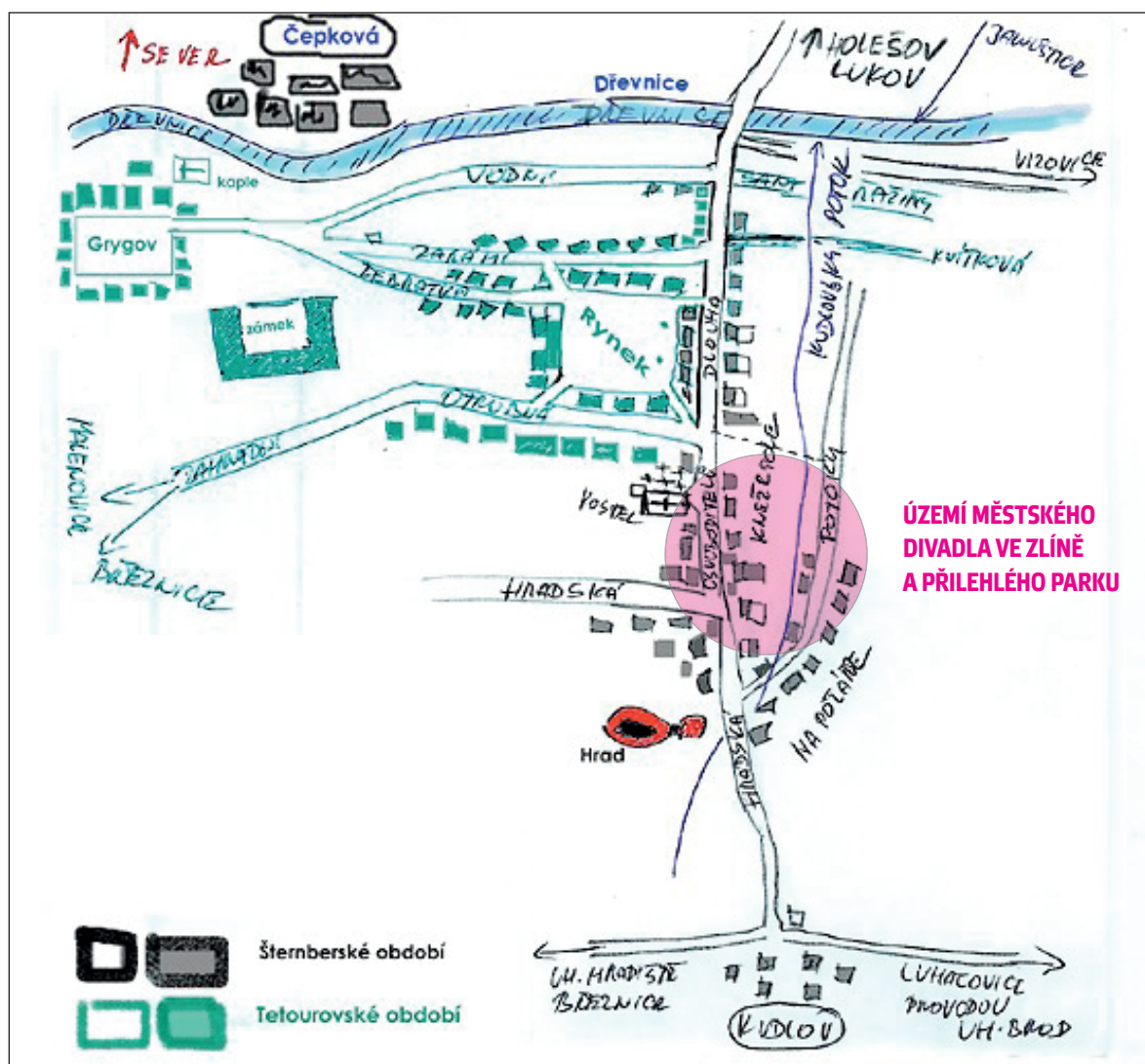
6 HISTORIOGRAFIE NAVRHOVANÉHO ÚZEMÍ

Navrhované území se nachází v centru města Zlín a je ohraničeno ulicemi – na severní straně Třídou Tomáše Bati, z východu ulicí Potoky, z jižní strany částečně ulicí Divadelní. Z jižní a západní strany těsně přiléhá k budovám Městského divadla Zlín.

Obr. 27. Navrhované území na výřezu katastrální mapy města Zlín

Existenci Zlína jako samostatné osady můžeme datovat do počátku druhé poloviny XIII. století. Toto území získal Vilém z Hustopečí jeden z předních dvořanů Přemysla Otakara II. za své věrné služby králi. Ten byl také patrně stavitelem poměrně jednoduchého sídla na Hradisku. Původní osídlení starého Zlína bylo v podstatě orientováno podél osy Kudlovského potoka. Jednalo se o osadu v jejímž jádru (v tzv. horní osadě) byl postaven kostel. Původně se horní osada skládala ze čtyř ulic. Dodnes se zachovaly pouze dvě – ulice Dlouhá a Potoky. [25]

Obr. 28. Mapka Zlína z období 13. až 16. století

V roce 1931 byl schválen projekt na vybudování nových městských tříd. Jednou z nich měla být dnešní třída Baťova, která měla směřovat k hlavní bráně Baťových závodů. V roce 1933 bylo zahájeno bourání přilehlých domů. V roce 1936 byla nová ulice jen z poloviny průjezdná, přesto na straně křižovatky ulice Dlouhé a dnešní třídy T. Bati, téměř přesně na rohu dnešního divadla, vyrostlo moderní patrové stavení zlínského advokáta JUDr. Evžena Šalera. Ten byl spřízněn s rodinou Baťovou – za ženu si vzal dceru sestry Tomáše Bati, Annu. Zajímavým faktem je, že Šalerův dům byl postaven na stejném pozemku, kde před tím stával starý přízemní dům rodiny Hrubošovy s číslem popisným 141, ve kterém se roku 1876 narodil spoluzakladatel zlínské továrny na obuv Tomáš Baťa. V tomto rodném domě Tomáše Bati v polovině 19. století žil jeho otec, zlínský švec Antonín Baťa, ve svém prvním manželství s Annou Minaříkovou a několika dětmi – nevlastní Josefou Bartošovou, vlastními Antoní-

nem, Annou a nejmladším Tomášem. Šalerův dům byla funkcionalistická, ale přesto svým vzhledem nezlínská, spíše komorněji laděná budova, postavená podle projektu dalšího známého zlínského architekta Miroslava Lorence, která stála v uliční čáře nové městské třídy, od níž jej oddělovala vyšší zídka, táhnoucí se až ke Kudlovskému potoku. Zde byl situován i druhý obytný dům této rodiny, určený k pronajímání. Mezi oběma domy byl dvorek, zahrádka a tenisové hřiště. V roce 1960 vzaly oba Šalerovy domy za své. Byly zbourány, aby udělaly místo nové budově, tehdejšímu Divadlu pracujících (dnešní Městské divadlo Zlín). Divadlo tedy stojí přesně v místech, kde se kdysi nalézal rodný dům Tomáše Bati. [26]

Obr. 29. Rodný domek Tomáše Bati

Obr. 30. Šalerova vila – výřez ze snímku z roku 1941

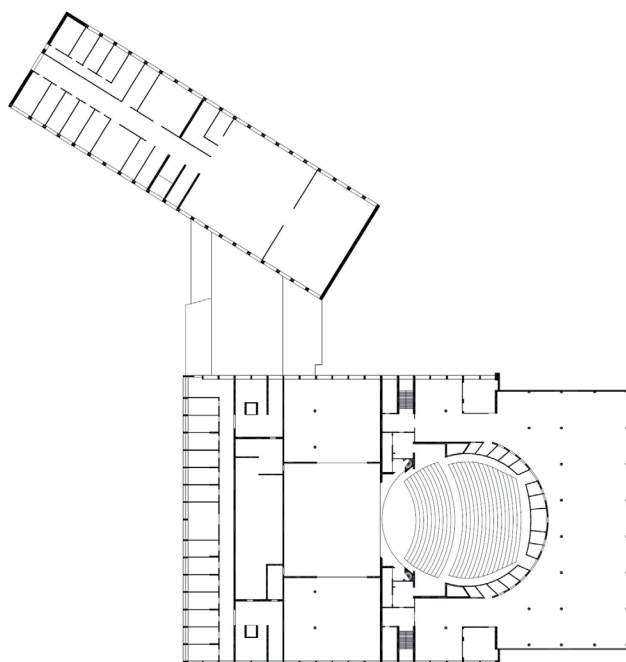
Obr. 31. Výstavba Divadla pracujících, smínek přibližně z roku 1965

6.1 Budova Městského divadla ve Zlíně

V dobách monarchie obstarávali divadelní a společenskou kulturu ve Zlíně pouze místní ochotníci a kočovné herecké společnosti. Za první republiky začaly do Zlína přijíždět stálé divadelní scény z větších moravských měst a své představení pořádaly formou pohostinských vystoupení, většinou v prostorách Velkého kina. [27] Součástí baťovských plánů na rozvoj města bylo i vybudování divadelní budovy. Návrhy na výstavbu budovy divadla ve Zlíně zpracoval v rámci přípravy výstavby náměstí Práce architekt František Lydie Gahura, který zpracoval v rozmezí let 1931 až 1940 několik projektů a architektonických návrhů [28]. Tento projekt ovšem překazily pomnichovské události a následná okupace. Po osvobození v roce 1946 byla založena profesionální divadelní scéna pod názvem Divadlo pracujících, které se stalo součástí n. p. Baťa a sídlilo v budově Komorního kina (dnešní Malá scéna). V roce 1957 se rozhodl tehdejší Krajský národní výbor v Gottwaldově vypsat celostátní anonymní architektonickou soutěž na projekt činoherního divadla. [26]

6.1.1 Architektonická soutěž

Celostátní architektonické soutěže se zúčastnila řada předních československých architektů a výtvarníků. Přihlášených soutěžních návrhů bylo 57. Nejvyšší ocenění získal projekt architektů Karla Řepy a Miroslava Řepy, spoluautorem byl František Rozhon. V roce 1962 byla vyhlášena soutěž na uměleckou výzdobu divadla. [28]

Obr. 32. Půdorys divadelních budov Městského divadla ve Zlíně

6.1.2 Výtvarná díla

Výtvarná díla, která vzešla z této soutěže, jsou nedílnou součástí architektonického návrhu divadla. Z vnější výzdoby se jedná o plastiku „Letící Můza“ od Luboše Moravce umístěnou před hlavním průčelím. V parku za budovou je kašna s plastikou „Lidské torzo“ Miroslava Chlupáče, doplněnou strukturální zdí od Čestmíra Janoška. Průčelí hlavního vchodu budovy je osazeno dekorativními mramorovými vázami od Jana Habarty Vnitřní výzdobu představují tři sochařská díla, reliéfní měděné plastiky Zdeňka Kováře - Drama, Poezie a Hudba ve vstupní hale služebního vchodu. Ve vestibulu divadla na 3 metry široké a 30 metrů dlouhé stěně je monumentální mozaika Zbyňka Slavíčka a Milana Obrátla. Toto dílo bylo koncipováno „Ve jménu života, radosti a krásy“. V interiéru horního foye divadla se nachází malba Zdeňka Holuba, zaujímavý prostor o rozměrech 30 x 2,5 metru, která zachycuje tři historické epochy divadla a vystihuje jeho proměnlivost, tragiku i poezii. Vnitřní prostory jsou doplněny řadou keramických výtvorů a ve vstupních prostorách našly své místo keramiky Ludmily Hladíkové, Děvany Mírové, Marie Rychlíkové a Aloise Šutery. Architekti si ve spolupráci s výtvarnými umělci vytvořili sjednocený kultivovaný prostor. [26]

Městské divadlo včetně uměleckých děl, přilehlého parku a kašny bylo na základě rozhodnutí Ministerstva kultury ČR ze dne 6. 12. 2000 zapsáno do Ústředního seznamu kulturních památek pod rejstříkovým číslem 50702/7-8930. [28]

Obr. 33. Kašna s plastikou „Lidské torzo“ Miroslava Chlupáče, doplněnou strukturální zdí od Čestmíra Janoška

Obr. 34. Plastika „Letící Můza“ od Luboše Moravce

6.1.3 Lokalita:

Pro výstavbu divadla byla vybrána lokalita naproti kostelu, ve středu města nejvhodnější svou polohou pro snadnou dopravní dostupnost, a která díky svému prostoru nabízela dostatečně velké území pro budovu samotného divadla i prostor pro vybudování přilehlých obslužných budov – technického zázemí divadla, dílen, skladů, kanceláří apod. Jednalo se o území ohraničené tehdejší ulicí Stalinovou, Osvoboditelů, Hřbitovní a Kudlovským potokem. Nevýhodou byla nezbytná sanace osmi stávajících nejstarších zlínských domů. Na pozemku se nacházela budova hasičské zbrojnice, jejíž přestavbou vznikla vedlejší pomocná budova divadla, která je sídlem Divadélka v klubu a technických dílen. [27] Autoři se dokázali vyrovnat s okolními dominantami – zvláště s nedalekým farním kostelem, ale i s protilehlými objekty. Nemohli však předvídat nárůst automobilové dopravy, zvláště na rušné a pro veřejnost z tohoto důvodu i nepříjemné křižovatce. [28]

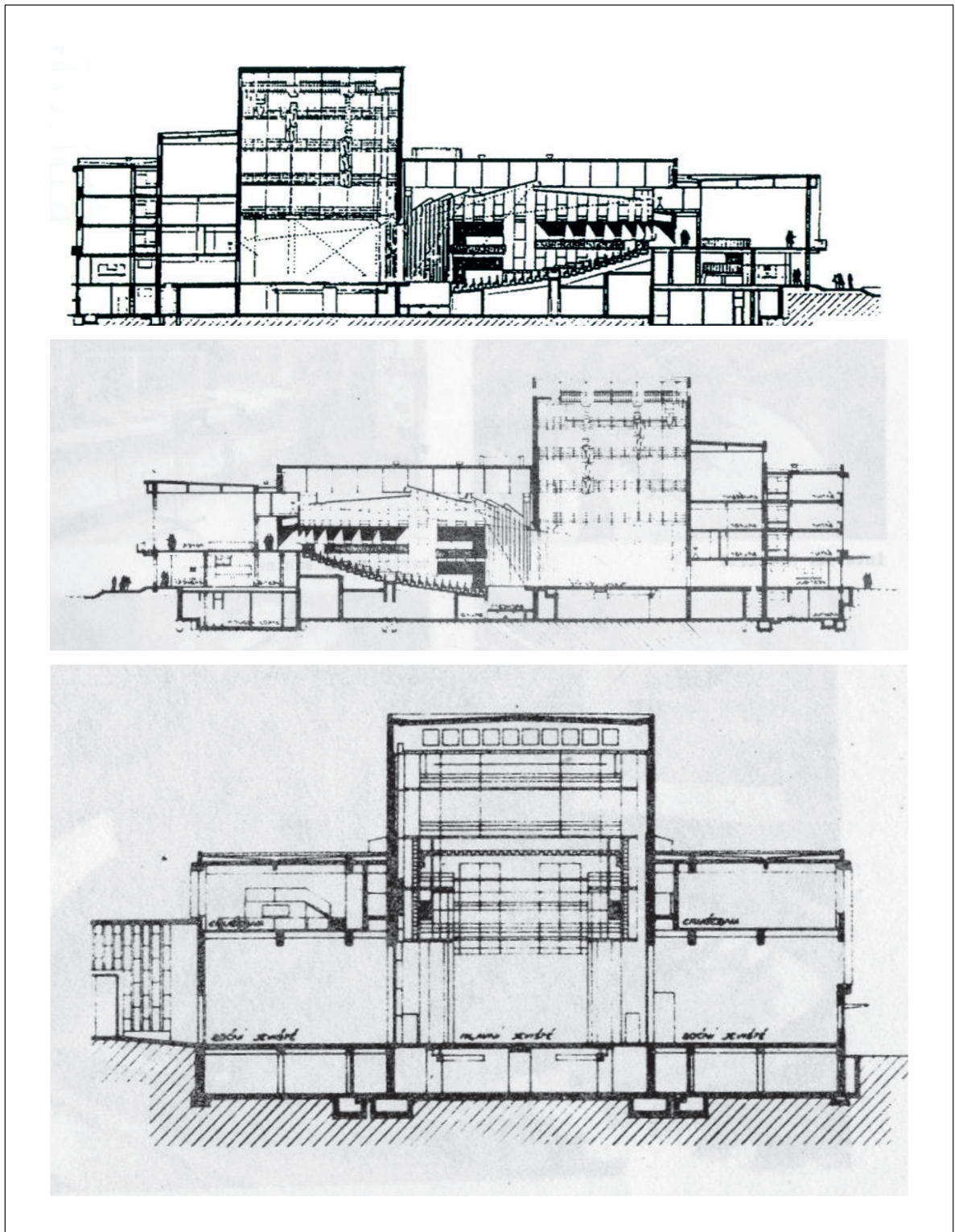

6.1.4 Technické parametry

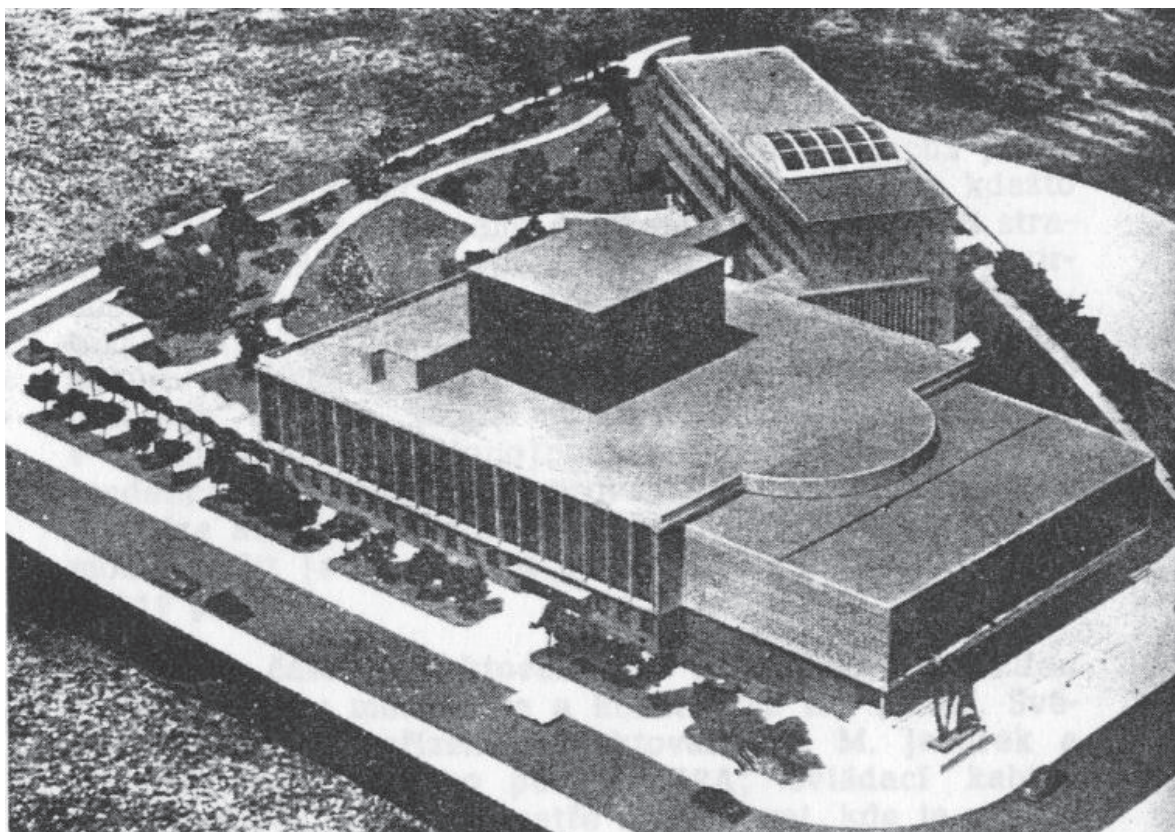
Návrh divadla byl vytvořen s ohledem ke všem požadavkům z hlediska profesionálního divadla i kulturních aspektů s důrazem na vztah diváka a herce. Divadlo bylo navrženo jako univerzální s důrazem na činohru a s mírně reformovaným kukátkovým rozvrhem. Objekt divadla tvoří soubor dvou volně stojících budov – hlavní a provozní. Obě stavby jsou propojeny dvěma komunikačními krčky, aby vše potřebné, jako šatny, zkušebny pro herecký soubor, tělocvična, zkušebna s nahrávacím studiem, zkušebna pro orchestr, baletní sál, ladírna či jídelna, bylo pod jednou střechou. Interiéry jsou bohatě dekorovány, vnitřní foyer slouží i jako plesový sál. [27]

Hlediště je vejčitého půdorysu, který je po obvodu lemován jednou řadou lóží. Sál je obložen světlým dřevem, které posiluje jeho akustické kvality. Hlediště má šířku 20 metrů, hloubku 22 metrů a elevaci 4 metry. Po úpravách v roce 1989 je jeho kapacita i s lóžemi 687 míst. Portál jeviště je 12 metrů široký a 6,5 metrů vysoký. Jeviště má šířku 19 a hloubku 17,5 metru. Hlavní jeviště doplňují z obou stran boční jeviště s posuvnými stoly pro instalaci následujících dekorací. Jeviště lze rozšířit i směrem dozadu o prostor zadního jeviště na celkovou hloubku 32 metrů. Nástup na jeviště je možný po obvodu, z portálů i z hlediště. [28]

Na stavbu byly použity soudobé konstrukce a materiály – železobetonový skelet se sloupy o rozponu 6 x 6 metrů s ocelovou konstrukcí střech. Hlavní budova je umístěná na nárožní parcele. Je příkladem reprezentativní, bohatě materiálově i umělecky vybavené architektury. Budova má obdélný půdorys, s plochou střechou, v zadní části s převýšeným provazištěm. Směrem ke Kostelu svatého Filipa a Jakuba se budova obrací západním dvoupodlažním průčelím se skleněnou výplní a je pojata jako rozměrná obdélná obrazovka (akvárium). Před průčelím je terasa s kamennou dlažbou a širokým schodištěm. Boční severní průčelí do třídy Tomáše Bati je devatenáctiosé. V jihovýchodní části tvoří boční průčelí stěnu dvora. Pomocná budova má obdélný půdorys, je třípatrová a podsklepená. Budova není architektonicky výrazná, její vzhled určují obdélná okna v jednoduchém rastru. V pomocné budově se nachází truhlárna a montovna, malírna kulis, v prvním patře malé Divadélko, bar a restaurace. [28]

Obr. 35. Původní dokumentace k Městskému divadlu ve Zlíně – podélné řezy, autor projektu: M. Řepa, Fr. Rozhon, 1957-67

Obr. 36. Maketa budov Městského divadla ve Zlíně z roku 1961

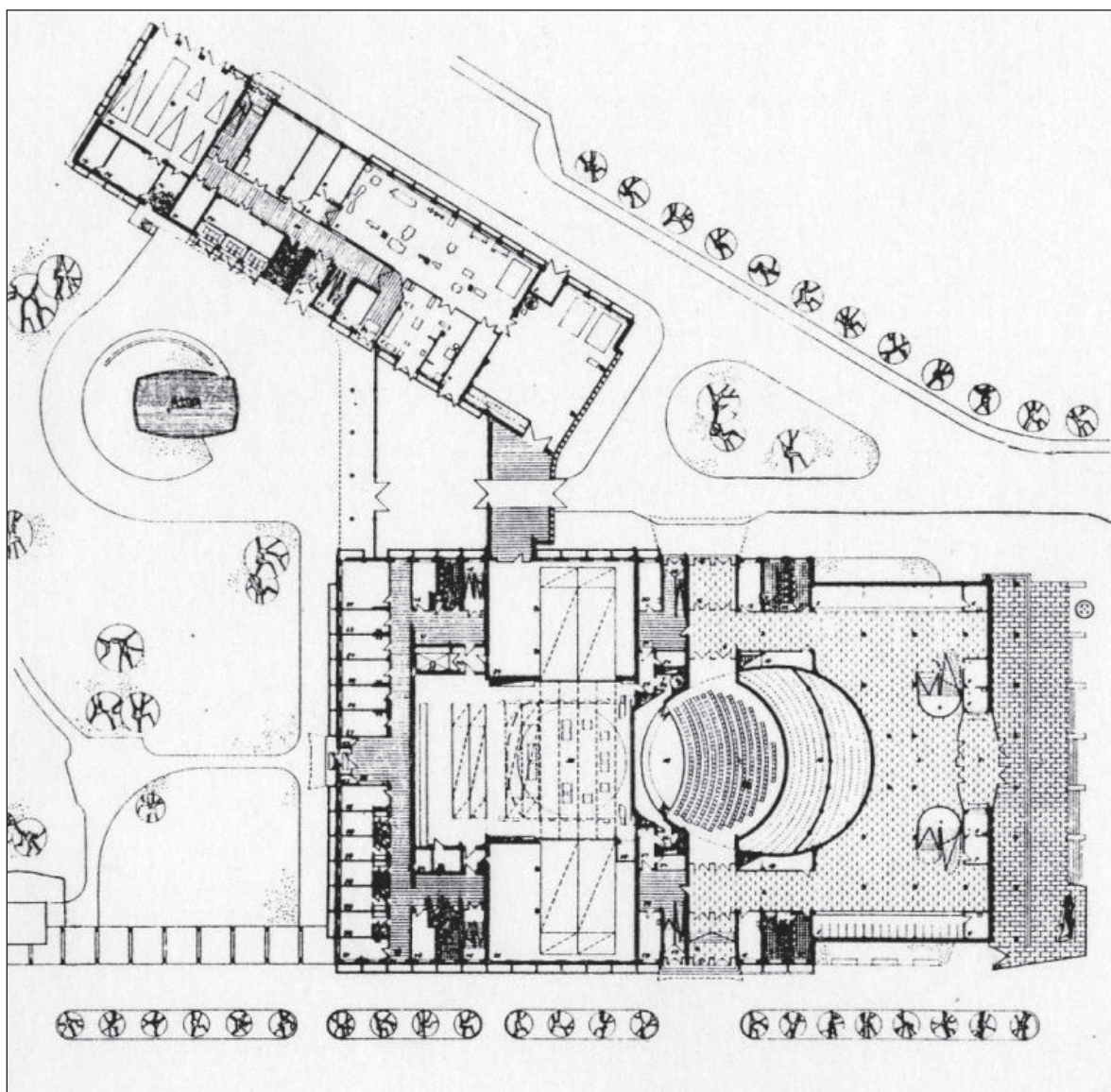
Nová budova Divadla pracujících patřila ve své době k těm nejmodernějším v celé republice, nejen po stránce architektonické, ale i co se týká použití technologií. Pochlubit se mohla dokonalou vzduchotechnikou a klimatizačním zařízením. [27]

Divadlo je příkladem vývojových tendencí v tehdejší československé architektuře druhé poloviny 50. a počátku 60. let minulého století. *Stavba náleží k těm, které již ve formě návrhu v druhé polovině 50. let vracely po éře socialistického realismu do českého prostředí pozdní modernismus (pozdní internacionální styl), v českých zemích zvaný jako styl bruselský, uplatněný jak v architektonickém utváření, tak i v umělecké výzdobě stavby. Jednotné pojetí celku stavby a integrální zapojení výtvarného umění představuje jeden z poznávacích znaků bruselského stylu, kdy se architekti a výtvarní umělci snažili vytvořit kultivovaný prostor pokusem o novou syntézu architektonických a výtvarných prostředků.* [28]

6.2 Park u divadla

S návrhem budov byl zpracován i návrh území, které je přilehlé z východní strany k hlavní budově divadla a ze severní strany k diagonálně situované pomocné divadelní budově a ohraničené ulicemi – třídou Tomáše Bati ze severní strany a ulicí Potoky z východ-

ní strany. Tento návrh však byl patrně realizován jen částečně, jak vyplývá z dokumentace k původním návrhům. Jasný záměr návrhu si dovoluji pouze odhadovat podle původní dokumentace. Souběžně s třídou Tomáše Bati měla být postavena zastřešená pergola navazující na hlavní budovu, která by opticky oddělovala zmíněné území od přilehlé komunikace. Území bylo navrženo jako park se sítí pěších cest, zatravněnými plochami a se stromovou a keřovou výsadbou. V místě, kde obě budovy spojují komunikační krčky, bylo situováno dopravně-obslužné obratiště s průjezdem vozidel pod krčky do ulice Divadelní. Uprostřed tohoto obratiště je zatravněná plocha kruhového tvaru s výše zmiňovanou kašnou s plastikou „Lidské torzo“ Miroslava Chlupáče, doplněná strukturální zdí od Čestmíra Janoška. Tato plocha s kašnou realizována byla, stále se v parku nachází a v nedávné době proběhla její rekonstrukce.

Obr. 37. Původní půdorys 1. patra Městského divadla ve Zlíně a přilehlého parku

6.3 Záměr výstavby polyfunkčního domu v parku za divadlem

V roce 2009 schválilo tehdejší vedení města záměr postavit několikapatrový polyfunkční dům za divadlem v prostoru stávajícího parku. Investor však nestihl v daném termínu projekt zrealizovat, a proto požádal v roce 2011 o prodloužení smluv a zároveň požádal magistrát o povolení pokácet stromy v parčíku, aby mohl zahájit zemní práce. [29] Podle plánů měl být polyfunkční dům vysoký asi 14 metrů, většinu jeho náplně měly tvořit byty, v přízemí byly navrženy obchody a kavárna. [30] Proti tomuto záměru se zdvihl odpor občanů, kteří v roce 2011 začali podepisovat petici, kterou chtěli změnit budoucnost parku. 22. dubna 2015, symbolicky na Den Země, ochránci přírody z Ekocentra Čtyřlístek iniciovali vytvoření živého řetězu kolem stromů v parku. Petici proti kácení stromů podepsalo ke konci dubna 2015 asi 1 400 lidí. Jedním ze vzrostlých stromů v parku je i modřín opadavý, který od obyvatel Zlína v anketě Strom roku 2014, získal nejvíc hlasů. [31] Prostory parku jsou také každoročně využívány pro letní divadelní festival Setkání – Stretnutie.

6.4 Festival Setkání – Stretnutie

Festival Setkání – Stretnutie byl založen v roce 1995 a je jednou z nejvýznamnějších kulturních událostí ve Zlínském kraji. Je přínosem pro zviditelnění a šíření dobrého jména regionu a města. Festival je v současné době zaměřený na inscenace, které souvisejí s česko-slovenskou kulturou. K festivalu patří pouliční představení, divadelní workshopy s českými i slovenskými lektory a závěrečný společný happening studentů konzervatoří z ČR a SR. [32] Značná část těchto aktivit se odehrává právě v parku za divadlem.

Divadlo Zlín k tomuto festivalu uvádí: „*Naše divadlo je od roku 1991 pořadatelem festivalu Setkání – Stretnutie, který však získal svou jasnou koncepci až od roku 2000, kdy se stal přehlídkou s vyhraněnou dramaturgickou koncepcí, a s jednoznačnou orientací na konfrontaci a podporu původní dramatické a inscenační tvorby českých a slovenských divadel. Tato přehlídka dramatických novinek, kterou každoročně pořádáme, je svým zaměřením jediná svého druhu v České republice i na Slovensku a patrně i ve středoevropském kulturním prostoru. Velmi důležitým atributem festivalu je od roku 2003 jeho otevřenost pro zahraniční soubory. V roce 2005 se přehlídka zúčastnila významná polská divadelní scéna Narodowy Stary Teatr Kraków, a zahájila tak její novou programovou etapu. Narodowy Stary Teatr Kraków se stal partnerem festivalu spolu se Slovenským národním divadlem Bratislava. O vysoké umělecké a společenské úrovni tohoto festivalu svědčí řada ohlasů v odborném tisku, vyjádření účastníků a opakovaně udělovaná zástita významných osobností.*“ [33]

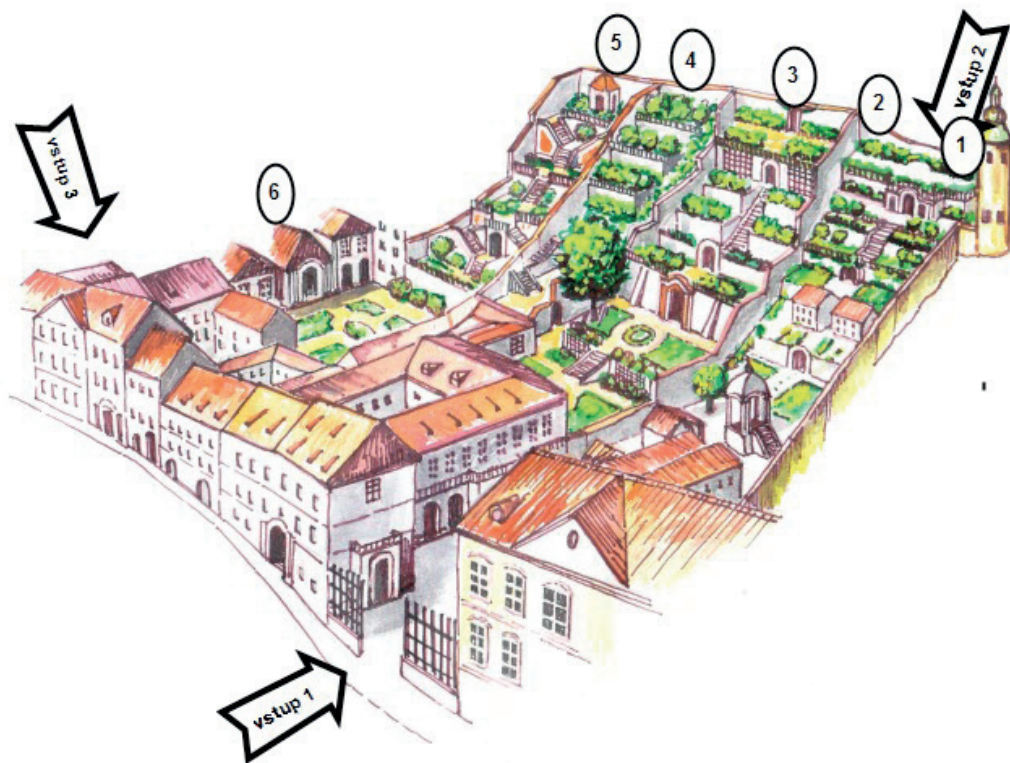
Obr. 38. 20. ročník divadelního festivalu Setkání – Stretnutie

7 REŠERŽE – PŘÍKLADY PODOBNÝCH ŘEŠENÍ

V této kapitole uvádím příklady řešení obnovy veřejného prostoru. Příklady jsem vybírala jako možnost srovnání a posouzení různých způsobů řešení, která se svým charakterem blíží k mnou zpracovávanému návrhu divadelního parku ve Zlíně. Studium těchto konkrétních realizací s různými autorskými přístupy k tvorbě veřejného prostoru, napomáhá pochopit koncepční a kompoziční přístupy k řešení urbánních struktur. Protože tématem mé práce je nejen návrh veřejného prostoru a parku, ale také navržení open air divadelní scény, zaměřila jsem se na výběr projektů, které v sobě obsahují i realizaci amfiteátru nebo jinak zpracovaného venkovního prostoru pro pořádání společenských akcí. Příklady jsem vybírala v co možná nejširším spektru řešení a umístění venkovní divadelní scény v rozličných prostředích. Níže uvádím tři rešerže z České republiky a dvě ze zahraničí. Jedná se o originální řešení sezení pro diváky v barokní Ledeburské zahradě v Praze, kontroverzní otočné hlediště v zámecké zahradě v Českém Krumlově, které je vnímáno veřejností z části jako originální zpracování nového typu divadelního prostoru a z části naopak jako necitlivý a poškozující prvek v historicky cenné barokní zahradě. Dalším příkladem je revitalizace Malešického parku v Praze do podoby moderního typu parku, který mimo jiné nabízí i možnost využití prostor amfiteátru bez zázemí. Jako rešerže ze zahraničí uvádím amfiteátr, který je součástí umělecky pojatého plovoucího ostrova na řece Mur v rakouském Grazu a dále projekt revitalizace pěší zóny ve městě Velenje ve Slovinsku, u které je řeka také výrazným prvkem s amfiteátre umístěným na jejích březích a vkomponovaným do městské promenády.

7.1 Ledeburská zahrada v Praze

Nedaleko Pražského hradu na jižním svahu hradčanského návrší se nachází komplex palácových zahrad, který je tvořen celkem pěti zahradami – Ledeburská, Malá a Velká Pálffyovská, Kolowratská a Malá Fürstenberská zahrada. Celý komplex dosahuje rozlohy 7 710 m² a zahrady jsou mezi sebou navzájem propojené. [34]

Obr. 39. Plánek palácových zahrad pod Pražským hradem – 1. Malá Fürstenberská zahrada, 2. Kolowratská zahrada, 3. Velká Pálffyovská zahrada, 4. Malá Pálffyovská zahrada, 5. Ledeburská zahrada, 6. Sala Terrena v Ledeburské zahradě

Jižní svah vrchu, který je pod Pražským hradem, měl původně obranný charakter. Z historických záznamů je vznik hradebního obranného systému datován do roku 1241. Později obranná funkce přestala sloužit svému účelu a pozemky skoupili pražští bohatí měšťané a šlechta. K založení první zahrady došlo v roce 1580, jedná se o dnešní Fürstenberskou zahradu. Později za dnešním Pálffyho palácem vyrostla další velká zahrada. Ostatní zahrady vznikly až v roce 1624 za Ledeburským palácem, do té doby se zde nacházely vinice. Byly vybudovány po vzoru italských zahrad ve stylu renesance. Po obléhání Prahy švédskými vojsky v roce 1648 byly zničeny a následně obnoveny. Tyto úpravy, které proběhly na jejich záchranu, už byly v barokním stylu. Zahrady jsou tvořeny balustrádovými terasami s bohatou výzdobou včetně plastik, kašen, vodotrysků a monumentálního schodiště. U jednotlivých paláců vznikaly galerie a zahradní pavilony. Zahrady jsou ojedinělé nejen svou bohatou výzdobou, ale poskytují návštěvníkům také skvostný a jedinečný výhled na pražské panorama. [35]

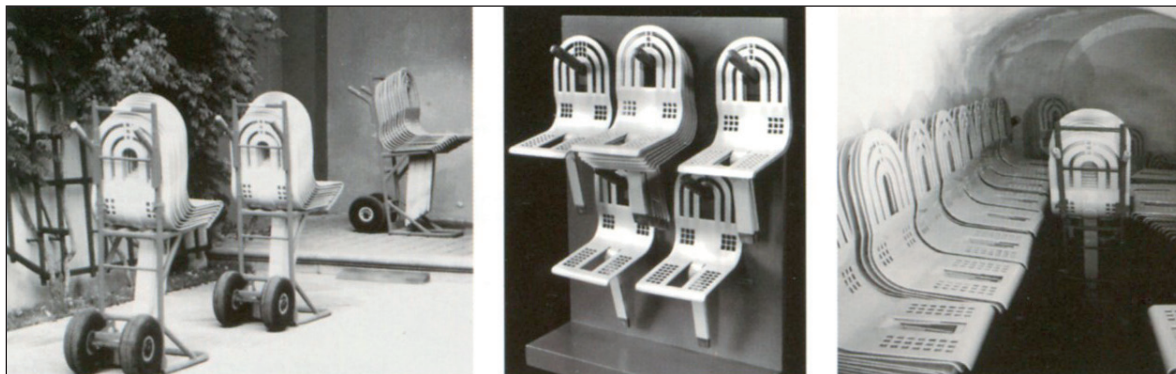
Ledeburská zahrada je pražská historická zahrada, která se nachází na Malé Straně

v městské části Praha 1. Je pojmenována po hraběti Adolfovi z Ledebouru. Ten získal přilehlý palác v roce 1852. Palác vznikl již v roce 1601, zahradu založil v roce 1665 Jan Václav z Kollowrat. [36] Interiéry sally terreny byly vyzdobeny Václavem Vavřincem Reinerem v roce 1730. Jsou bohatě zdobeny štukami a obohaceny nástěnnými malbami z antické mytologie a výjevy z vykopávek v Pompejích. Nachází se zde socha Herkula zápasícího s Kerberem, která je umístěná v nice uprostřed stěny při vstupu na schodiště. Niky jsou i podél schodiště a v nich se nacházely iluzivní malby. Fontána, která vznikla při pozdějších úpravách, byla plněna vodou přicházející potrubím až z kašny na Pražském hradě. [35]

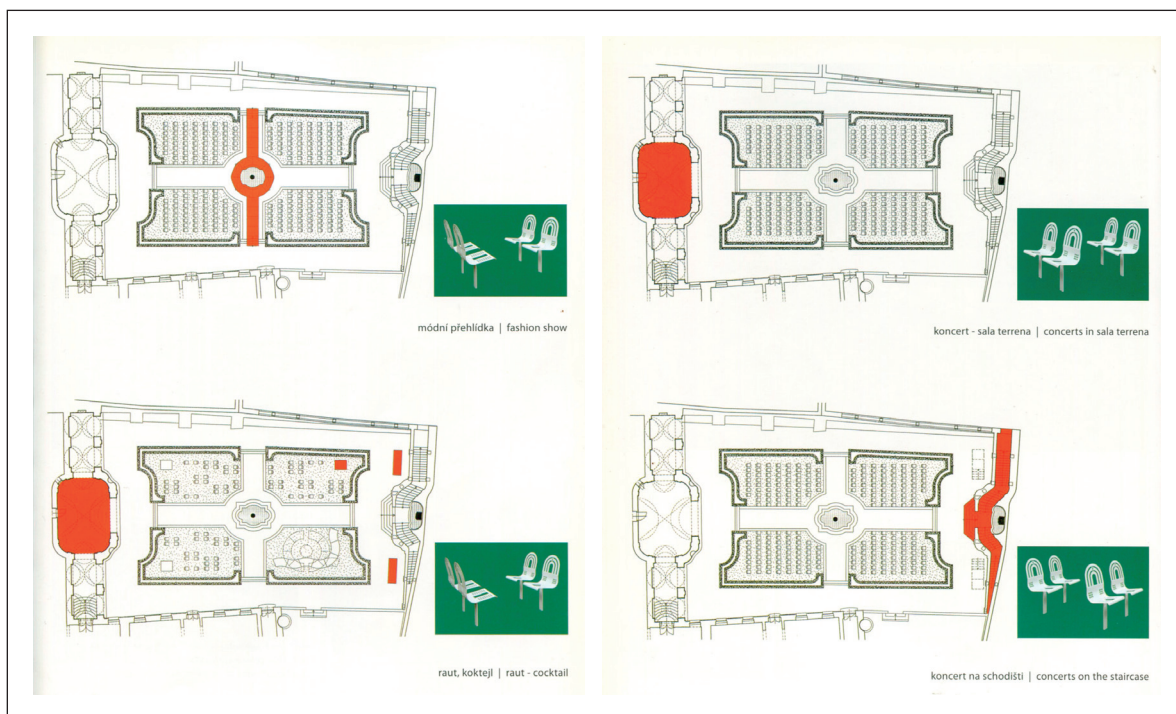

Obr. 40. Ledeburská zahrada v době konání společenské akce

Obr. 41. Ledeburská zahrada – sedadla – manipulace a způsob uskladnění

V roce 1995, po úpravách podle projektu Josefa Lešetinského, byla zahrada znovu otevřena. Na tomto projektu spolupracoval i architekt a designér Radim Ulmann, který se po řadu let ve své práci soustřeďuje na řešení sedacího nábytku pro historická divadla. Jeho úkolem bylo zařídit hlediště pro 250 diváků takovým sedacím zařízením, které by nerušilo celkový vzhled zahrady a bylo uskladnitelné pod schodištěm. Hlediště mělo být původně určeno pro sledování koncertů. Ulmann po širokém průzkumu možností zvolil konstrukci sedadel z duralového plechu potaženého zvláštním plastem. Jednalo se o návrh jednoduché židle, která by se nekomplikovaně vložila do konstrukce pod trávnikem, ve dvou možných pozicích – otočených o 180 stupňů. Autor se musel vyrovnat i s řešením snadné manipulace a uložení. Tento princip přinesl nové možnosti ve využití parteru, nejen pro sledování koncertů. Hlediště vzniklé na základě Ulmannova řešení bylo schopné poskytnout tyto základní varianty: koncert – salla terrena, koncert na schodišti, modní přehlídka, raut – koktejl, tabule – koktejl a další možné varianty v tomto duchu. Prototypy byly vyráběny a kontrolovány ve spolupráci s Výzkumným a zkušebním leteckým ústavem v Praze Letňanech. I po patnácti letech provozu bylo zařízení dokonale funkční a bez známek opotřebení. Jedná se světově nové a bezpříkladové řešení. [35]

Obr. 42. Ledeburská zahrada – varianty řešení – modní přehlídka, koncert – salla terrena, raut / koktejl, koncert na schodišti,

7.1.1 Osobní hodnocení

Na Ledeburskou zahradu jsem si vzpomněla už v momentě zadání své diplomové práce jako na příklad řešení sezení pro diváky v parkovém prostoru. Ledeburskou zahradu jsem navštívila několik let předtím, než jsem se seznámila se skutečností, že zde existuje možnost vytvářet varianty sezení až pro 250 návštěvníků. Toto zjištění pro mě bylo velkým překvapením, protože v době mé návštěvy byla zahrada bez instalovaných sedadel a nic nenavštěvovalo tomu, že by zde taková možnost mohla být. Z tohoto důvodu mě tento inovativní autorův návrh sedadel zaujal. Z mého pohledu se jedná o dokonalý způsob náročné designérské práce, která přinesla oproti původnímu zadání další varianty ve způsobu rozmístění sedadel a tím dala možnost využít prostor k více účelům. Největší přidanou hodnotou je pro mě fakt, že krásné prostředí barokní zahrady zůstalo neporušené, ale jeho funkce jako veřejného prostoru byla znásobena.

7.2 Otáčivé hlediště v Českém Krumlově

Jedná se o originálně řešené hlediště přírodního plenérového divadla umístěné v barokní zámecké zahradě v Českém Krumlově. [37] O jeho vybudování se zasloužil původem lotyšský divadelník Joan Brems, který se v roce 1945 usadil v Českých Budějovicích a pracoval zde jako scénograf Jihočeského divadla: Brems se zabýval nejen navrhováním scénických výprav, ale taky usiloval o vytvoření nového divadelního prostoru, který by nerozděloval diváka a herce a odstranil by omezující kukátkový rámeček. [38] V roce 1958 Joan Brems ve spolupráci s tehdejšími režisérem a ředitelem Jihočeského divadla Ottou Haasem uskutečnil první pokus – představení před improvizovanou dřevěnou točnou s kapacitou 60ti diváků, která byla poháněna lidskou silou. [37] Následující rok bylo zbudováno otáčivé hlediště pro 400 lidí a v roce 1960 dostává hlediště novou podobu s kapacitou 550 míst a je pevně zabudováno do země. Lidská síla je nahrazena elektromotorem. V roce 1994 bylo realizováno a. s. Škoda Plzeň vyspělejší otočné hlediště s elektromotorem, který zajišťuje plynulý pohyb 650 tunového kolosu pro 644 diváků s průměrem základny 21,3 m a elevací 7,6 m, s pohonem čtyř elektromotorů. [39] Jevištní plochou je park, který umožňuje využívat scénérie zámecké zahrady. Každoročně se tu od června do září odehraje průměrně osmdesát představení s návštěvností přibližně 55 000 diváků. Provozovatelem otáčivého hlediště je od jeho vzniku Jihočeské divadlo se sídlem v Českých Budějovicích. [37]

Zámecká zahrada je ranně barokního založení na půdorysu protáhlého obdélníku o stranách 150 x 765 metrů. Kompozičním motivem zahrady je symetrické členění kolem

podélné pohledové osy a její křížení s osami příčnými. [40]

Obr. 43. Letecký pohled na zámeckou zahradu s otáčivým hledištěm v Českém Krumlově

Zahrada je vybavena hodnotnou sochařskou výzdobou a architektonickými díly. Otáčivé hlediště se nachází v kompozičním centru, v samotném středu zahrady v geometrickém i významovém slova smyslu. Mohutnou konstrukcí hlediště byla narušena a zkrácena barokní pohledová osa. Klidná atmosféra zahrady byla poškozena i dalším vybavením – technickou sítí elektrických kabelů vedenou pod povrchem, osvětlovacími věžemi a dalšími světelnými prvky, koncentrací účinkujících a přibližně pětiset diváků při každém představení prakticky každodenně po dobu čtyř měsíců letního období. [41] Umístění divadla v barokní zámecké zahradě je dlouhodobě kritizováno. Pro nesplnění příslibu jeho odstranění hrozí Českému Krumlovu vyškrtnutí ze seznamu Světového dědictví UNESCO. [37]

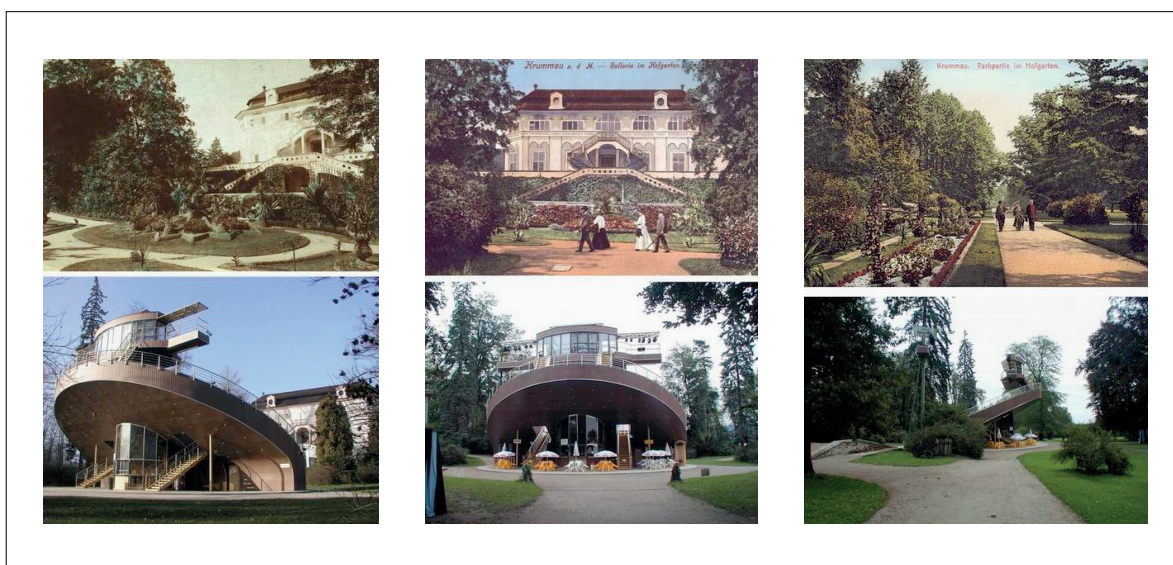

Obr. 44. Vývoj konstrukce otáčivého hlediště v zámecké zahradě zámku Český Krumlov

7.2.1 Osobní hodnocení

Tento příklad uvádím jako kontroverzní téma, na kterém se stýkají protichůdné názory politiků, architektů, zahradních architektů, divadelníků i široké veřejnosti. Na jedné straně je očividné nevhodné umístění a tím i poškození cenné historické barokní zahrady, na druhé straně je evidentní stálý zájem a velká návštěvnost produkcí tohoto divácky atraktivního zařízení. To mě nutí k úvahám do jaké míry může být historická památka používána pro aktivity tohoto typu. Ve srovnání s předešlým příkladem Ledeburské zahrady jde zcela jistě o necitlivý zásah, i když v obou případech se z diváckého hlediska jedná v podstatě o totéž – užívat divadelní nebo jiný typ představení v prostředí, které svým charakterem násobí umělecký prožitek. U otáčivého hlediště jde ale navíc o zvláštní fenomén. Z pohledu divadelního vývoje se jedná o významnou skutečnost – odstranění kukátkového rámečku a snahu o hledání nového typu neohrazeného divadelního prostoru. Navíc je toto prostředí samo o sobě svým charakterem neopakovatelnou kulisou. Umístěním otočného hlediště na jiné místo by zřejmě divadelní produkce ztratily své kouzlo. Jakoby si divácká veřejnost po dobu provozu otáčivého hlediště zvykla, že barokní zahrada je pouhou netradiční kulisou k divadelním předsta-

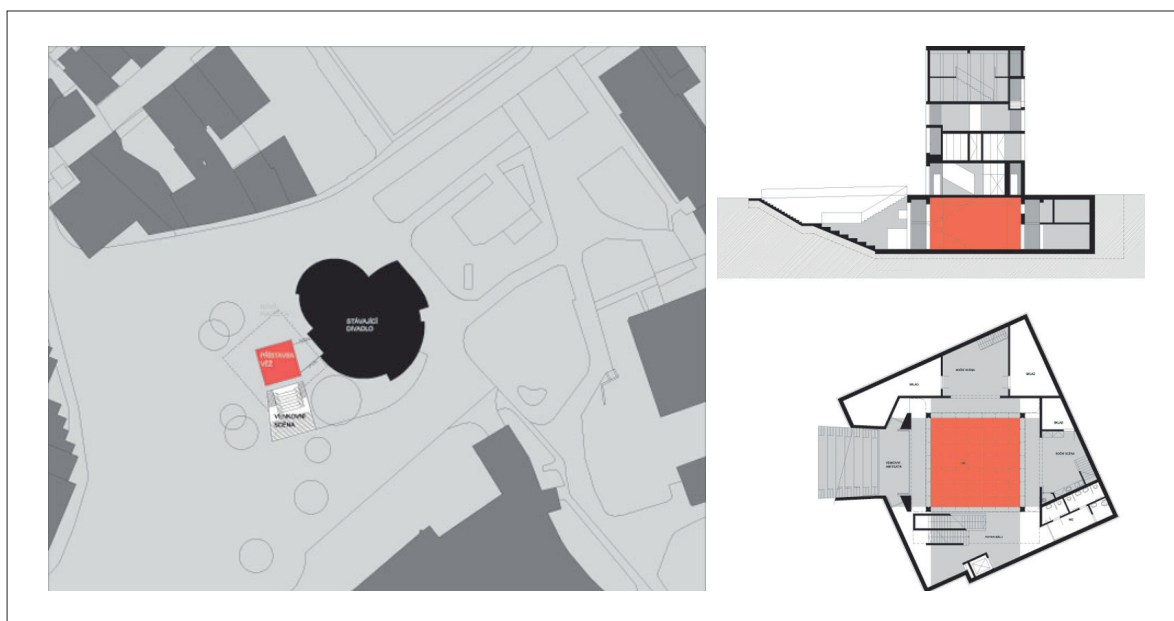
vením a jakoby zapomněla, že tento krásný historický prostor mohla užívat ve své původní zahradní podobě. Z mého pohledu se jedná o poučný příklad, kdy nepromyšlený zásah do veřejného prostoru může svými důsledky způsobit komplikovanou situaci nejen při užívání veřejného prostoru, ale ve svém důsledku ovlivnit vnímání České republiky v mezinárodním měřítku s možným důsledkem vyškrtnutí této vzácné barokní zahrady, spolu se zámek a historickým jádrem z prestižního Seznamu světového dědictví UNESCO.

Obr. 45. Srovnání původního stavu zámecké zahrady v prostoru před Bellárií se současným stavem

7.3 Dostavba ostravského Divadla loutek

Původní budova ostravského Divadla loutek je situována na hranici historického centra a areálu výstaviště Černá louka. Byla postavena v roce 1999 podle projektu architekta Petra Hájka. Díky velkému zájmu návštěvníků přestaly prostory stávajícího divadla stačit a po třinácti letech se přistoupilo k jeho rozšíření o alternativní scénu. Přístavby se ujala trojice architektů Bronislav Stratil, Petr Hájek a Gabriela Minářová. Ti ji pojali jako věž s vnořenou venkovní scénou a rozsáhlými podzemními prostory založenou na vztahu kampanily a baziliky. Původní budova byla komponována jako solitérní objekt s uzavřenou centrální kompozicí. To neumožnilo architektům na stávající budovu plynule navázat a z tohoto důvodu byla rozlehlejší část dostavby umístěna do suterénu. [42]

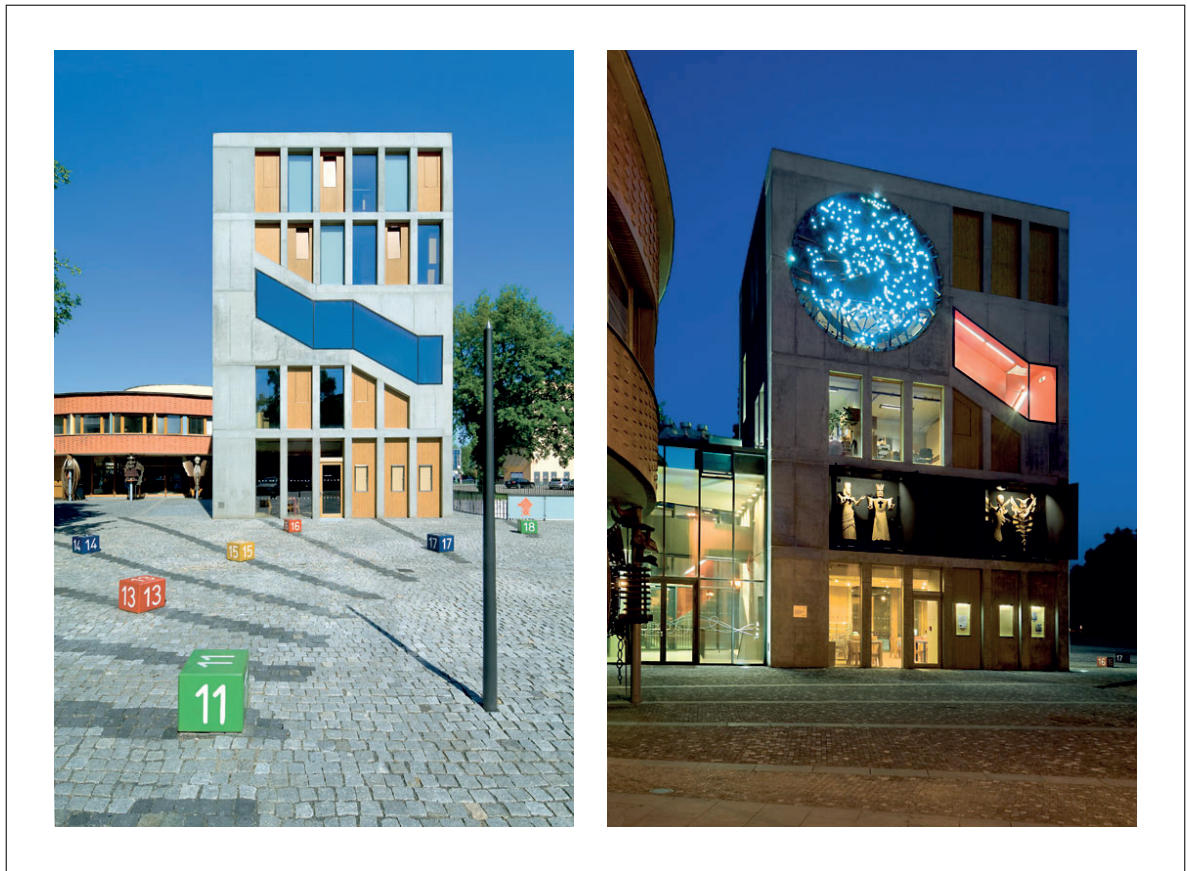

Obr. 46. Dostavba divadla loutek v Ostravě – situace, řez, půdorys I.NP

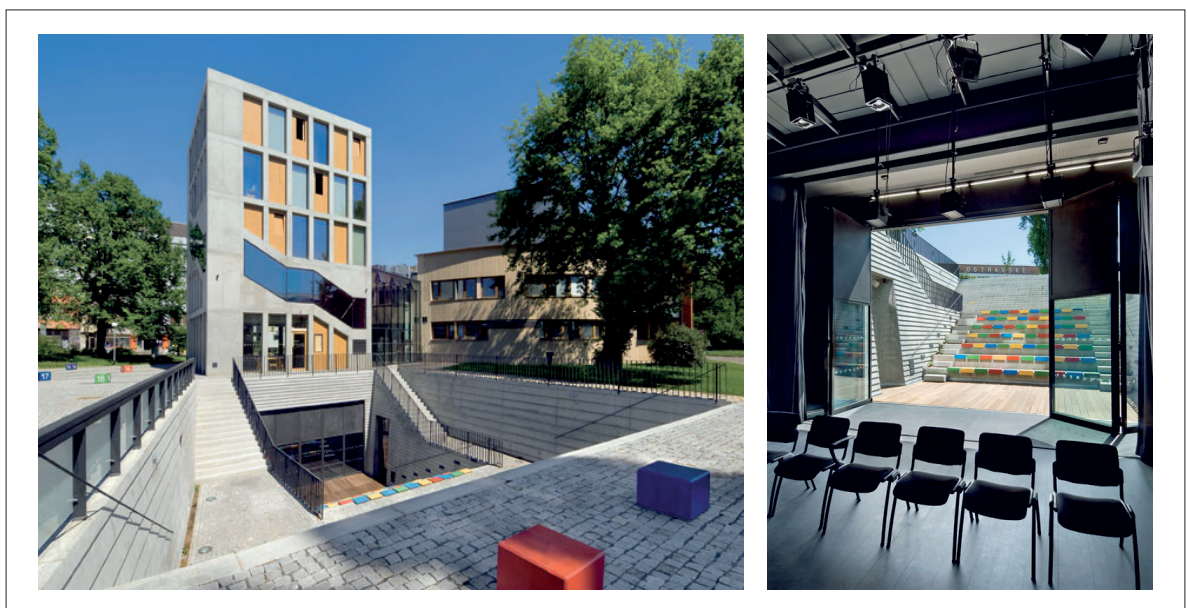
Suterén je otevřený do prostoru náměstí a jednou stranou se otevírá velkoformátovými prosklenými vraty do zapuštěného venkovního amfiteátru. Subtilní věž s plochou střechou má z hlediska tvarosloví podobu kampanily a je spojená s původní budovou proskleným krčkem. Úzká nadzemní část přistavěné věže v sobě skrývá prostory kavárny, denní místnosti herců a kanceláří. Kampanila obohatila plochu přilehlého náměstí o výrazný prvek, dominantu s astronomickými hodinami (na vrchu severní fasády), orlojem (s vnější galerií loutek) a vyhlídkou na město. Výška a formát věže dostavby odpovídá výšce a velikosti provaziště na staré části budovy a její natočení dodává celé kompozici dynamiku. [42]

Konstrukce je navržena jako vnější železobetonová skořepina s fasádou v pohledovém betonu s filigránským žebrováním, které je tvořené sloupky a parapety, a se spirálovým schodištěm po vnitřním obvodu stavby. Barevné řešení povrchů je odvozeno od stávající části. Vnitřní stěny za prosklením spirálového schodiště mají červenou barvu, výplně otvorů jsou v dubovém provedení pojety jako kontrast k chladnému pohledovému betonu. Na ploše náměstí v bezprostřední blízkosti divadla jsou jako působivý umělecký artefakt umístěny sluneční hodiny. Jedná se o tenký sloup ve středu barevných kostek s čísly hodin a s přesahem do užité funkce sedaček. Venkovní scéna s hledištěm pro 100 diváků je atraktivním divadelním prostředím, který je v případě potřeby možno zastřešit ručně napínanou stanovou konstrukcí. Stěny amfiteátru jsou porostlé zelení. Zábradlí na straně do náměstí má formu svítícího objektu z bílého skla. Sedadla venkovní scény svým výrazným barevným provede-

ním korespondují s barevnými krychlemi slunečních hodin. [42]

Obr. 47. Dostavba divadla loutek v Ostravě – pohled na věž a sluneční hodiny, pohled na věž s orlojem

Obr. 48. Dostavba divadla loutek v Ostravě – pohled na venkovní amfiteátr z náměstí, pohled na venkovní amfiteátr z interiéru,

7.3.1 Osobní hodnocení

Na uvedeném návrhu oceňuji především řešení venkovního amfiteátru formou schodiště klesajícího do suterénu nově přistavěné budovy a jeho propojení s vnitřním prostorem divadla a možnost oba tyto prostory libovolně spojovat a užívat. Vtipným řešením je barevné sladění sedadel venkovního hlediště s kostkami slunečních hodin. Tato barevnost působí v kontrastu s okolní dlažděnou plochou, betonovým schodištěm a hrázděním amfiteátru hravým dojmem. Barevné kostky a sedadla společně s dalšími prvky – orlojem, astronomickými hodinami, galerií loutek a barevným řešením fasády předjímají funkci budovy Loutkového divadla, které je určeno svou produkcí především dětem. Rodinami s dětmi tento venkovní prostor bezesporu přináší příjemný zážitek už před návštěvou divadla. Jako další bonus tohoto venkovního prostranství vidím v zušlechtnění doposud nevýrazného území, které přirozeně propojuje rušnější okraj centra Ostravy s navazujícím areálem bývalého výstaviště Černá louka, které je svým charakterem koncipováno jako území s kombinací výstavních pavilónů a travnatých ploch, určených pro odpočinek návštěvníků i obyvatel města.

7.4 Malešický park

Malešický park se nachází v Praze 10 – Malešicích a je situován v severní části malešického sídliště. Severojižní osa parku směrově navazuje na budoucí plánované centrum Malešic. V blízkosti parku je areál kuchařského učiliště, areál základní školy s hřištěm a malešické sídliště. Nedaleko vzniká nová bytová zástavba. Původní park byl navštěvován převážně pejskaři, na celém území měl pouze 15 laviček a cesty nevedly ke konkrétním cílům. [2]

Obr. 49. Malešický park – hlavní vstup do parku s rozkutálenými betonovými koulemi, vrcholová terasa s větrníkem na čerpání vody

Revitalizace parku provedla architektonická kancelář Ing. arch. Mikoláš Vavřín v období let 2012 – 2013. Záměrem autorů bylo vytvořit park městského významu proménád-

ního typu v kombinaci s typem aktivním jako prostor pro všestranné využití a pro veřejnost všech generací, s přehlednou sítí cest a s absencí nebezpečných zákoutí. [2]

Prořezáním korun stromů a eliminací keřového porostu došlo k otevření a zprůhlednění parteru. Nemusel být skácen žádný hodnotný strom. Vstupy do parku jsou koncipovány jako parková odpočívadla s nově vysázenými obřími červenolistými buky a rozkutálenými koulemi, které zabraňují vjezdu vozidel. Řešení cest vychází ze základní křížové kompozice, částečně jsou vedeny v trasách původních cest a nově doplněny cestami, které navazují na vstupy do parku. Osvětlení cest je řešeno LED svítidly na stožárech výšky 5 metrů na hlavních tazích, vrcholovou alej osvětlují solární svítidla. Dohromady tvoří strukturu proměnlivých okruhů a propojení. Sít' cest je obohacena o množství nových prostranství vybavených lavičkami, stromy a pítky. Ve vrcholové aleji parku se nachází vyhlídková salla terrena jako přístřešek před nepříznivým počasím, obří sít', prostranství pro petanque, akustické prvky a veřejné WC. Pro aktivní i pasivní trávení volného času slouží volné plochy bez stromů. Po parku jsou rozmístěny dynamické dětské aktivity, reliéfně zvlněné plochy pro bruslaře a cyklisty. Magnetem jsou vodní prvky v kaskádě (vodní kola, uzavíratelné průtoky, přepady vody, korýtka atd.), vodní les (soustava dřevěných sloupů rozstříkujících vodu za aktivní účasti dětí pomocí mechanických pump), akustické prvky, houpadla, houpačky atd. Mobiliář, který se v parku nachází je moderní, ze sériové produkce. Jedná se o pohodlné lavičky s dřevěnými sedáky a opěráky a kovovou konstrukcí. Odpadkové koše jsou s antigraffiti povrchem. Dalším mobiliářem pak jsou stojany na kola, patníky atd. V dolní části parku se nachází poldr, jako pojistná nádrž při přívalových deštích. Dešťové vody jsou řešeny vsakováním a jímáním do retenční nádrže a následně použity pro automatické zavlažování. V základní kompoziční ose je navrženo zdvojení cest, mezi kterými se nachází rozsáhlé vodní kaskády, které jsou průtočné a voda protéká samospádem. Jedná se o sestavu šesti kaskád se dvěma fontánami v horní a spodní části. Každá kaskáda má dno z jinak barevných kamenů, které byly vyrobeny z odpadových desek z kamenické výroby. Je zde modrá, červená, růžová, černá, zelená a šedá kaskáda. V parku se nachází amfiteátr s pódium bez zázemí. Jedná se o svažitou louku, která může být využita pro drobná divadelní představení pouličního typu. V křížení hlavních os parku je dlážděné náměstí s pítkem a s umístěnou moderní plastikou od Čestmíra Sušky, která byla vytvořena z ocelové tlakové koule z malešického kovošrotu. [2]

Zeleň v parku je řešena s maximální ohleduplností k původní vegetaci. Stávající stromy byly využity v maximálním rozsahu. Stromy kolem nově navrhovaných cest zůstaly zachovány, mladé stromy byly částečně ponechány a částečně přesazeny na nová místa. Byly

zkorigovány keřové porosty a nově je v parku vysázena řada zajímavých solitérních keřů. Nově byly vysázeny i jednořadé, dvouřadé, třířadé a čtyřřadé aleje lemující cesty. Aleje podél obvodové a objízdne komikace jsou ze sakur kvetoucích s časovým posunem, tak aby bylo možné co nejdéle si užívat dobu kvetení. Všechny travnaté plochy byly revitalizovány a jsou zcela přístupné veřejnosti. Zálivka je v parku řešena automatickou závlahou s využitím nechemizované vody z provozu kaskád. [2]

Obr. 50. Malešický park – síťová prolézačka, vodní kaskáda s Archimédovými šrouby

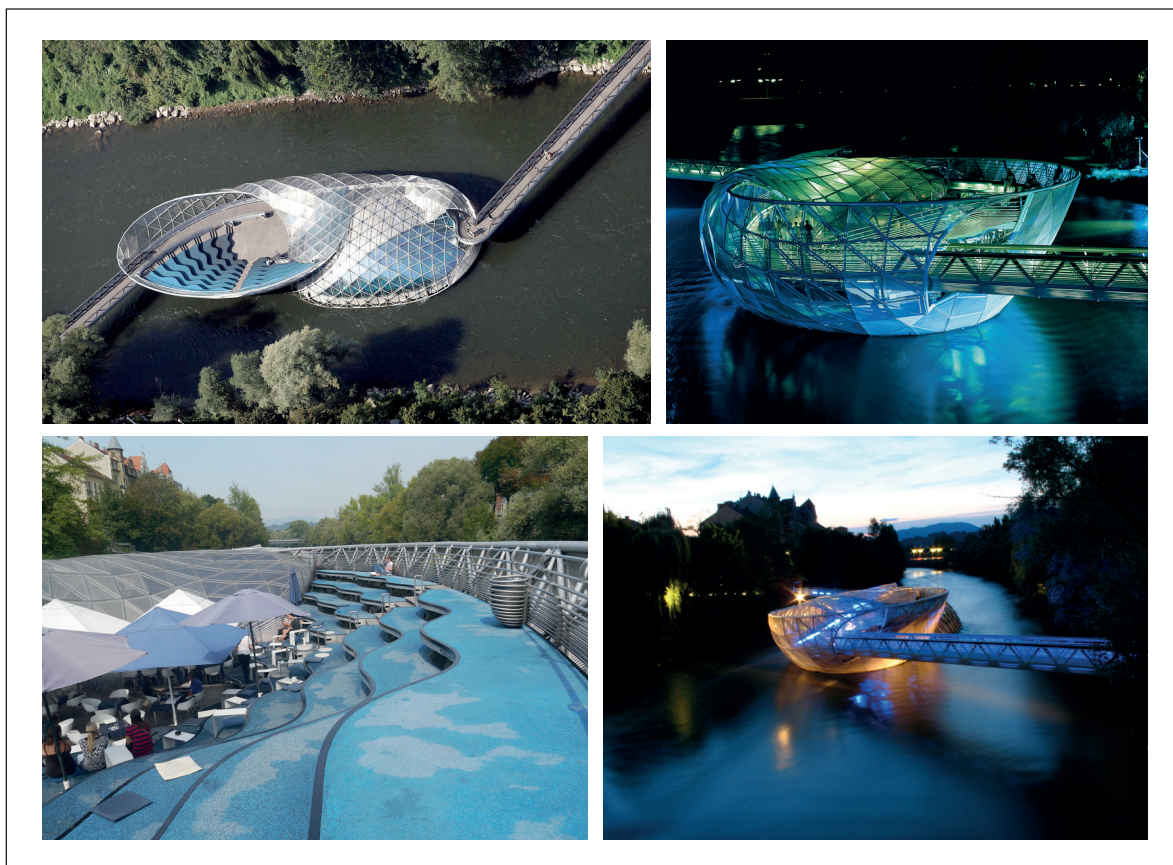
7.4.1 Osobní hodnocení

Revitalizace Malešického parku je pro mě příkladem komplexního řešení moderního městského parku, u kterého oceňuji především přístup autorů k šetrnému zacházení se stávající zelení a k životnímu prostředí pomocí použití recyklovaných materiálů, technologií s minimální energetickou spotřebou, využití chemicky neupravené vody pro vodní prvky i automatickou závlahu. Dále možnost všestranného využití parku a jeho široké nabídky atrakcí pro všechny věkové kategorie a pro bezbariérovou přístupnost většiny parkového komplexu. Atraktivita tohoto prostoru podle mě nespočívá jen v těchto záměrech a nabídce, ale je zcela jistě svým vzhledem i přitažlivým místem pro relaxaci a rekreaci místních obyvatel a návštěvníků parku. Toto řešení pro mě bylo inspirující v mnoha ohledech, které se týkají způsobu návrhu jednotlivých zajímavých a vtipných prvků, ale i celé promyšlené koncepce.

7.5 Plovoucí ostrov na řece Mur – Aiola Island

Město Graz (Štýrský Hradec) je druhé největší město v Rakousku. K příležitosti vyhlášení Grazu Evropským hlavním městem kultury roku 2003 byl osloven newyorský umělec Vito Acconci k vytvoření umělého ostrova na řece Mur. [43] Otcem myšlenky realizace

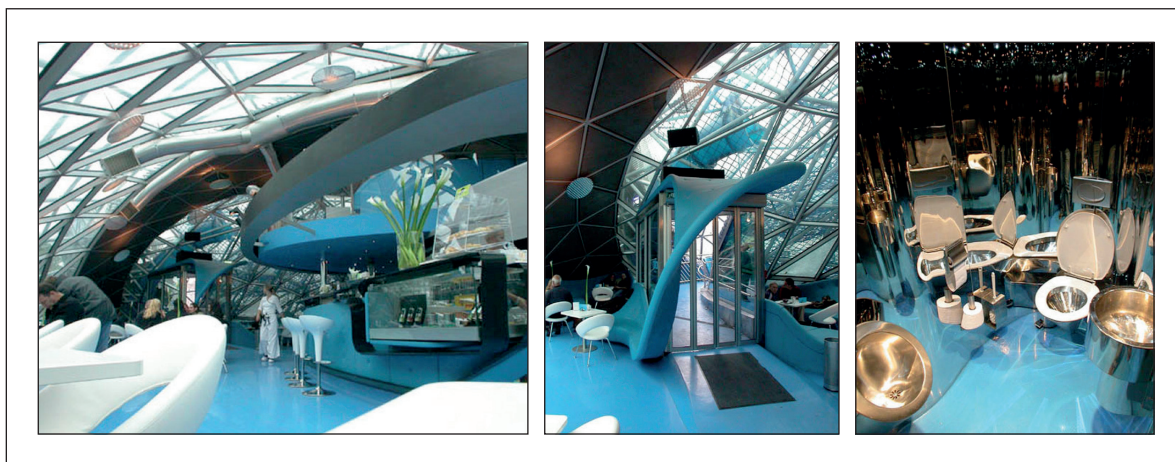
umělého ostrova byl místní rodák Robert Punkenhofer (Art & Idea), který také Acconciho v roce 1999 přizval k vytvoření návrhu. Po období zpracovávání návrhu, projektu a základní montované konstrukce byl ostrov slavnostně otevřen v lednu roku 2003. [44] Ostrov nazývaný Murinsel (německy doslova „ostrov Mur“) je ve skutečnosti uměle vytvořená plovoucí plošina uprostřed řeky Mur. [43]

Obr. 51. Plovoucí ostrov na řece Mur

Oválný ostrov ve tvaru obrovské mořské mušle je 50 metrů dlouhý a 20 metrů široký. Z obou stran je spojen s břehy řeky dvěma lávkami pro pěší. Stavba byla navržena pro maximální kapacitu 350 návštěvníků. [43] a skládá se ze tří částí. Základní prostory vymezují dvě kopule ve tvaru mís, kdy pod přiklopenou kupolí se nachází krytá kavárna a v obrácené kupuli otevřené open air divadlo, které nabízí prostor pro pořádání různých kulturních akcí. Uprostřed kupolí je prostor pro dětské hřiště, jakýsi lanově-skluzavkový trenážér. Celá konstrukce je příhradová, do velké míry prosklená a stavbě tak dominuje sklo a nerezová ocel. Z kompozičně centrální stavby vybíhají dvě lávky, které spojují ostrov s nábřežím. Původně měl být ostrov přístupný podzemním koridorem, ale vzhledem k technologické i finanční náročnosti se přistoupilo k řešení přístupu po rampách. Tímto byl sice narušen původní záměr neukotveného volně plujícího ostrova a ten nyní působí spíše jako uzel spojující oba břehy

řeky, nicméně zážitek z ostrova je stále silný. Zajímavě řešeny jsou i vnitřní prostory stavby. Kavárna Aiola je prostorem s absencí pravých úhlů a toalety, které jsou obloženy vyleštěným nerezem navozují zážitek z nekonečného prostoru. Ostrov byl postaven se záměrem vytvořit místo pro setkávání občanů. Ukázal se jako geniální. Původně dočasná instalace se stala trvalou stavbou. [44]

Obr. 52. Plovoucí ostrov na řece Mur – interiéry stavby

Acconci sám svůj projekt zajímavě teoretická refletoval... i on je skeptický k nostalgické představě veřejného prostoru jako statického, stavbami obklopeného místa a považuje ji za historicky překonanou. „Veřejný prostor v elektronickém věku je prostorem na útěku. Veřejným prostorem není prostor ve městě, ale město samo. Nikoliv uzly, ale trasy pohybu...“ Zalamující se trasa lávek i křivky konstrukcí zastřešujících nebo chránících vlastní platformu zřetelně evokují pohyb, ale zároveň možnosti zastavení, prodlení, míjení, vzájemného pozorování. Je to uzel nad řekou, kterým nelze projít, aniž byste byli pobízeni ke kontaktu s ostatními. [45]

7.5.1 Osobní hodnocení

Tato stavba na mě působí svým ztvárněním spíše jako krásný umělecký objekt, u kterého si v jeho organickém tvaru můžeme poeticky představit prosklený uzel, lasturu zvláštního mořského živočicha, vodní vír nebo stuhu spojující břehy řeky. Zároveň oceňuji výběr materiálů, které svým charakterem podtrhují vodní prvek řeky, přičemž odrazy podnebí, které se zrcadlí na vodní hladině, se částečně odrážejí i v prosklené konstrukci stavby a ta tak dostává jakési mimikry, měnící se podle klimatických podmínek. K zajímavým efektům dochází i při nočním nasvícení, které přináší opačný vizuální efekt, kdy objekt svým vyzařovaným světlem mění v odrazech nejen barevnost řeky, ale i nábřeží a přilehlé okolí.

Je nesporné, že tento projekt přispívá k užívání veřejného prostoru s bonusem nevšedního zážitku a stal se tak nejen turistickým lákadlem města Graz, ale i symbolem jeho současného vyznění ke vztahu k originální architektuře. Se stavbou plovoucího ostrova se v Evropě nesetkáme příliš často a to je podle mého názoru škoda pro řadu měst, kterými řeka pouze protéká a většinou je rozděluje. Řeka jako doposud většinou opomíjený prostorový prvek by zcela jistě, jak nám ukazuje příklad plovoucího ostrova na řece Mur, mohla nabízet jiné originální způsoby jejího využití a tím i podpořit odlišné chápání užívání veřejného prostoru.

7.6 Pěší zóna ve Velenje

Slovinské město Velenje bylo založeno v roce 1950 na základě modernistických idejí zahradního města. Donedávna existující pěší zóna ve městě vznikla uzavřením někdejší silnice před 30 roky, ale výraznější rekonstrukce zde neproběhla a pěší zóna si ponechala charakter široké a nudné cesty. Rekonstrukce a působivé proměny se ujal tým krajinných architektů ETONA, který v roce 2012 zvítězil ve veřejné soutěži a dokončení realizace proběhlo v roce 2014. [46]

Zadáním pro zpracování projektu bylo dodat městu dosud chybějící program s ohledem na původní charakter města v zeleni a sloučit tak dva zdánlivě nesourodé požadavky: “Více zeleně a více zábavy.” [47]

Obr. 53. Centrum města Velenje – návrh pěší zóny, letecký pohled na revitalizované území

Obnovená pěší zóna, která nese příznačný název Promenáda, je ukázkou nejaktuálnějších trendů tvorby veřejného prostředí a nabízí inspiraci, jak využít řeku jako vodní prvek v centru města. Autoři z týmu ETONA říkají: „Rekonstrukce Promenády představuje první krok na cestě k postupnému oživení centra města. Cílem našeho návrhu bylo pomoci městu získat zpět původní charakter zahradního města.“ [48]

Obr. 54. Pěší zóna ve Velenje

Obr. 55. Pěší zóna ve Velenje – představení v amfiteátru

V průběhu rekonstrukce autoři vytvořili sérii mikroprostředí, které se v některých místech rozšiřují a jsou spojeny mírně stočenými cestičkami. Tato rozšíření ploch architekti vyřešili jako přitažlivé betonové městské lavičky, které jsou uspořádány tak, aby zpomalovaly chodce, upoutali jejich pozornost, vytvářely mezníky a poskytly místo pro odpočinek i prostor určený pro další program. Všechny nové prostory byly naplánovány jako písčité a travnaté plochy. Písčité plochy představují přechod mezi trávou a plochami pevnými a s vynaložením minimálních nákladů nabízejí prostor pro řadu aktivit. Do středu městské prome-

nády, která je nyní hlavní osou událostí ve městě, autoři umístili nový amfiteátr situovaný u řeky, který se stává centrem těchto aktivit. Původní široký most byl zúžen a po rekonstrukci tvoří pozadí amfiteátru. Řeka Paka je přívalová a její hladina se zdvíhá několikrát ročně, ale mimo období přívalů je její hladina relativně klidná a plytká. V důsledku přívalů má hluboké koryto a před revitalizací protékala skrytá pohledům kdesi dole. V důsledku promyšleného návrhu se řeka znovu dostala do povědomí obyvatel, plní důležitou funkci, přináší do centra města specifickou atmosféru a stala se centrem aktivit a společenského života ve městě. [47]

7.6.1 Osobní hodnocení

Na návrhu oceňuji volbu nepravidelného tvaru pěší zóny, která příjemně kontrastuje s okolní pravidelnou zástavbou, práci s vodním prvkem a jeho zdůraznění v životě města. Líbí se mi řešení betonových stupňů k sezení, které mi připomínají přirozené geomorfologické tvary u koryt řek protékajících kamenným podložím a svým způsobem zvýrazňují přirozený reliéf říčního koryta. Zajímavým momentem je i respektování proměnlivosti průtoku řeky, která v době přívalů má možnost se rozlít po březích, které jinak slouží jako část pěší zóny. Výběr materiálů – beton, kámen, písek, dřevo, které autoři použili bez vložení dalších výraznějších prvků, působí i přes komplikované členění prostoru přehledným, čistým a bezúdržbovým dojmem. Jako určitý nedostatek považuji omezené užívání prostoru v době přívalů, čímž je omezena doba využívání prostoru pro společenské akce a podle mého názoru, není v určitých ročních obdobích možné tyto aktivity dopředu plánovat. Také zvukové efekty protékající řeky mohou být rušivým efektem při pořádání akcí především komornějšího charakteru.

8 MAPOVÉ PODKLADY

Níže uvádím mapové podklady podstatné pro koncepci a návrh zpracovávaného prostoru divadelního parku u Městského divadla Zlín. Jedná se o širší mapy Zlína v měřítku 1 : 5 000 a o mapové výseky s řešeným územím v měřítku 1 : 500.

8.1 Popis širších map v měřítku 1 : 5 000

8.1.1 Mapa širších vztahů

Zde jsou vyznačeny plochy městské zeleně a parků, vodní plochy, budovy a budovy významných institucí, nákupních zón, budovy Univerzity Tomáše Bati a jiné, ve vztahu k navrhovanému území s budovou Městského divadla Zlín

8.1.2 Mapa městské zeleně

Mapa s vyznačenými plochami městské zeleně a parkovými plochami – městskými parky: Sad Svobody, Sad Komenského, Univerzitní park, Gahurův prospekt ve vztahu k parku u Městského divadla Zlín.

8.1.3 Mapa dopravní situace

Tato mapa znázorňuje síť komunikací na území města Zlín s vyznačenou silnicí I. třídy. *(Z hlediska českých pravidel provozu se silnice I. třídy od ostatních silnic liší tím, že je na nich mimo obec a mimo vyznačená parkoviště zakázáno zastavení a stání i za nesnížené viditelnosti (§ 27 odst. 3 zák. 361/2000 Sb., o silničním provozu, v platném znění). Na silnicích I. třídy stejně jako na dálnicích platí speciální víkendová a sezonní omezení provozu pro některé typy těžkých a pomalých vozidel (§ 43 zákona č. 361/2000 Sb.). V noci (od 23 do 4 hodin) je na silnicích I. i II. třídy zakázána jízda s potahovými vozidly a s ručními vozidly širšími než 600 mm. Od soumraku do svítání je zakázáno používat silnice I. a II. třídy k jízdě na zvířeti a k vedení nebo hnaní zvířat. O místní nebo přechodné úpravě provozu na silnicích I. třídy rozhoduje krajský úřad, nejde-li o rychlostní silnici, kdy je příslušné ministerstvo dopravy.)* [49] Na mapě jsou vyznačeny ulice s jednosměrným provozem, parkoviště a krytá parkoviště.

8.1.4 Mapa územního plánu Zlína

Jde o mapu informativního charakteru. *(k nahlédnutí u pořizovatele, tj. na Magistrátu města Zlína, oddělení územního plánování.)* [50] *Územní plán je určitý druh územně plánovací dokumentace, která si klade za cíl racionalizaci prostorového a funkčního uspořádání*

území v krajině a jejího využití. Územní plán si klade za cíl nalézt takové předpoklady, které by umožnily další výstavbu a trvale udržitelný rozvoj spočívající v nalezení vyváženého stavu mezi zájmy životního prostředí, hospodářství a pro společenství lidí obývajících dané území. Územní plán by se měl snažit naplnit potřeby současné generace tak, aby umožnil existenci a přežití i generací příštích. [51]

8.1.5 Mapa hodnot území Zlín

Jde o mapu informativního charakteru. (*k nahlédnutí u pořizovatele, tj. na Magistrátu města Zlína, oddělení územního plánování. [50]*), která zobrazuje kulturní, historické, architektonické, urbanistické, přírodní a krajinářské hodnoty

8.2 Popis mapových výseků s řešeným územím v měřítku 1 : 500

8.2.1 Mapa zeleně

Na mapě jsou vyznačeny plochy zeleně v okolí budov Městského divadla Zlín se zakreslením travnatých parkových ploch s rozmístěním stávajících stromů a keřového porostu, vodní plochy a okolní budovy.

8.2.2 Mapa dopravní situace

Mapa s vyznačenými komunikacemi a přilehlou silnicí I. třídy (třída Tomáše Bati), jednosměrným provozem, zastávkou MHD, dopravními světly a parkovací plochou, přilehlou k území parku. Kromě této větší plochy jsou okolní komunikace přeplněny parkovacími stáními s rezervací nebo bez ní a to i na kruhovém obratišti kolem kašny, za budovami divadla.

8.2.3 Mapa mobiliáře a veřejného osvětlení

Tato mapa znázorňuje rozmístění mobiliáře, míst pro komunální odpad, veřejného osvětlení, kuřáckých zón, vodního zdroje a výměníku vzduchu na řešeném území a jeho okolí.

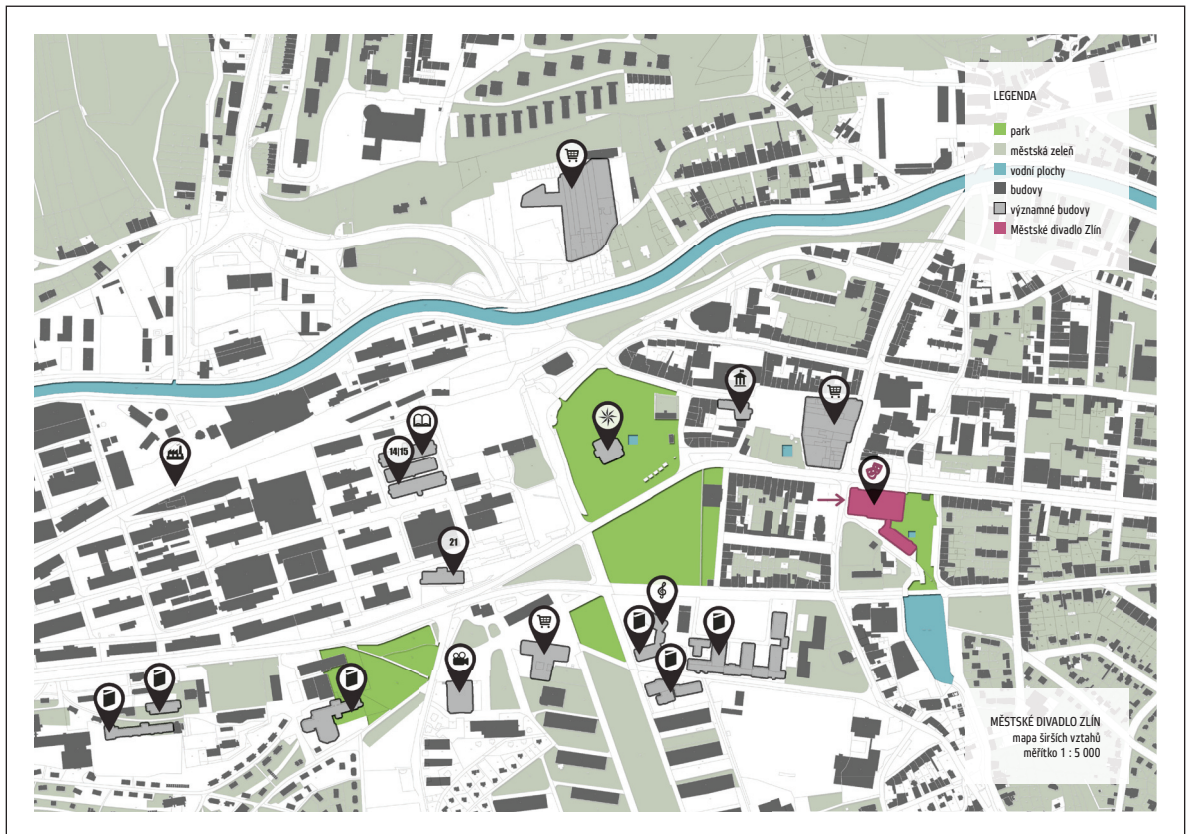
8.2.4 Mapa s vrstevnicemi a zatrubněným potokem

Jde o mapu, na které je znázorněna modulace terénu pomocí vrstevnic s okótováním nadmořské výšky a zatrubněný Kudlovský potok, který protíná řešené území a slouží jako kolektor pro odtok vody z nedaleké Kudlovské přehrady.

8.2.5 Mapa inženýrských sítí

Mapa s vyznačením elektrického vedení, hydrantů, kanalizace, kolektorů, plynovodů,

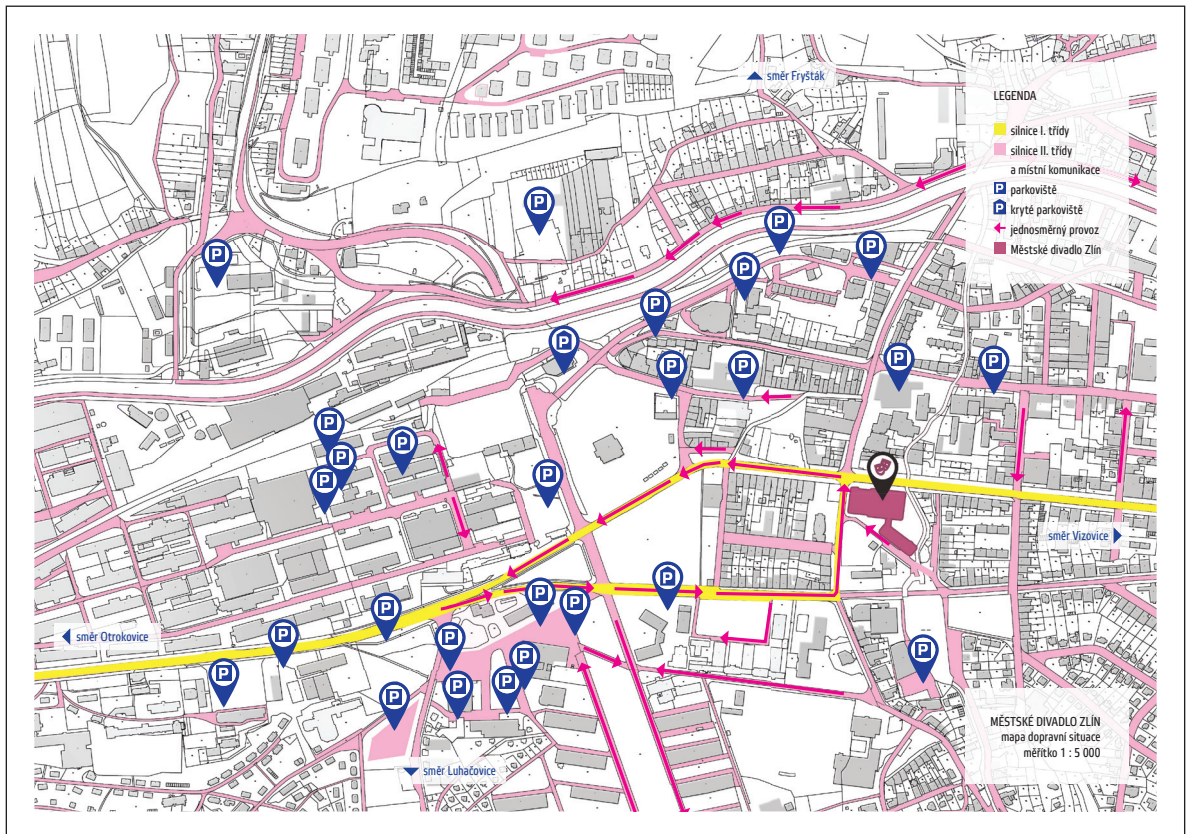
produktovodů, sdělovacího vedení, teplovodů, vodovodů, veřejného osvětlení a komunikačních kabelů na řešeném území.

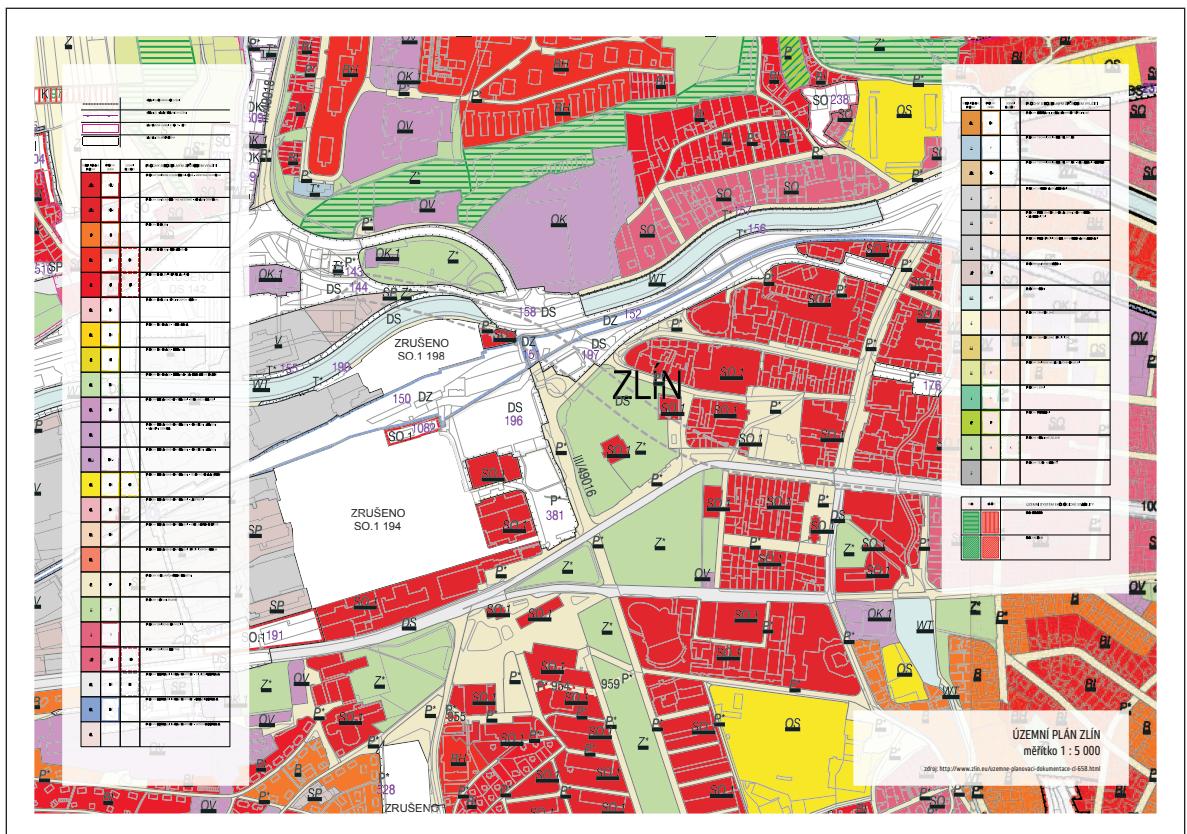
Obr. 56. Mapa širších vztahů, měřítko 1 : 5 000

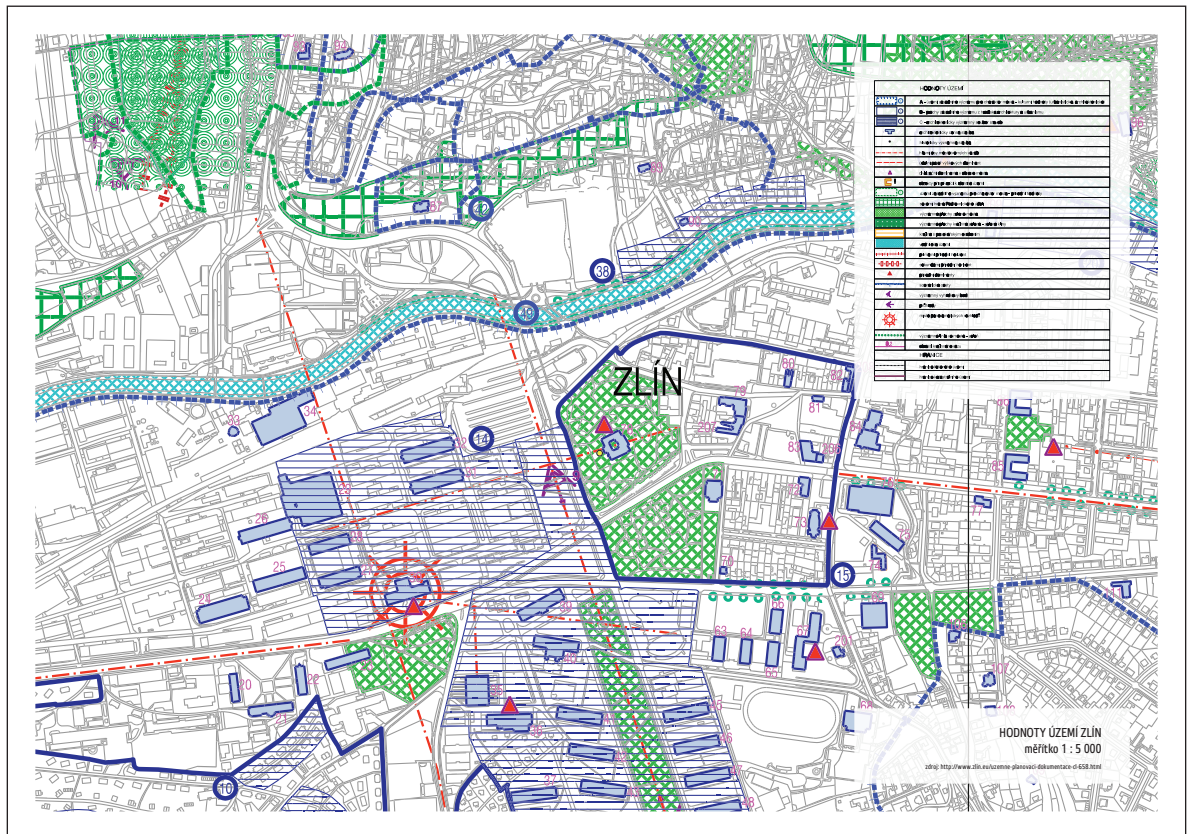
Obr. 57. Mapa městské zeleně, měřítko 1 : 5 000

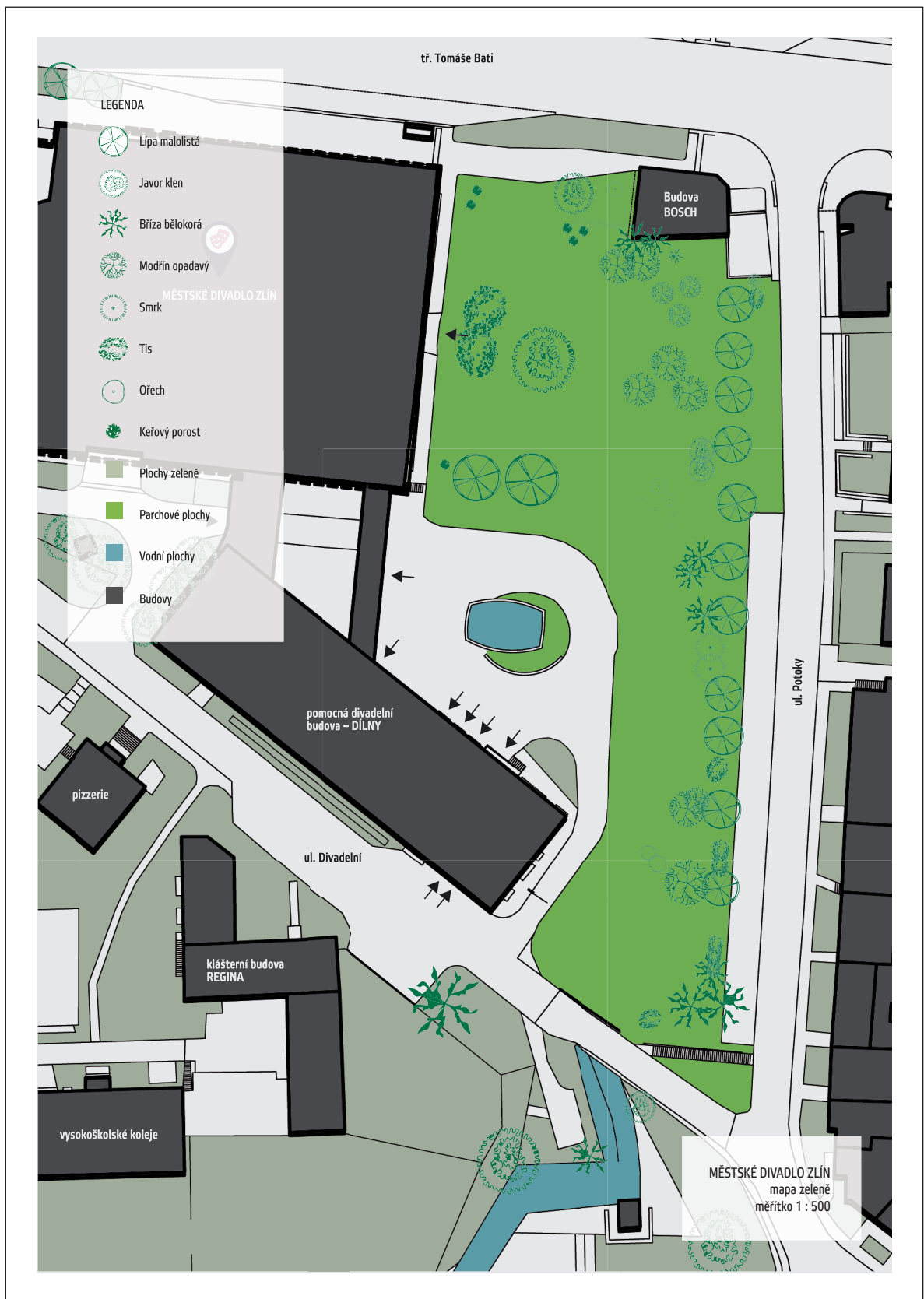
Obr. 58. Mapa dopravní situace, měřítko 1 : 5 000

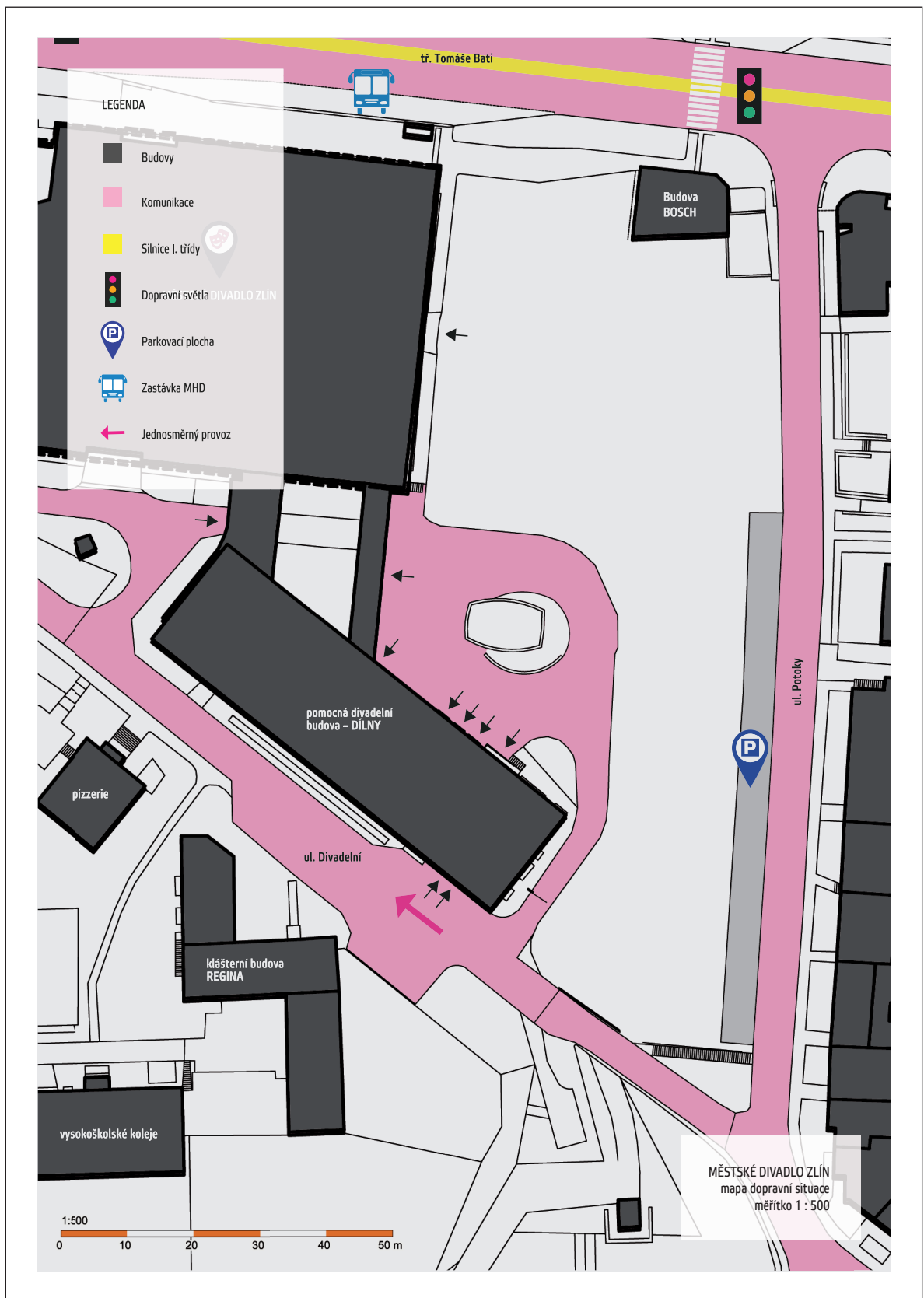
Obr. 59. Mapa územního plánu města Zlín, měřítko 1 : 5 000

Obr. 60. Mapa hodnot území ve Zlíně, měřítko 1 : 5 000

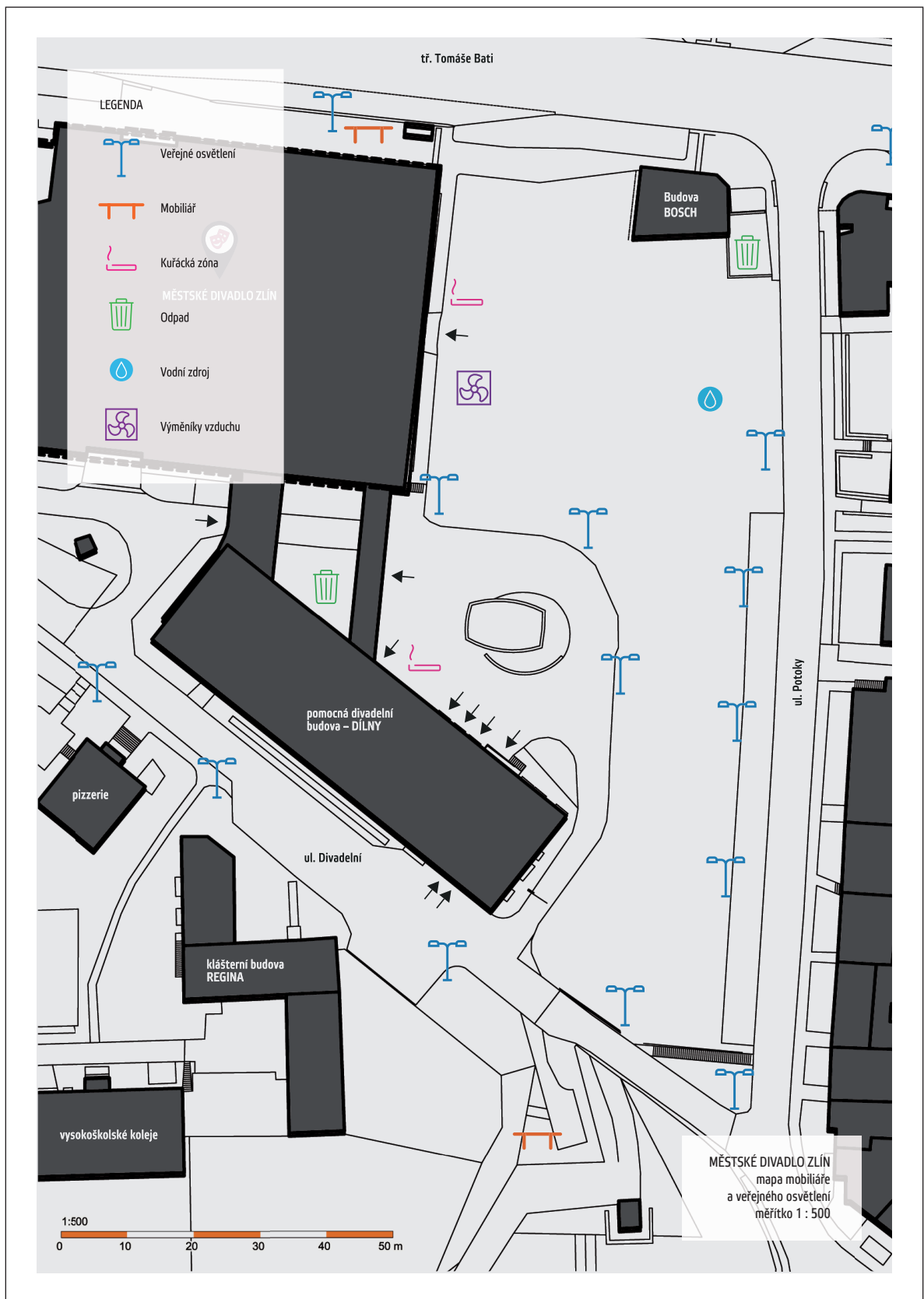

Obr. 61. Mapa zeleně (řešené území), měřítko 1 : 500

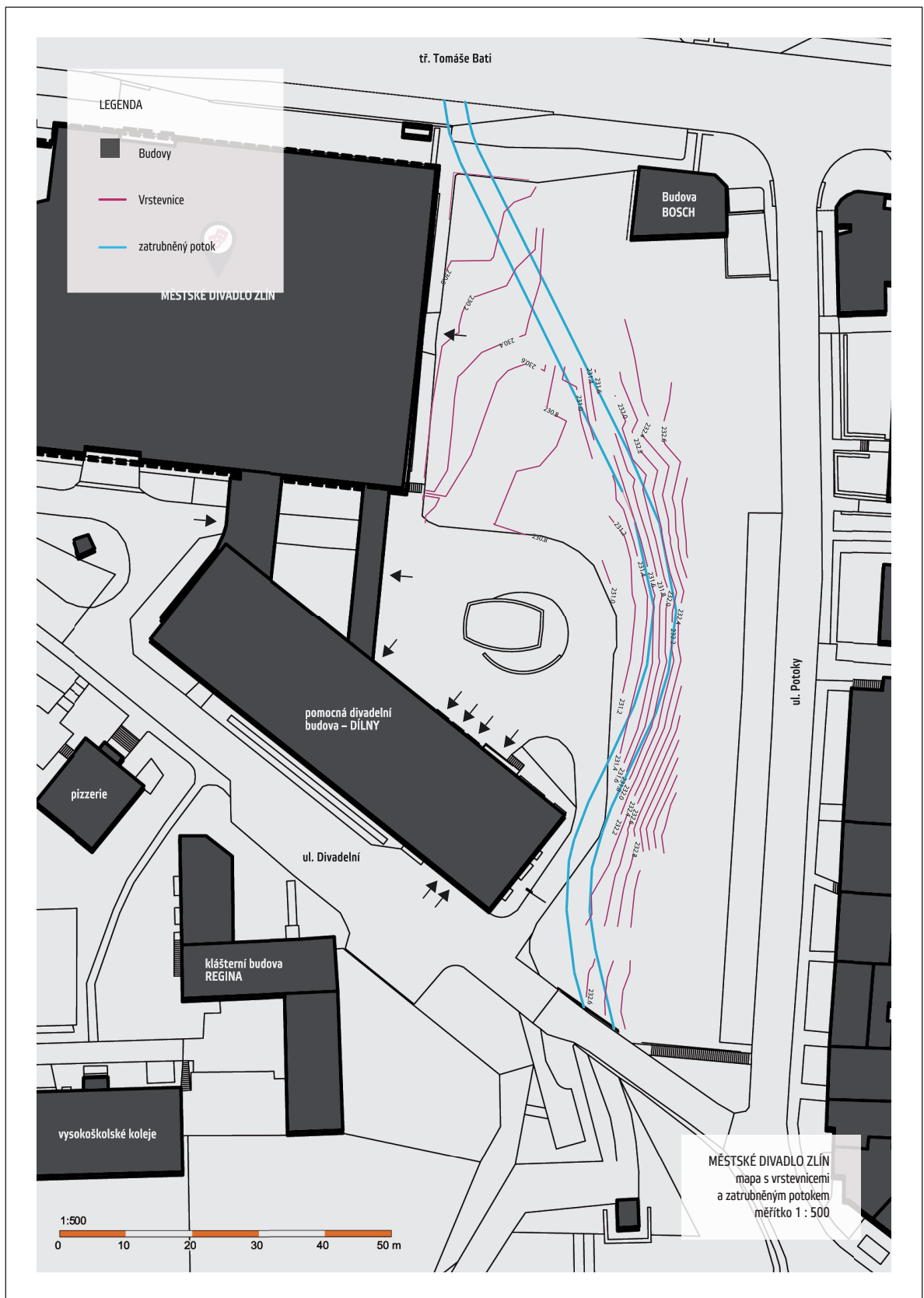

Obr. 62. Mapa dopravní situace (řešené území), měřítko 1 : 500

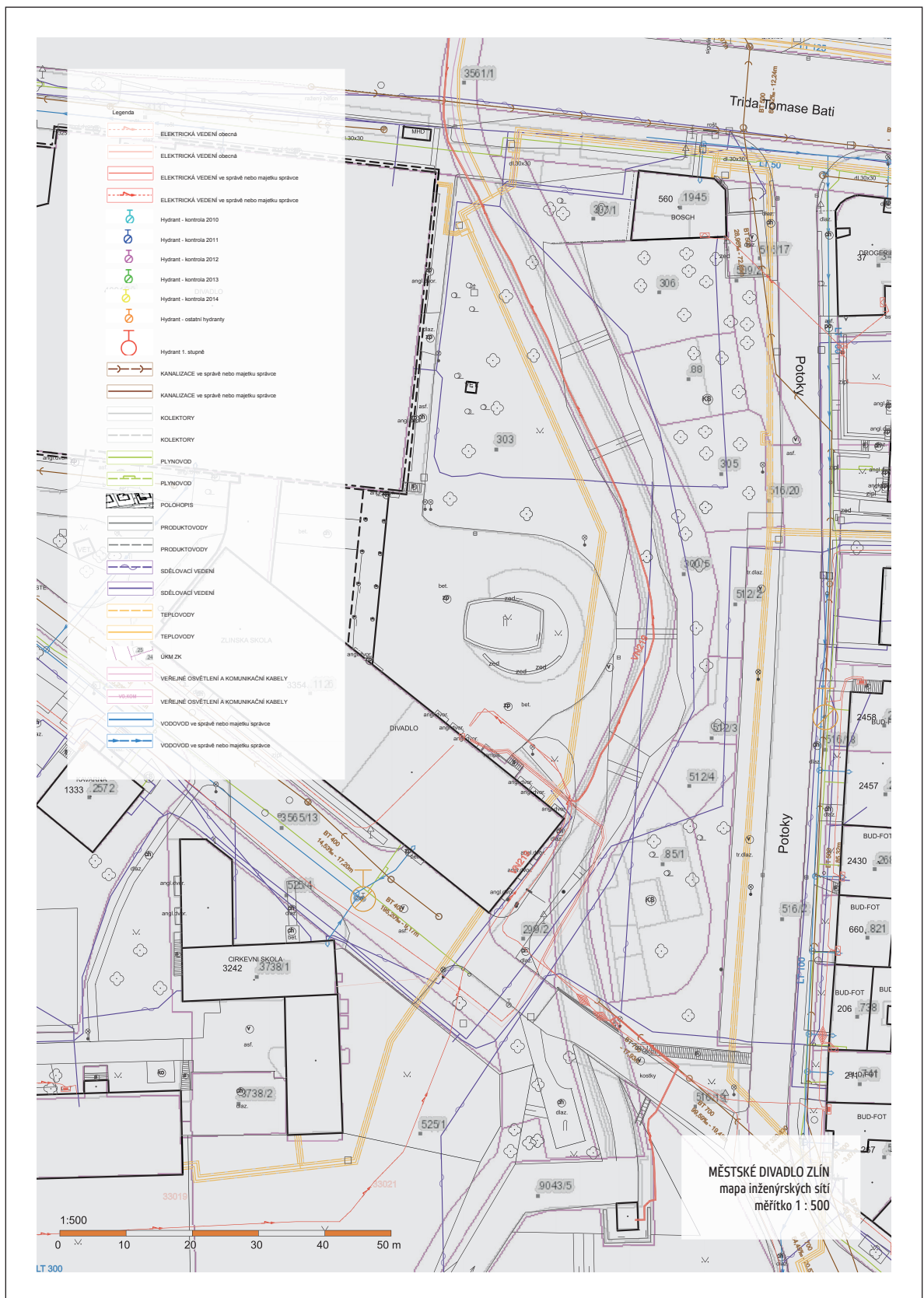

Obr. 63. Mapa mobiliáře a veřejného osvětlení (řešené území), měřítko 1 : 500

Obr. 64. Mapa s vrstevnicemi a zatravněným potokem (řešené území), měřítko 1 : 500

Obr. 65. Mapa inženýrských sítí (řešené území), měřítko 1 : 500

II. PRAKTICKÁ ČÁST

9 POPIS PŮVODNÍHO STAVU NAVRHOVANÉHO ÚZEMÍ

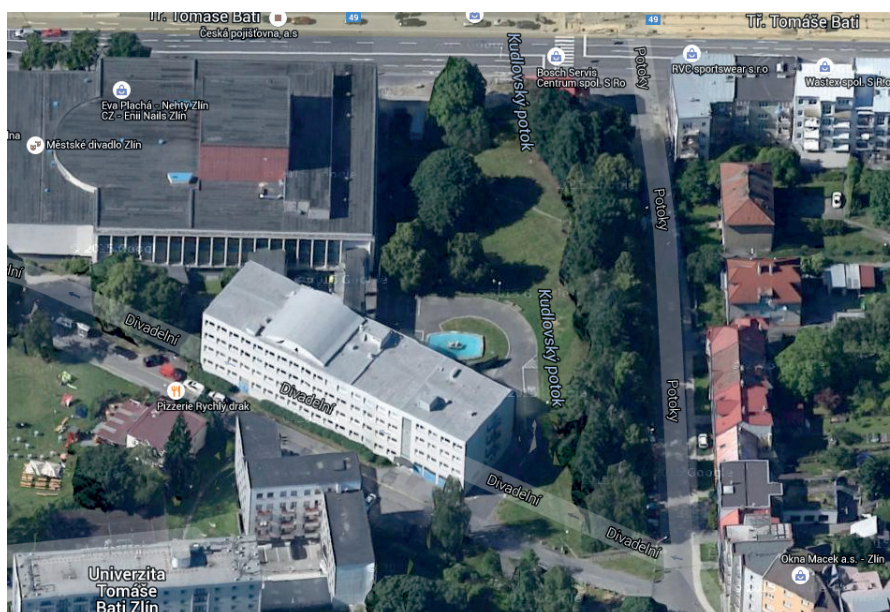
Prostor parku u Městského divadla Zlín je situován v centrální části městského území a přiléhá k budovám divadla – ze západní strany k hlavní budově a z jihozápadní k diagonálně stojící pomocné divadelní budově. Budovy jsou vzájemně spojeny průchozím krčkem. V pomocné divadelní budově se kromě jiného nachází divadelní a hudební klub Dílna, divadelní scéna Studio Z a sociální zařízení, které jsou součástí Městského divadla Zlín. Součástí divadelního a hudebního klubu Dílna je i restaurační prostor. Spojovací krček je vystavěn na podpěrných sloupech, mezi kterými je v přízemní části ozdobné oplocení a vstupní brána oddělující prostory divadla od území parku. Tento prostor je využíván divadlem částečně jako skladiště, úschovna kol, parkoviště pro zaměstnance divadla a prostor pro odpadní kontejnery. Ze severní strany kolem parku a hlavní budovy divadla probíhá frekventovaná silnice I. třídy – třída Tomáše Bati. U severní strany hlavní divadelní budovy je na této třídě situována zastávka městské hromadné dopravy. V severovýchodním rohu parkové plochy se nachází dvoupatrová budova, ve které je prodejna a sídlo firmy Bosch Servis Centrum spol. s r.o. Z východní strany je park lemovaný ulicí Potoky s nízkou bytovou zástavbou. Na této ulici je na straně přilehlé k parku parkovací prostor, který zahrnuje 31 parkovacích stání. Z ulice Potoky směřuje do parku schodiště se zábradlím. Z jihozápadní strany částečně lemuje park jednosměrná ulice Divadelní s pomocnou divadelní budovou přilehlou k parku a na druhé straně s klášterní budovou Regina a budovou pizzerie Drak. Na této straně ulice je veden odtok z Kudlovské přehrady – Kudlovský potok, kdy je jeho přirozený vodní tok pod ulicí Divadelní převeden do potrubí a dále jako zatrubněný probíhá jihoseverním směrem pod celým územím parku. Z ulice Divadelní se nachází vjezd se závorou do parkové části, který je určený pro motorová vozidla, a který navazuje na obratiště za pomocnou divadelní budovou. Ve středu tohoto obratiště je na zatravněné ploše situována kašna s plastikou „Lidské torzo“ Miroslava Chlupáče, doplněná strukturální zdí od Čestmíra Janoška. Obratiště slouží jako obslužný dopravní průjezd pro potřeby divadelního provozu a zároveň jako parkovací prostor pro zaměstnance divadla a pro firmy, kterým divadlo pronajímá své prostory. Hlavní divadelní budovu v místě styku s parkovou plochou lemuje chodník zakončený čtyřmi schodovými stupni a je doplněn bočním chodníkem pro potřeby handicapovaných. Povrch chodníků tvoří zámková dlažba opatřená barevným nátěrem orientačních linií, které navigují ke vstupům do hlavní budovy (vstup pro zaměstnance) a do klubu Dílna a Studia Z v pomocné divadelní budově.

Terén parku je modulován zřejmě bývalým průtokem Kudlovského potoka a jeho

východní část je vyzdvižena oproti části západní, v porovnání nejnižšího a nejvyššího bodu, přibližně o 3,6 metru. V této vyvýšené části se nachází většina stromového porostu, jedná se především o stromořadí lípy malolisté doplněné modřínou opadavými (jeden z těchto modřínů opadavých byl v anketě vyhlášen Stromem roku 2014), břízami bělokorými, smrky a dvěma ořechy. Dále se v západní části parkového území nacházejí solitérní lípy malolisté a javory kleny. Před vstupem pro zaměstnance do hlavní budovy je rozsáhlý porost tisů. V parku je i keřový porost různého charakteru, který je umístěn nepravidelně po zatravněné parkové ploše. Zeleň v parku není nijak kompozičně koncipována a z velké míry se jedná o náletovou zeleň.

Na ploše parku se nevyskytuje téměř žádný mobiliář. Nenachází se zde žádné lavičky. Před vchody do obou divadelních budov jsou umístěny popelníky pro kuřáky. Před vchodem pro zaměstnance do hlavní divadelní budovy jsou vzduchové výměníky, částečně zakryté keřovým porostem. Při vstupu do parkového prostoru se strany tř. Tomáše Bati jsou situovány informační prosklené vitríny. Na pozemku se nachází krytá nefunkční studna a stožáry veřejného osvětlení.

Kromě chodníku lemujícího hlavní divadelní budovu nejsou v parku vybudovány žádné další komunikační trasy pro pěší. Chodci pro průchod parkem využívají vyšlapaných pěšinek na zatravněných plochách.

Obr. 66. Letecký pohled na park a přilehlé okolí

10 FOTODOKUMENTACE

Níže je zobrazena fotodokumentace parkového prostoru pořizena ke dni 5. 10. 2015. Vodítkem pro pozici jednotlivých snímků je orientační mapka s vyznačenými stanovišti fotografování. Směr fotografování u jednotlivých stanovišť je zleva doprava, ve směru hodinových ručiček.

Obr. 67. Orientační mapka s vyznačenými stanovišti fotografování

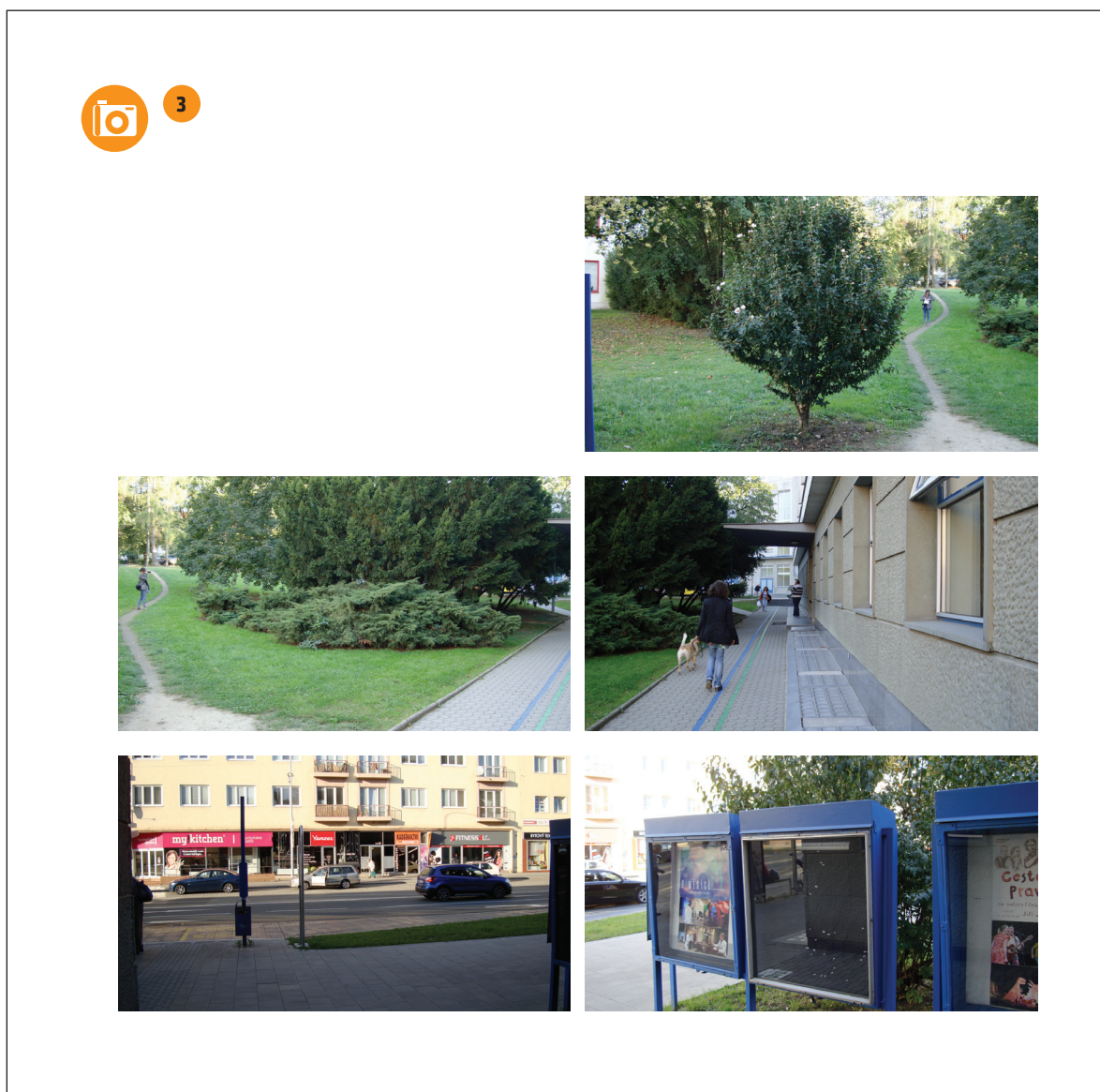

Obr. 68. Fotodokumentace – stanoviště fotografování 1

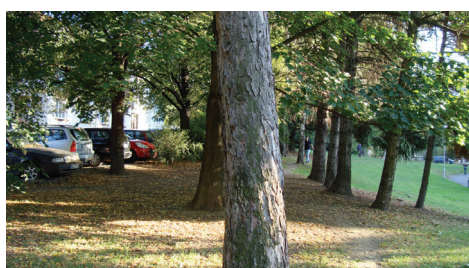

Obr. 69. Fotodokumentace – stanoviště fotografování 2

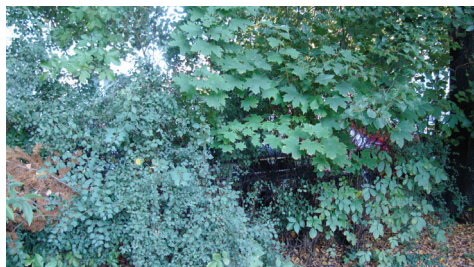
Obr. 70. Fotodokumentace – stanoviště fotografování 3

Obr. 71. Fotodokumentace – stanoviště fotografování 4

Obr. 72. Fotodokumentace – stanoviště fotografování 5

Obr. 73. Fotodokumentace – stanoviště fotografování 6

Obr. 74. Fotodokumentace – stanoviště fotografování 7

11 ANALÝZA SITUACE

11.1 Zadání, cíl projektu a sumarizace očekávání

Ze zadání této práce vyplývají podstatné okolnosti, které by se měly stát cílem zpracování mého návrhu divadelního parku. Jedná se o obnovu veřejného prostoru, nahrazení současného stavu parku funkčním a živým divadelním parkem s vytvořením venkovní scény pro 50 diváků a vytvořením kreativního prostoru nejen pro konání divadelních a kulturních akcí, ale i místo pro setkávání, vzájemnou komunikaci, pro četbu a poslech hudby. Prostor by měl být přístupný veřejnosti s možností celoročního využití, snadno udržovatelný, prostorný, otevřený a vzdušný. Řešení by mělo být zaměřeno na zlepšení vstupu do malých scén, na lepší informovanost o divadle, na vyřešení problematického parkování v blízkosti kašny. Je očekáváno zachování zeleně a práce s oceněným stromem.

Po provedených průzkumech byla zjištěna očekávání ze strany vedení divadla, města Zlín a veřejnosti, jejichž sumarizaci uvádím níže.

11.1.1 Sumarizace očekávání ze strany vedení Městského divadla Zlín

Vytvoření finančně dostupného, funkčního a příjemného prostoru, který bude symbolem divadla a kreativity, navrhnout reprezentativní vstupy do Studia Z a divadelního klubu Dílna, vytvořit zázemí pro konání kulturních akcí (typu performance, pouliční divadlo pro děti a veřejnost, pohybové a taneční akce, koncerty) s kapacitou jeviště s maximální kapacitou pro 7 hudebníků a kapacitou hlediště pro 50 až 100 diváků, vytvořit místo pro odpočinek zaměstnanců a prostor pro stánky s občerstvením (v době konání letního festivalu), řešit elektrické přípojky (380 a 220V) a veřejné osvětlení. Finanční dostupnost návrhu – finanční rozpočet není stanoven.

11.1.2 Sumarizace očekávání ze strany města Zlín

Vytvoření důstojného plnohodnotného veřejného prostoru s celoročním využitím a se zrušením parkování v okolí kašny, zvážit přístavbu k budově Bosch (je v soukromém vlastnictví), spíše neprovádět zásahy do budovy (je očekáváno nepovolení památkáři), nepřesouvat kašnu z důvodu finanční náročnosti a její nedávné rekonstrukce, nemožnost průjezdu pod spojovacím krčkem, zachování soliterních stromů, při úpravě vchodu do Studia Z a divadelního klubu Dílna postupovat citlivě s návazností na stávající budovu a použité materiály, vytvořit pěší a smíšené komunikace se střídáním materiálů a povrchů.

11.1.3 Sumarizace očekávání ze strany veřejnosti

Veřejnost má zájem na zachování parkového prostoru, jeho zelených ploch a stromů. Má aktivní podíl ve snaze o změnu územního plánu ve prospěch zachování parku a vyčlenění této plochy jako území určeného k zástavbě. Očekává celoroční využívání parku a vytvoření prostoru pro volnočasové aktivity a odpočinek a pro kulturní akce spojené s divadlem.

11.2 Využití parku

Pozemky, na kterých se parková plocha rozprostírá jsou v majetku města Zlín. Byly opakovaně dávány do vypůjčky investorovi, kdy se počítalo s případnou výstavbou polyfunkčního domu na tomto území, k realizaci však prozatím nedošlo. V současné době je park v průběhu roku využíván převážně pro průchod, jako zkrácení trasy spojující přilehlé části s užším centrem města a v podstatě je navštěvován převážně pejskaři. V zimním období místní obyvatelé příležitostně využívají klesající terén parku pro sáňkování s dětmi. V letním období je především díky divadelnímu festivalu Setkání – Stretnutie, který se koná pravidelně jednou ročně po dobu přibližně pěti dní, parková plocha využívána pro divadelní představení. Tento festival, probíhá na více scénách ve Zlíně, přičemž jedna z nich je každoročně budována právě v parku za divadlem ve formě šapitó. Další představení probíhají ve Velkém sále a na Malé scéně Městského divadla Zlín, dále ve Studiu Z, které se nachází v pomocné divadelní budově. To znamená, že i ostatní scény se nacházejí v těsné blízkosti parku za divadlem. V šapitó stavěném na parkové ploše divadlo používá vlastní scénické vybavení. V této době jsou zde umístěny i stánky s občerstvením pro potřeby návštěvníků představení. Pro návštěvníky je zpřístupněno sociální zařízení v pomocné divadelní budově. V období letního festivalu se tak park stává i příležitostí k setkávání lidí a odpočinku. Nejfrekventovanějšími místy pro tyto aktivity v době festivalu je okolí kašny a prostor pod solitérní lípou poblíž hlavní budovy divadla, kde bývá šapitó pravidelně situováno. Stánky s rychlým občerstvením se v období festivalu nacházejí podél spojovacího krčku obou budov.

Obr. 75. Snímky z festivalu SETKÁNÍ–STRETNUTIE 2015

Zájem o mnohostrannější využívání parku do značné míry podnítil záměr výstavby polyfunkčního domu v parku za divadlem. Jako vyjádření odporu občanů a jako demonstraci možného využití parku zde začali občané organizovat pikniky a snídaně v trávě.

Obr. 76. Snímky z akce FÉROVÁ SNÍDANĚ 2015

Značnou částí plochy, kterou zahrnuji do plochy parkové, je obratiště kolem kašny, které kromě vjezdu a výjezdu obslužných vozidel slouží celoročně jako parkoviště. V pro-

storu parkoviště se nacházejí i nakládací rampy sloužící k technickému zajištění dílenského provozu divadla.

Obr. 77. Orientační mapa s využitím parkových ploch – celoročně a v období letního festivalu

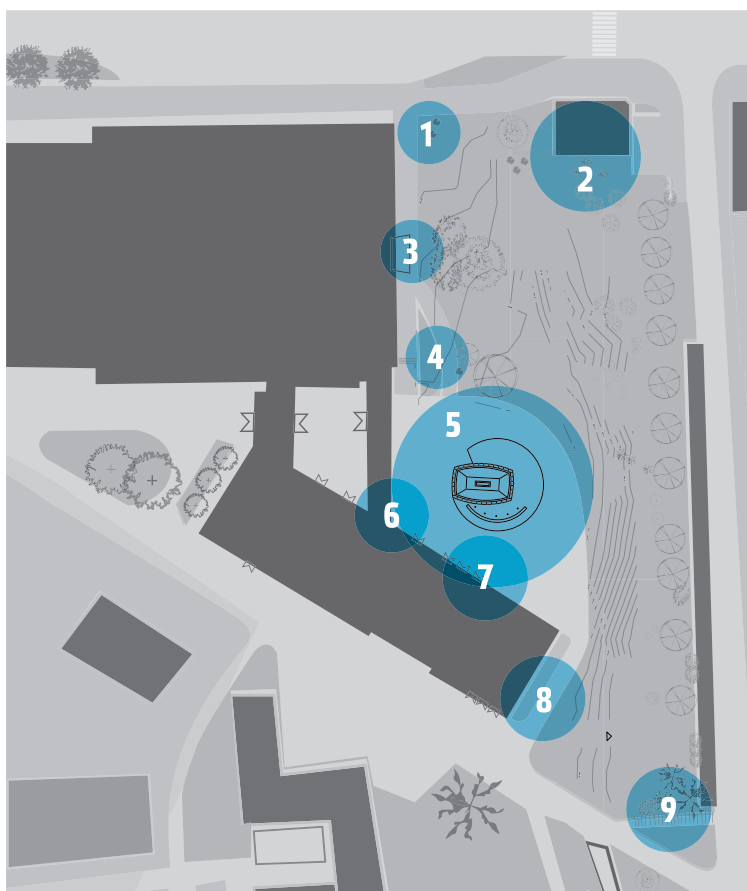
11.3 Problematická místa

Níže uvádím výčet zaznamenaných problematických míst a nedostatků řešeného prostoru z hlediska funkčního, kompozičního, estetického a provozního. Lokace těchto míst je graficky znázorněna na orientační mapce.

1/ vstup do parku z tř. T. Bati, neatraktivní propagační tabule – při vstupu do parku z třídy Tomáše Bati jsou situovány informační prosklené tabule, které jsou podle mého názoru svým umístěním špatně orientované, jejich vzhled není příliš reprezentativní a atraktivní, postrádám i funkční efekt – v době mé prohlídky byly některé prázdné a informace zde uváděné byly neaktuální,

2/ zadní strana budovy Bosch – tato partie parku působí zanedbaným dojmem, zadní stěna budovy Bosch je posprejovaná a v kombinaci s neudržovaným porostem se toto místo stává nepříjemným až nebezpečným zákoutím,

- 3/ **vstup pro zaměstnance do budovy divadla** – tento vstup do hlavní budovy divadla je vizuálně zakrytý rozsáhlým keřovým porostem, který vytváří tmavý a nereprezentativní dojem, jež by tomuto místu příslušel, před vstupem jsou v keřovém porostu částečně zakryté výměníky vzduchu,
- 4/ **chodník pro handicapované** – z důvodu terénního převýšení schodovými stupni na chodníku lemujícího hlavní budovu divadla je vybudován chodník pro handicapované, který je podle mého názoru nepromyšleně kompozičně umístěný,
- 5/ **parkování kolem kašny** – jako zásadní problém vidím parkování na obratišti kolem kašny jednak z důvodu dehonestace uměleckého díla – kašny a ozdobné zdi, dále pak se tento prostor stává prostorem vyhrazeným autům, což nejenže brání užívání prostoru v okolí kašny a jeho estetickému vnímání, ale celkově toto místo v podobě parkoviště ubírá parkové ploše podstatnou část, což jistě nebylo původním úmyslem autorů projektu,
- 6/ **vstup do divadelního a hudebního klubu Dílna a Studia Z** – vchod do pomocné divadelní budovy, kde sídlí tyto dvě malé scény, postrádá z vizuálního hlediska jasnou viditelnost a orientační názornost, označení vstupu je nedostatečně řešeno pouze polepem zakryté okenní tabule
- 7/ **nakládací rampy, modrý nátěr na kovových dveřích a dalších prvcích architektury** – v přízemní části pomocné divadelní budovy v prostoru dopravního obratiště jsou nakládací rampy s kovovými vraty, které jsou stejně jako další kovové prvky na divadelních budovách natřeny modrou barvou kontrastující s šedou barvou fasád budov, toto nepříjemné zvýraznění kovových prvků vizuálně rozbíjí architekturu budov a upozorňuje na části technického charakteru, které by spíše měly být upozaděny
- 8/ **závora při vjezdu do parku** – závora situována u vjezdu na obratiště tvoří fyzickou i pocitovou bariéru pro vstup do parku a je tak odrazujícím prvkem pro případné návštěvníky
- 9/ **schody vedoucí z ulice Potoky** – tyto schody jsou ve značně zchátralém stavu a ten není dostatečně bezpečný pro chůzi

Obr. 78. Orientační mapa s označením problematických míst

11.4 SWOT analýza

Formou SWOT analýzy jsou popsány hodnoty a nedostatky řešeného území, které byly zjištěny na základě průzkumu a analýzy. Hodnocení je postaveno na srovnání silných a slabých stránek prostoru a potencionálních příležitostí a hrozeb.

11.4.1 Silné stránky

- poloha parku v rámci urbanistické struktury města
- lokalizace parku v blízkosti centra města
- snadná dostupnost
- historie místa ve vztahu k rodnému domu Tomáše Bati a k historické zástavbě spojené s původní osadou
- úzké provázání parku s Městským divadlem Zlín jako kulturní památkou zapsanou do Ústředního seznamu kulturních památek

- existence výtvarných děl na území parku – kašna s plastikou „Lidské torzo“ Miroslava Chlupáče, strukturální zeď od Čestmíra Janoška
- existence oceněného stromu
- výskyt hodnotných letitých stromů a částečné zachování lipové aleje
- pozitivní vnímání místa veřejností
- aktivní účast veřejnosti a vedení divadla na zachování, revitalizaci a využívání parku
- úzké sepjetí místa s kulturními a divadelními akcemi

11.4.2 Slabé stránky

- nevlídný vzhled parku
- absence mobiliáře – laviček a odpadkových košů
- nedostatečné pěší komunikace
- nedostatečné nasvícení prostranství
- neudržovaná zeleň
- nepřehledný informační systém
- parkování v prostoru kolem kašny
- nedostatečné využití parku v zimních měsících
- nedostatečná nabídka podnětů k aktivitám, k pobytu a k relaxaci
- ruch spojený s provozem dílen a nutnost zajištění vozidel technické obsluhy do parkového prostoru
- neesteticky působící zadní strana budovy Bosch
- neestetické barevné zvýraznění technických prvků na architektuře divadla
- nefunkční krytá studna
- těsná blízkost silnice I. třídy a s tím spojený dopravní ruch a zvýšená hlučnost

11.4.3 Příležitosti

- zpřístupnění parku veřejnosti
- větší návštěvnost parku a divadla

- zdůraznění významu architektury budov a uměleckých děl
- využití prostoru pro krátkodobou rekreaci a relaxaci pro kulturní a divadelní akce a jiné volnočasové aktivity
- zpříjemnění a umožnění využívání parkového prostoru pro zaměstnance divadla
- umožnění pořádání kulturních akcí pro různé organizace i veřejnost
- vytvoření venkovní divadelní scény
- zajištění intenzivnější údržby
- posílení pozitivního vztahu veřejnosti k místu
- zlepšení vstupů do budov divadla
- vytvoření informačních ploch pro potřeby města i divadla
- zlepšení orientačního systému
- zlepšení pěších komunikací
- vyřešení situace s parkováním na území parku

11.4.4 Hrozby

- nedostatek finančních prostředků
- vandalismus
- chátrání prostoru
- nedostatečná údržba
- zastavění prostoru investory

12 KONCEPČNÍ ŘEŠENÍ

Základní koncepční východiska pro řešení návrhu divadelního parku vycházejí z předcházejících analytických rozborů území. Koncepti návrhu stavím na několika hlediscích. Jedná se o hlediska – historické a tématické, provozní, hledisko nabídky aktivit, kompoziční a hledisko vybavení parku.

Z historického a tématického hlediska jsem vycházela z respektování historie místa a jeho provázanosti s okolní architekturou divadelních budov a jejího tvarosloví, respektování a podpory uměleckých děl nacházejících se na území parku pomocí jejich optického propojení s parkovou plochou. Další podstatnou okolností pro mě bylo zachování a podpoření parkového charakteru území s respektem ke stávající zeleni a s maximálním možným ponecháním zelených ploch a vzrostlých stromů, vyhnutí se zatěžování celkem malé zelené plochy zástavbou. Dále pak uchování a podpoření původní kryté studny a jejího použití jako symbolu vodního prvku s odkazem na historii místa a se symbolickým propojením na okolní vodní prvky – zatrubněný potok, kašnu, Kudlovskou přehradu. Pro řešení návrhu bylo podstatné i místo samotné a jeho genius loci. Dalším tématem byl divadelní prostor – nejen tvorba nové venkovní divadelní scény, ale i uchopení místa jako důstojného prostoru provázaného s Městským divadlem Zlín, který předznamenává vstup do divadelních prostor a měl by svým charakterem podpořit očekávání nebo dozvuky shlédnutého představení. Dalším momentem je zohlednění potřeb pro vznik dalších sekundárních prostorů pro kulturní a volnočasové aktivity, ale i možnost využívat park k rekreačním účelům a nabídnout relaxační místo pro zaměstnance divadla. Neméně podstatnou okolností je nabídnout možnost využití parku jako veřejného prostoru na základě demokratického přístupu i jiným skupinám, organizacím a veřejnosti při pořádání aktivit kulturního charakteru.

Z hlediska provozního považuji za podstatné zachování stávajícího obslužného provozu zajišťujícího potřeby divadla, především dopravní obslužnosti i s ohledem k budoucím nárokům na provoz venkovních kulturních a divadelních představení, kdy se zabývám především kultivací tohoto prostoru. Dále se jedná o vytvoření charakteristických zón s odlišnou atmosférou i požadavky na jejich využití, propojení parku s okolím vybudováním nových kvalitních komunikací pro pěší, vyřešení situace s parkováním v okolí kašny a s nabídkou nových parkovacích míst. Jedná se i o řešení dopravní obslužnosti venkovní scény a prostoru pro občerstvení a jejich vybavení potřebnou technikou (elektrickými přípojkami, zemnicími body, wi-fi připojením, prostorem pro vedení kabeláže) pro zajištění provozu kulturních akcí. Dalšími řešenými problémy jsou – odhlučnění parku vzhledem k rušné třídě Tomáše Bati,

doplnění nové výsadby, která by kompozičně přispěla k estetickému vnímání parku a vhodně doplňovala výsadbu stávající. Podstatný je i návrh nového osvětlení parku a řešení stabilní péče o zeleň pomocí automatické závlahy. Dalším tématem je návrh nového informačního a navigačního systému, včetně řešení vchodu do klubu Dílna a Studia Z.

Z hlediska nabídky aktivit je mým cílem, pro pozvednutí společenské a rekreační atraktivity, vytvoření příjemného prostoru pro trávení volného času s pestrou a funkční náplní. Jedná se o nejen o řešení venkovní divadelní scény, ale i nabídku prostor pro konání akcí spojených s kulturním programem – např. pořádání výstav, hudební a literární akce a také prostor pro propagaci, občerstvení, catering, setkávání a vzájemnou komunikaci. Jako podstatné vnímám i zachování funkce parkového prostoru pro krátkodobou rekreaci a relaxaci pro všechny věkové generace s využitím kvalitně upravených a udržovaných travnatých ploch pro pořádání pikniků, opalování, čtení, posedávání a polehávání.

Z kompozičního hlediska jsem vycházela z několika okolností. První z nich byla orientace divadelní scény – jeviště a hlediště. Podle mého posouzení by mělo být hlediště orientováno směrem do parkové plochy tak, aby divák mohl vnímat představení s přírodní kulisou s maximální estetikou využitím přirozeného parkového prostředí. Podstatné bylo i odclonění pohledů diváka od možných rušivých vlivů z okolního prostředí a zajištění tak intimity divadelního prostoru. Nechtěla jsem tedy pohled diváka směřovat na stěny budov ani k dopravnímu obratišti i vzhledem k možnému nechtěnému provozu v těchto místech. Proto jsem stanovila základní osu směřovanou kolmo na pomocnou divadelní budovu s pohledovou orientací ke stromovému porostu. Dalším podstatným kompozičním prvkem, z kterého jsem vycházela, byl kruhový travnatý povrch v okolí kašny uprostřed obratiště. Tento kruhový tvar jsem si zvolila jako základní prvek pro další parkové plochy. Kruhovou výseč jsem použila pro optické přiblížení kašny směrem k parku pomocí zatravněvací dlažby, na ni pak jako její pokračování navazují tvary dalších kruhových výsečí pro komponování hlediště a jeviště včetně přílehlých chodníků. Jako další kruhový prvek je navržen společenský prostor v blízkosti budovy Bosch, dále z kruhového půdorysu vychází i zvětšený prostor před vstupem pro zaměstnance do hlavní divadelní budovy a situování pítka na menším kruhovém prostranství. Tento princip zaoblených tvarů jsem pak opakovala i v tvarovém řešení pěších komunikací a zvýšených záhonových teras.

Stejně jako u tvarové jednotnosti jsem vycházela z principu jednotnosti i u navržených materiálů, které jsem navrhla s minimalistickým výtvarným záměrem, tak abych řešený prostor nenarušovala přílišným použitím různých struktur, materiálů, povrchů a tvarů, se

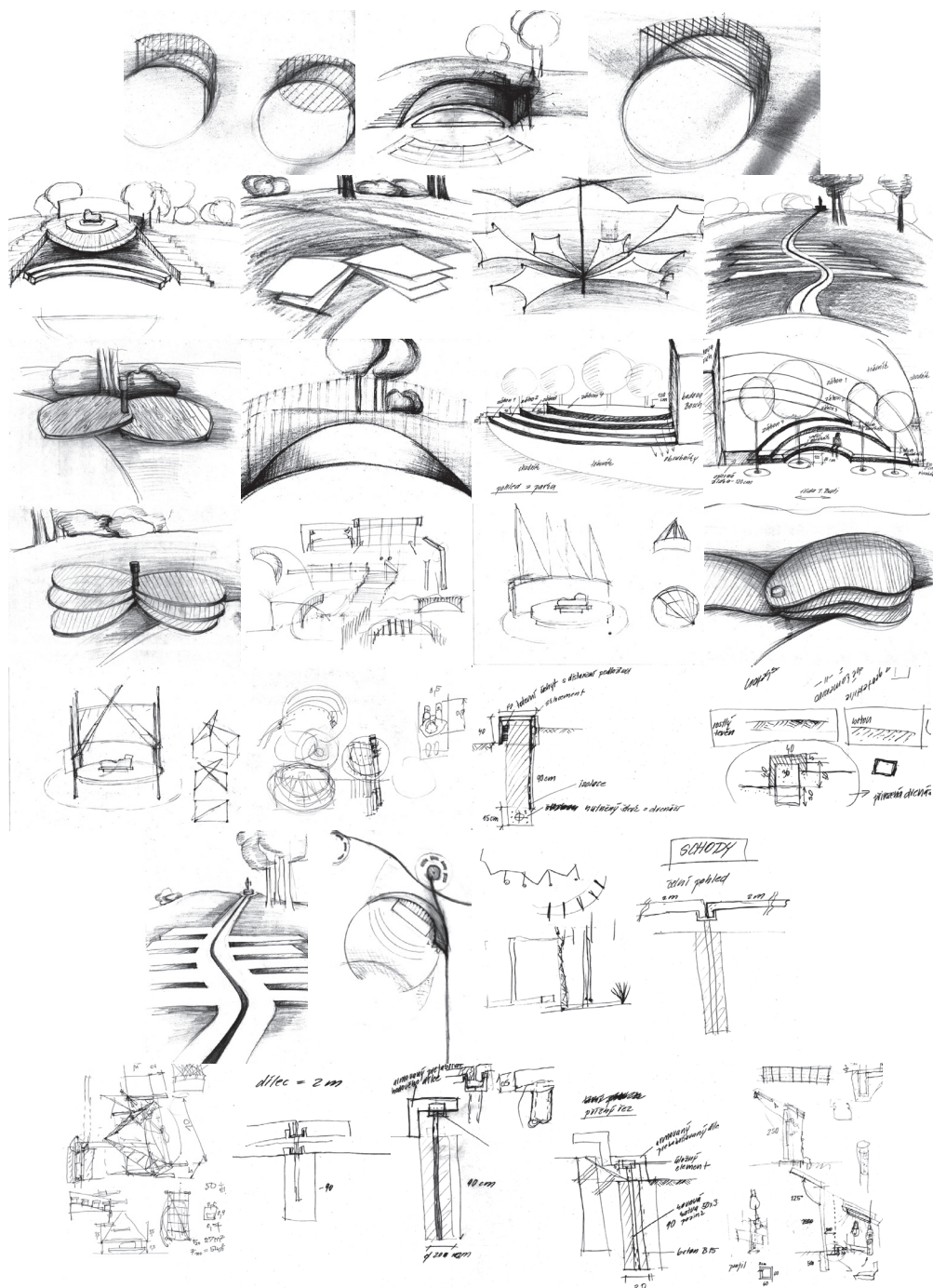

záměrem nechat vyznít zatravněné plochy, vegetační scenérie a architekturu budov divadla. Nově vybrané materiály jsou omezeny na beton, sklocement a kovové prvky

Z hlediska vybavení parku je mým záměrem pomocí vhodného výběru a umístění mobiliáře zvýšit uživatelský komfort návštěvníků parku, zušlechtěním travnatých ploch a výsadbou nové vegetace zkvalitnit parkovou zeleň a pomocí vhodného výběru materiálů a řešení povrchů veškerých komunikací a ploch zajistit snadnou údržbu, bezpečný bezbariérový provoz a komfortní užívání parkových prostor.

13 POPIS NAVRHOVANÉHO ŘEŠENÍ

Konečnému návrhu předcházela celá řada skic, nákresů, motivů, úvah nad různými detaily, jednotlivými prvky a konstrukčními řešeními.

Obr. 79. Přípravné skici

Celý park je svým charakterem koncipován jako park městského významu s úzkým vztahem k přilehlému Městskému divadlu Zlín. V souladu s požadavky zadání nabízí veřejnosti prostor pořádání letních divadelních představení, performance, koncertů, pořádání outdoorových výstav, místo pro reklamní propagaci divadla i města, možnost zajištění občerstvení a případných cateringů k těmto aktivitám, prostor pro sezení, četbu a rekreační činnosti. Park je navržen jako kombinace parku promenádního typu s parkem aktivním pro krátkodobou relaxaci veřejnosti.

Park je navržen s ohledem k původnímu návrhu architekta Miroslava Řepy a k uměleckému dílu (kašně) situovanému na jeho území, s ohledem k zanechání maxima zelených ploch bez nutnosti kácení stávajících hodnotných stromů, s ohledem k potřebám a provozu divadla a dále pak s ohledem k potřebnému zajištění audiovizuální a jevištní techniky a provozu při pořádání venkovních představení. Návrh vychází z modulace stávajícího terénu a respektuje vyšlapené pěšiny, které jsou základem pro síť navržených pěších komunikací. Záměrem je vytvoření harmonického celku s ohledem na bezpečnost a na potřeby handicapovaných v souladu s minimalistickým pojetím návrhu jako důstojného prostředí ve vztahu k budově a funkci divadla a se zajištěním příjemného komfortu pro využívání veřejného prostoru během dne i noci a s ohledem k ročním obdobím a místnímu klimatu.

Minimalistické výtvarné řešení parku vychází z čistého přehledného uspořádání travnatých prostranství, které jsou definovány kruhovými plochami a zaoblenými tvary pěších komunikací. Podstatným prvkem jsou betonové obrubníky, které vystupují mírně nad terén, kopírují parkové cesty, terénní vlny a jsou součástí vyvýšených okrasných teras na protihlukové bariéry. Terén parku je upraven a modulován v prostoru open air atria a při vstupu do parku z třídy T. Bati jako vytvoření bariéry pro odhlučnění a optické oddělení parkových prostor od rušné komunikace.

Původní kompozice parku je ve svém základu zachována s ohledem ke stávajícímu vjezdu k provozní budově divadla a dopravnímu obratišti kolem kašny, které je nezbytné pro příjezd nákladních vozidel, požárních vozů a případně přenosových vozů pro zajištění audiovizuálního přenosu při provozu venkovních představení a užitkových dodávek ke stavbě mobilní jevištní techniky.

13.1 Prostor vjezdu do parku a obratiště

Rozměry komunikace a obratiště jsou upraveny tak, aby odpovídaly dopravním normám. Kašna, která se nachází uprostřed obratiště je opticky přiblížena parku použitím odliš-

né zatravnovací dlažby, ta je navržena ve tvaru kruhové výseče, jejíž pomyslná část navazuje na venkovní divadelní prostranství. Celý prostor dopravní komunikace kruhového obratiště je navržen s novým povrchem ze žulové dlažby. Obě tyto dlažby, zatravnovací i žulová, odpovídají normám pro provoz s těžkým dopravním zatížením. Pro usnadnění chůze na žulovém povrchu jsou navrženy pochozí pásy pro pěší, které tak nebrání dopravnímu provozu a nezúžují jeho prostor. V tomto prostoru je počítáno pouze s průjezdem a nutným zastavením vozidel, parkování je přesunuto do nově navržených parkovacích stání – 8 kolmých parkovacích stání při vjezdu do parku z ulice Divadelní a 9 nových parkovacích míst vytvořených zvětšením stávajícího parkoviště v ulici Potoky.

13.2 Open air scéna

Open air scéna je navržena jako přírodní amfiteátr s možností instalace mobilního jevištního vybavení. Základem pro umístění prostoru venkovní scény bylo určení orientace prostoru hlediště tak, aby při divadelní produkci byl pohled diváka orientován směrem do parkové zeleně, zády k provozním budovám divadla a k případnému dopravnímu provozu na obratišti. Prostor pro sezení diváků tvoří navýšený terén s vybudovanými terasami obloukového tvaru s obrubníky určenými pro sezení diváků, které mohou být pro zvýšení komfortu diváků doplněny navrženými přenosnými sedáky. Při konstrukci výškového převýšení jednotlivých teras je zohledněna křivka viditelnosti, komfortní prostor pro sezení s minimálním počtem 68 míst k sezení a je počítáno s místem pro zvukovou obsluhu představení. Obrubníky sloužící v hledišti jsou opatřeny v rozích pásky s LED osvětlením, které umožňují příležitostnou navigaci a orientaci diváků při večerních představeních. Prostor jeviště je částečně zaříznutý do stávající terénní vlny. Má obloukový tvar a jeho zakončení směrem do zvyšujícího se terému je řešeno jako schodové stupně, které pak (mimo konání divadelní produkce) nabízejí možnost sezení a komunikační propojení s ostatní částí parku. Tyto schodové stupně mohou v případě alternativního typu představení tvořit společně s terasovitým hledištěm scénu typu arény. Obloukové tvary schodových stupňů za jevištěm a diváckého sezení pak svým sevřením nabízejí místo pro stavbu mobilního pódia, jeho zastřešení a stavbu světelné rampy. Místo pro mobilní pódium je vzhledem k požadovanému počtu diváku řešeno pro velikost pódia minimálně 6 x 4 a maximálně 7 x 6 m, včetně konstrukce pro zastřešení v maximální velikosti 9 x 7 m. Divadelní prostor je navržen jako zhutněné travnaté prostranství se šterkovým podložím a je vybaven pevnými podlahovými zásuvkami umístěnými do betonových obrubníků a schodů, určených pro připojení k elektroinstalaci, a úložným místem pro příležitostné vedení kabelů k jevišti. K divadelnímu prostoru vedou chodníky pro pěší, s navrženou

šířkou 2 m, pro možný příjezd užitkového vozidla s divadelní technikou. Zakončení tohoto prostoru směrem ke kašně a provozním budovám divadla je navrženo jako vyrovnání terénní nerovnosti schodovými stupni, které umožňují příchod k divadelnímu prostoru i z této strany a zároveň slouží jako možnost posezení u kašny. V tomto místě je instalováno wifi připojení a podzemní zásuvka pro případné akce odehrávající se v okolí kašny.

13.3 Společenský prostor

Jako další místo pro kulturní a společenské aktivity je navrženo prostranství v části parku sousedící s budovou firmy Bosch. Je to prostor určený pro propagaci, outdoorové výstavy, příležitostné stánky s občerstvením a catering, pořádání menších akcí společenského a kulturního charakteru. Jedná se o prostranství kruhového tvaru, které je definováno okružním chodníkem a lemováno jedenácti stojany, které slouží jako konstrukce pro zavěšení outdoorových výstavních ploch, zároveň plní i funkci osvětlení a opory pro lankový systém zelené vegetační stěny. Stojany svým designem vycházejí z navrhovaného veřejného osvětlení a jsou doplněny o montážní prvky zajišťující upevnění výstavních materiálů a opěrného lankového systému pro popínavou zeleň. Stěna z popínavých rostlin tuto část parku opticky uzavírá a odděluje od přilehlé budovy. Navržené popínavé rostliny jsou trubač v kombinaci s popínavým břečťanem, které se vzájemně doplňují a svým růstem vykrývají nižší i vyšší části zelené stěny. Obě rostliny jsou trvalky, bez zvláštních nároků na sadovou údržbu. Toto místo je ve zbývajících částech (mimo prostoru s konstrukcí) lemováno obrubníky k sezení a je vybaveno wifi připojením a podlahovou zásuvkou. Pro zajištění příležitostného místa pro provoz občerstvení k elektroinstalacím je na zadní straně budovy firmy Bosch navrženo přípojné místo. Střed kruhového prostranství vypňují diagonálně uspořádané betonové dílce s mezerami prorůstajícího travního porostu. Kruhové prostranství po částech jeho obvodu lemují dva vyvýšené obrubníky, které jsou navrženy jako místo pro sezení. Využití tohoto prostranství je variabilní a víceúčelové. Kromě místa pro občerstvení a catering nabízí prostor místo k volným rekreačním, společenským i kulturním setkáním a aktivitám nebo k organizovaným představením komornějšího charakteru, například k výstavám, menším hudebním, literárním a divadelním produkcím.

V těsné blízkosti tohoto místa je situováno pítka navržené jako opracovaný balvan, který symbolicky navazuje na bývalou studnu a doplňuje zákoutí se skupinou tří stromů (modřínů opadavých). Jeden z těchto modřínů si obyvatelé Zlína v oficiální anketě radnice zvolili Stromem roku 2014. Toto zákoutí je modelováno zaobleným tvarem chodníku.

13.4 Vstupy do parku

Kromě vjezdu do parku jsou navrženy i tři vstupy pro pěší. Dva vstupy jsou situovány z ulice Potoky na jejím začátku a konci, kde je navrženo vybavení běžnými odpadkovými koši a odpadkovými koši pro psy. Další vstup je z třídy T. Bati.

13.5 Vstupy do divadelních budov

Chodník lemující zadní část divadla je rozšířen a opatřen novou velkoformátovou dlažbou, která opticky zvětšuje prostor před divadlem. V dlažbě chodníku jsou navrženy jako navigační systém při vstupech do divadelních budov svítící LED pásy, které kopírují budovy divadla od vjezdu z ulice Divadelní k tř. T. Bati. Před vstupem pro zaměstnance je chodník rozšířen do kruhového prostranství, opatřeného vyvýšenými obrubníky pro sezení a doplněného o stojany na kola. Z tohoto prostranství pak vede chodník, směřující k výstavnímu prostoru.

13.6 Protihluková bariéra

Park je v části přiléhající k třídě T. Bati zakončen vyvýšenými okrasnými terasami, které plní funkci zvukové bariéry a oddělují tak park od hlučné komunikace 1. třídy. Tato terénní bariéra je podpořena výsadnou zeleně – tři stromů javorů babyka, které doplňují stávající javor klen, a ten zůstává zachován. Dále se jedná o bezúdržbové rostliny – k třídě T. Bati jsou to převislé keře (jasminum nudiflorum), v horních partiích teras je keřová výsadba (taxus baccata) a směrem do parkové části je výsadba barevně odlišených vysokých travin (miscanthus purpurascens, pennisetum). Vzhled těchto vyvýšených záhonových teras je v noci podpořen zahradním osvětlením.

13.7 Pěší komunikace

Pěší komunikace jsou z podstatné části navrženy podle původních vyšlapaných cestiček v parku. Kromě chodníku lemujícího hlavní divadelní budovu jsou pěší komunikace a kruhová plocha určená pro společenské aktivity opatřeny povrchem z vymývaného betonu. Tyto chodníky mají šířku 2 metry pro umožnění vjezdu lehkých užitkových vozidel k obsluze společenského a divadelního prostoru. Chodník lemující lipovou alej je ve své střední části opatřen sedacím obrubníkem. Toto místo je vybráno nejen jako příjemné posezení ve stínu stromového porostu, ale také svou lokalizací nabízí možnost vzdálenějšího sledování dění v divadelním prostoru.

13.8 Mobiliář

Mobiliář je navržen v jednoduchém moderním designu – jedná se varianty stožárového veřejného osvětlení, varianty odpadkových košů – pro běžný odpad, odpadkové koše pro psy a odpadkové koše pro kuřáky, stojany na kola a železné stromové rošty pro stromy situované na dlážděném povrchu chodníku lemujícího třídu Tomáše Bati. Nově jsou navrženy multifunkční stojany lemující společenský prostor s kombinací funkcí osvětlení, nosičů reklamního nebo výstavního materiálu a opory pro popínavou vegetaci.

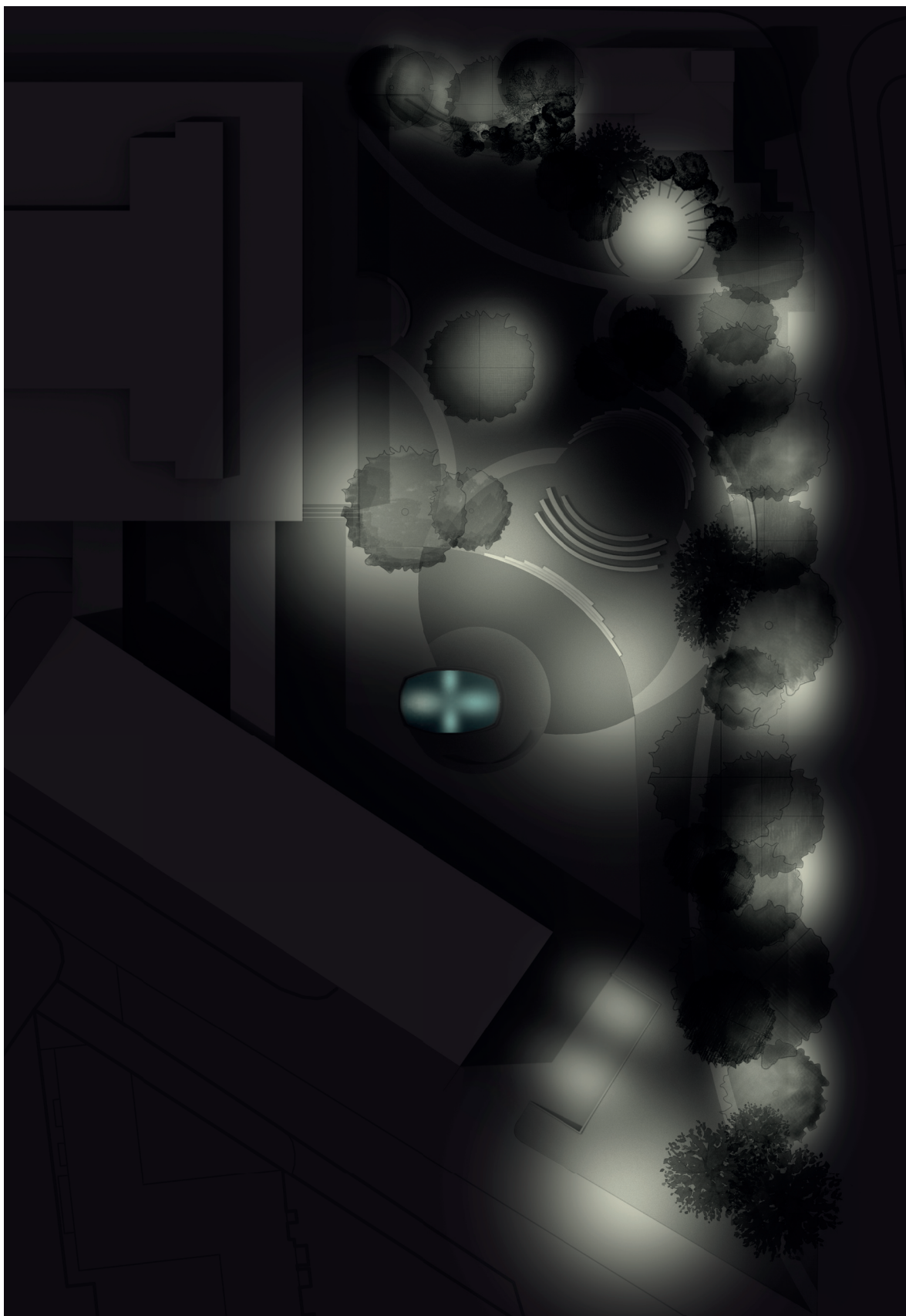
13.9 Zeleň

Předpokladem bylo zachování solitérní stromů a jejich počtu v co nejširším rozsahu. V návrhu byl jejich počet redukován v místě nově navrženého společenského prostoru v blízkosti budovy Bosch a v místě divadelní scény. Veškerý keřový porost převážně náletového charakteru, který není nijak kompozičně ani funkčně koncipován je v návrhu vymýcen a nahrazen terasovými záhony s porostem keřového a travinového charakteru. Nově je navržena zelená vegetační stěna u společenského prostoru, která tento prostor lemuje, přispívá k jeho intimnější atmosféře a zároveň kompozičně a opticky uzavírá parkové prostranství a odděluje plochy parku od budovy Bosch. Navržena je také nová výsadba travnatých ploch typu parterového trávníku, jehož údržba je podpořena závlahovým systémem. Veškerá nově navržená vegetace je vybrána s ohledem k místním klimatickým podmínkám a s minimálními nároky na údržbu (kromě travnatých ploch).

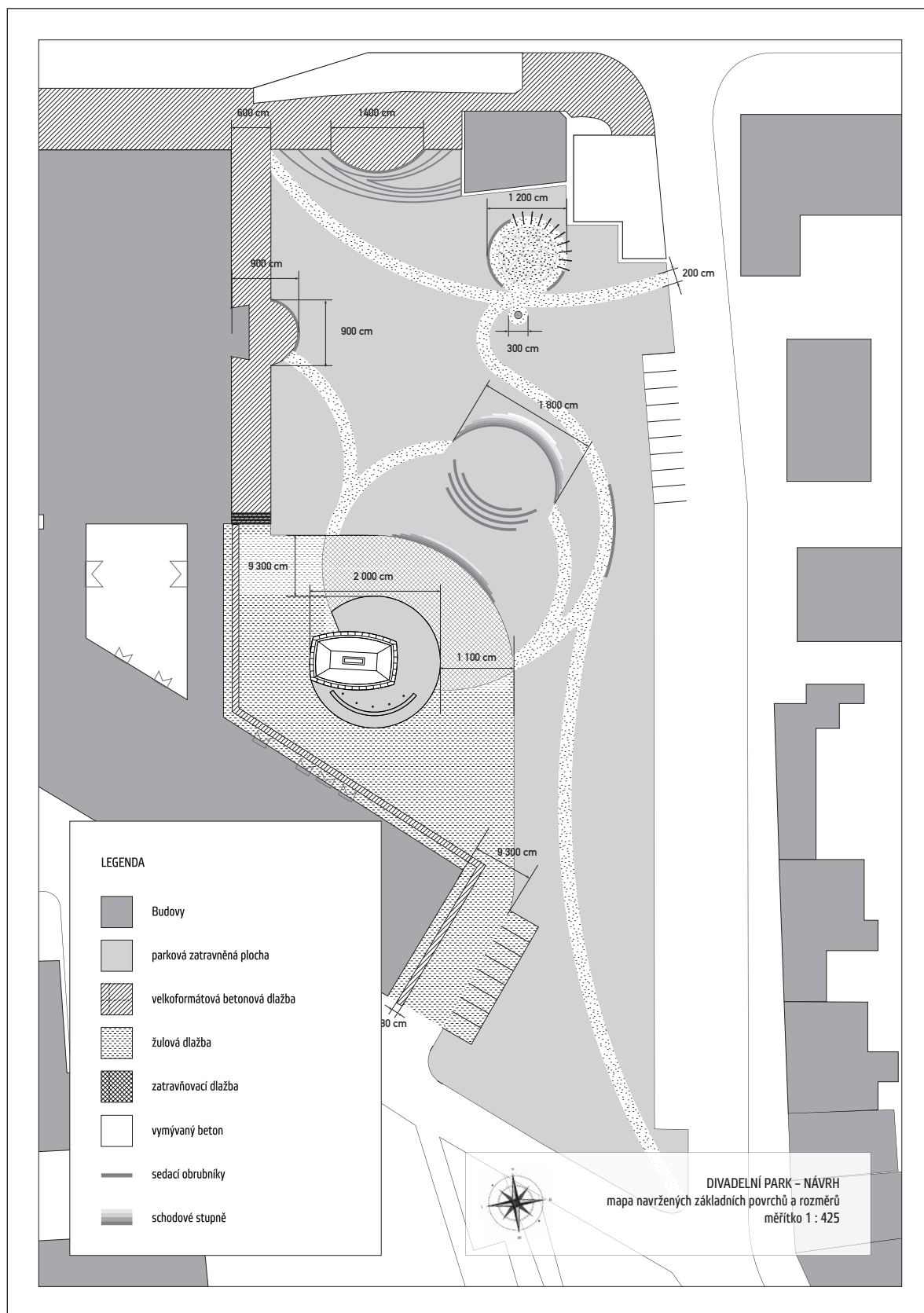
Obr. 80. Návrh divadelního parku

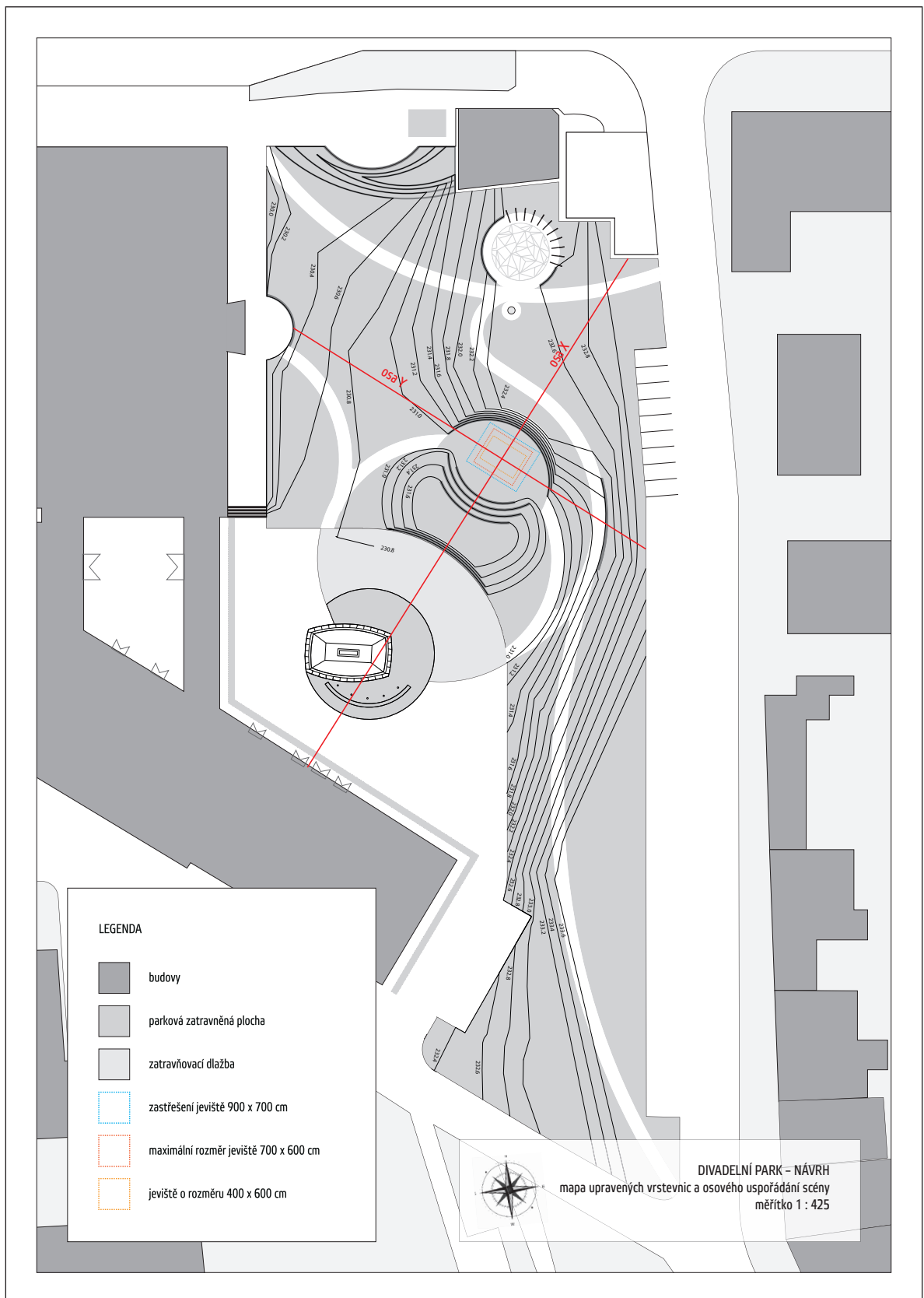
Obr. 81. Návrh divadelního parku – noční osvětlení

14 PRŮVODNÍ ZPRÁVA K NÁVRHU PRAKTICKÉ ČÁSTI

Obr. 82. Návrh parku – mapa navržených základních povrchů a rozměrů

14.1 Řešení divadelního prostoru

Obr. 83. Návrh parku – mapa upravených vrstevnic a osového uspořádání divadelního prostoru

Při řešení divadelního prostoru jsem v návrhu zohlednila veškeré skutečnosti, které přispívají ke komfortnímu užívání tohoto prostoru jak ze strany diváka, tak ze strany produkčního zajištění představení. Prostor jsem navrhla nejen pro využití Městským divadlem Zlín, ale také pro bezproblémové využití ostatními subjekty.

Divadelní prostor je řešen s ohledem k požadavkům ze strany Městským divadlem Zlín na velikost jeviště 4 x 5 m (výška 40 cm) sestavené z praktikáblů, které divadlo vlastní a užívá pro produkci maximálně sedmi hudebníků. Jako další možnost provozování divadelních, hudebních a jiných kulturních produkcí je uvažováno instalování mobilní jevištní techniky. V současné době se pronájemem mobilní divadelní techniky na českém území zabývá celá řada firem, které nabízejí veškeré vybavení pro produkce tohoto typu. Jedná se o mobilní jeviště a pódia sestavované z mobilních podest (převážně o rozměrech – 2 x 1 m /standardní formát/, 1 x 1 m, 1 x 0,5 m, 2 x 0,5 m, s výškou pevných noh: od 20 až do 200 cm nebo výškou teleskopických noh: 20 - 30, 30 - 50, 40 - 60, 50 - 80, 60 - 100, 70 - 120, 90 - 150, 100 - 160 cm atd.), mobilní zastřešení skládané z lehkých příhradových hliníkových konstrukcí sestavitelné v různých velikostech od různých výrobců, světelnou a zvukovou techniku a dalšího jevištního příslušenství s garancí bezpečnostních norem platných v EU.

Pro návrh je s ohledem na velikost a provoz akcí s diváckou obsazeností 50 až 100 diváků počítáno s mobilním jevištěm o maximální velikosti 700 x 600 cm, maximální velikostí zastřešení jeviště 900 x 700 cm a s osvětlovací rampou na klikových stojanech (uhlopříčka podstavce – 2,5 m) nebo na trustových systémech umístěných před nebo na úrovni přední hrany jeviště. Zavětrování jevištní konstrukce je řešeno pomocí ocelových lan s oky, traky apod. (4 x kotvení v rozích konstrukce do travnatého povrchu).

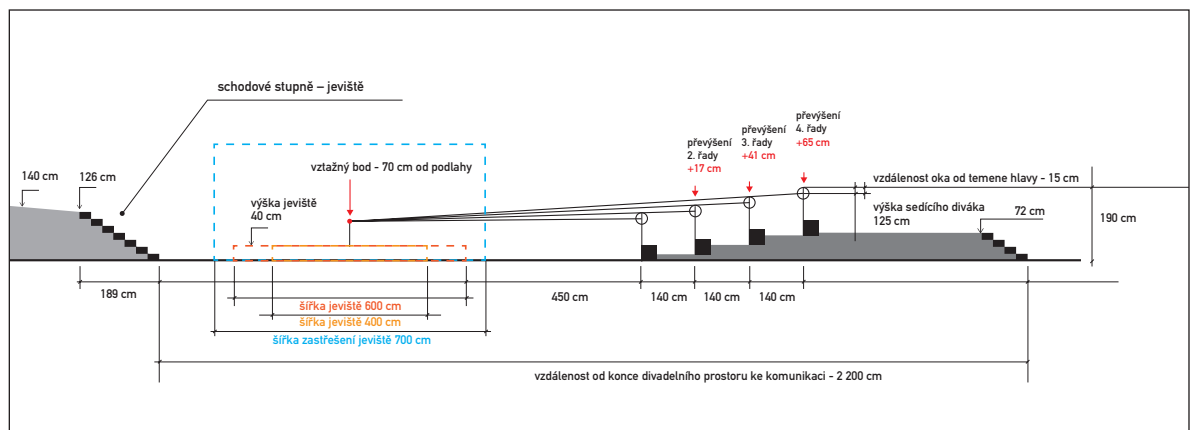
Základem pro prostorové uspořádání hlediště a jeviště byla orientace diváka pohledovým směrem na parkovou vegetaci. Tento záměr si vyžádal terénní úpravy, které byly koncipovány podle požadovaných rozměrů jeviště ze strany Městského divadla ve Zlíně, podle vybrané optimální velikosti mobilního hlediště, zastřešení a osvětlení a podle řešení hlediště s ohledem k počtu diváků a konstrukci křivky viditelnosti a vztažného bodu podle normy ČSN 73 5245

Vztažný bod

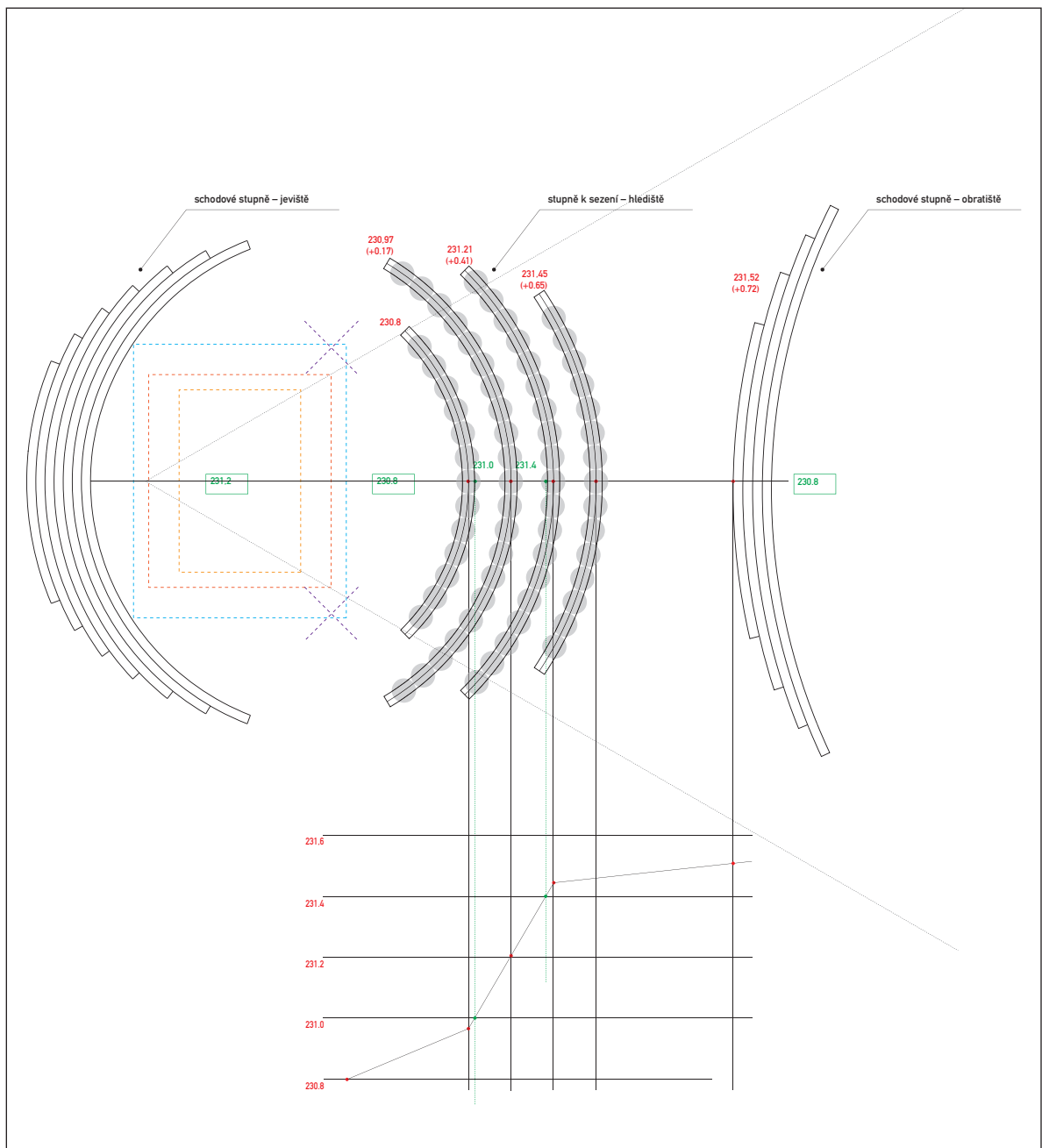
Vztažný bod je místo na závodisti (u jiných staveb na jevišti), které je relativně nejméně příznivě položené a vždy musí být z hlediště viditelné. Ke vztažnému bodu se konstruuje křivka viditelnosti. [52]

Křivka viditelnosti

Křivka viditelnosti je nejužívanější způsob, jak zjistit stoupání hlediště, v němž má být zajištěno splnění požadavku na to, aby ze zorného pole diváka byly vyloučeny překážky. Je to geometrická konstrukce, při níž ke vztažnému bodu směřují paprsky vidění. Zjišťuje se v příčném profilu tribuny. Počítá se, že výška sedícího diváka je přibližně 125 cm, poloha oka sedícího diváka je od temene hlavy je asi 12,5 - 15 cm. Hloubka řady se počítá 750 - 800 mm. Každý sedící divák musí vidět přes temeno hlavy diváka v předchozí řadě na vztažný bod. Od vztažného bodu se proto vede tečna k temenu hlavy diváka v předchozí řadě a tato přímka míří do oka diváka za ním o hloubku řady. Tímto způsobem se zjistí potřebné převýšení jednotlivých řad. Toto převýšení vychází z popsané konstrukce vždy jako křivka. Průběh křivky můžeme ovlivnit tím, jakou zvolíme vzdálenost první řady od vztažného bodu a tím, jakou zvolíme výšku diváka v první řadě vzhledem ke vztažnému bodu. Zvolené hodnoty ovlivní tvar tribuny v jejím příčném směru a tím i ekonomii celé stavby. [52]

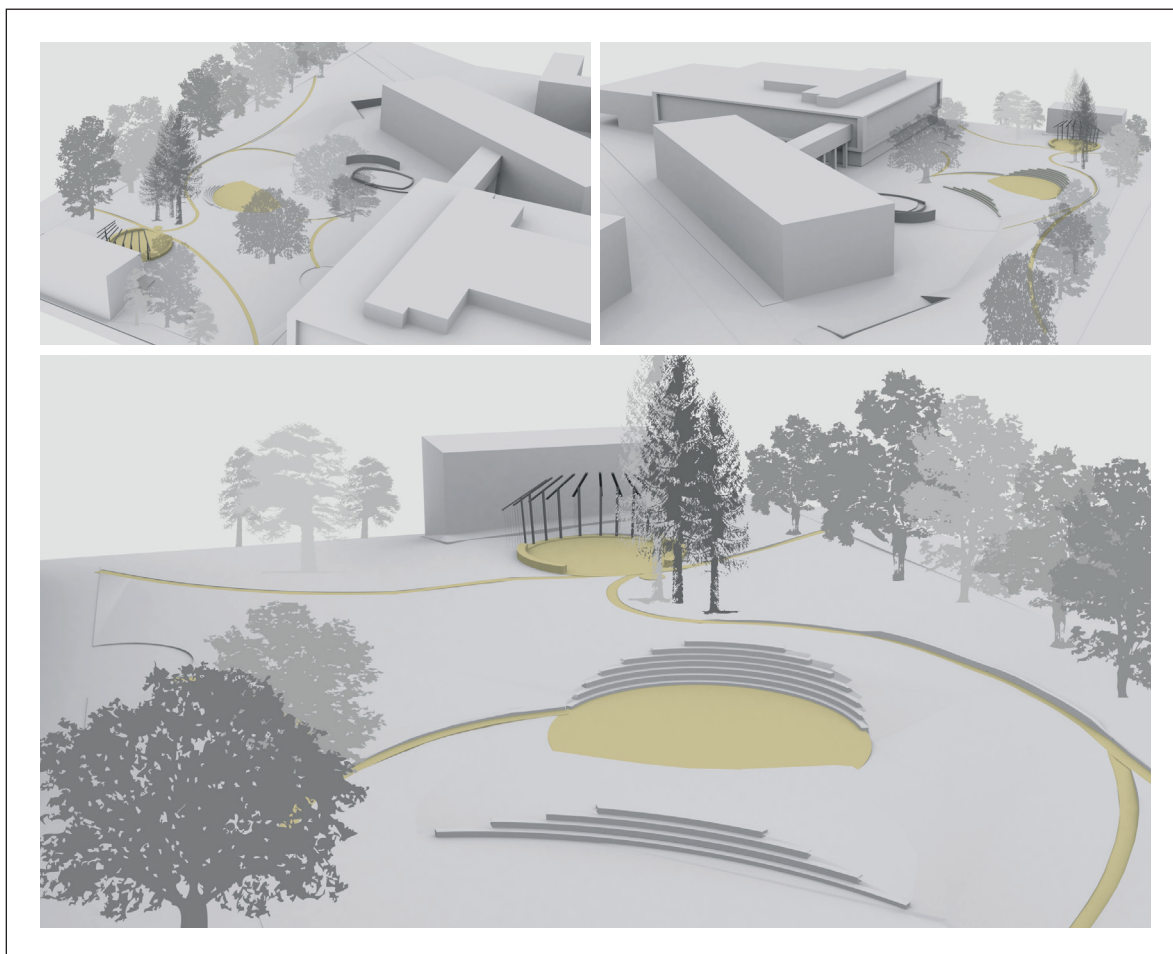
Obr. 84. Konstrukce křivky viditelnosti

Obr. 85. Půdorysné řešení divadelního prostoru, vztah vrstevnic k výšce řad hlediště

14.2 Modelace terénu

Pro ujasnění uspořádání divadelního prostoru ve vztahu k ostatním částem parku bylo nezbytné provést úpravu terénu nejdříve pomocí úpravy stávajících vrstevnic a následně pomocí vizualizace, které zohledňuje modelaci terénu z celkového pohledu.

Obr. 86. Vizualizovaná modelace parkového terénu

14.2.1 Jeviště a hlediště

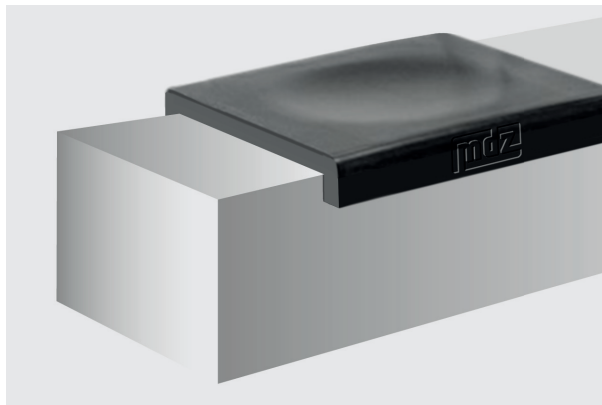
Prostor hlediště a jeviště je zasazen do zatravněného terénu. Tento povrch byl zvolen z několika důvodů – nenarušuje celkovou kompozici parku, neubírá plochu z celkové parkové zeleně, zůstává zde možnost využívat zatravněné prostranství i k jiným aktivitám (polehávání, čtení, opalování, pikniky) mimo konání představení a v neposlední řadě z důvodu snadného ukotvení a zavětrování mobilních jevištních konstrukcí v libovolném místě. Povrch části určené pro konání představení je ve složení trávnickového porostu na zhutněném šterkovém podloží. Tato část může sloužit pro produkci kulturních akcí bez nutného stavění jevištních podest a ostatních jevištních konstrukcí, což dává možnost provozovat akce určitého typu přímo na zatravněném povrchu. Ukončení jevištní části je navrženo jako schodové stupně navazující na ostatní parková prostranství.

Těchto sedm schodových stupňů je navrženo nejen jako zakončení jevištního prostoru, ale také jako příležitostné místo k sezení, Schody mohou společně s protilehlými divác-

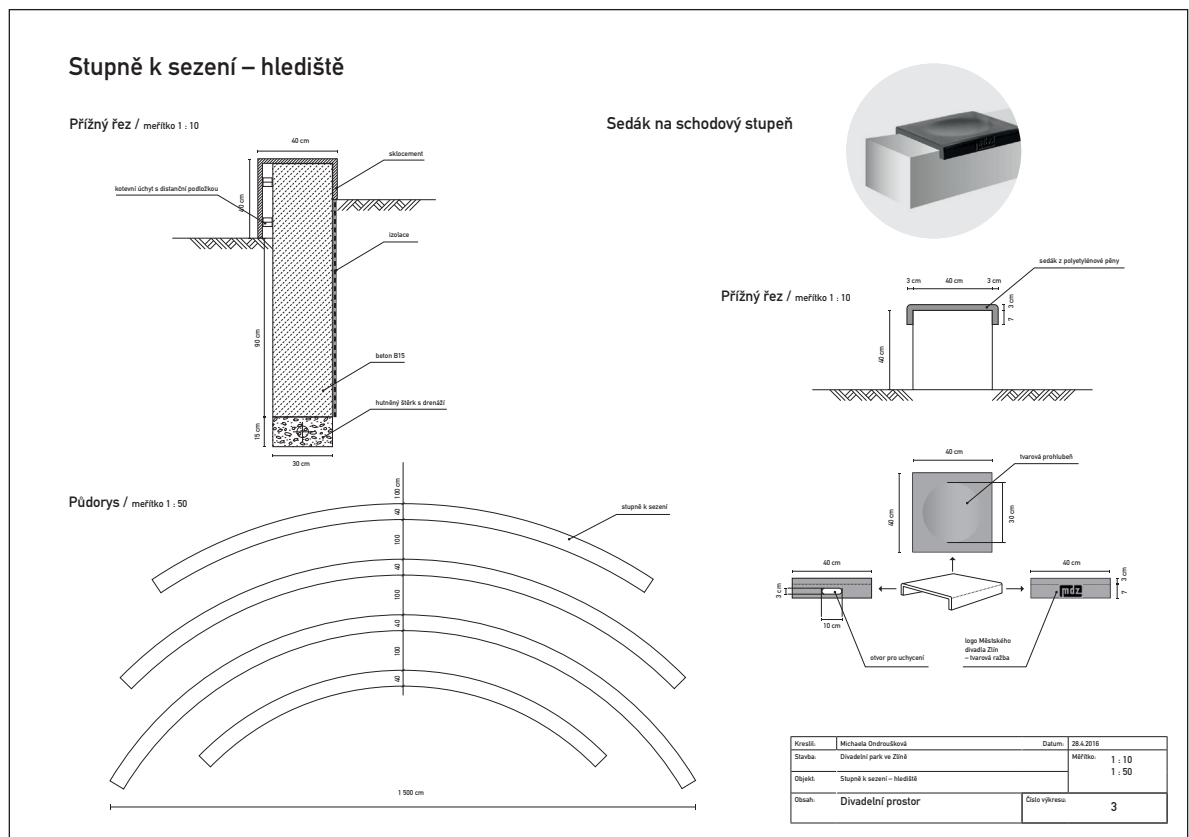

Konstrukční řešení sedacích obrubníků je navrženo jako sklocementové desky upevněné kotevními úchyty k betonovému základu. Pro zvýšení diváckého komfortu jsem navrhla přenosné sedáky z materiálu EVACELL (polyetylenová pěna), tvarované podle rozměrů sedacích obrubníků, s úchytem pro přenášení. Protože předpokládám, že tyto sedáky by mohly být ve vlastnictví Městského divadla Zlín, a v jeho prostorách také uskladněné a zapůjčované po dobu představení, je sedák opatřen i logem divadla provedeným jako tvarová ražba do materiálu sedáku.

Obr. 89. Návrh sedáku

Obr. 90. Výkres č. 3 – Stupně k sezení – hlediště

Sedací obrubníky umožňují minimální počet míst k sezení pro 68 osob při zachování 80 cm prostoru pro jednu osobu.

Za poslední diváckou řadou je vyvýšený terén, který je koncipován jako prostor pro umístění zvukové a režijní obsluhy (mixační a ozvučovací pulty) nebo jako místo pro stojící diváky. Tento vyvýšený terén je směrem k obratišti ukončen čtyřmi schodovými stupni orientovanými ke kašně a ty jsou konstrukčně řešeny stejně jako schodové stupně za jevištěm – z armovaných prefabrikovaných betonových dílců usazených na betonových patkách. Velikost schodů je – výška 18 cm, délka 27 cm. Stupně jsou z funkčního hlediska navrženy jako možný zadní přístup do prostoru hlediště, ale také jako místo k sezení s pohledem na kašnu. Vzhledem k oblíbenosti prostoru kolem kašny v průběhu konání divadelních festivalů Setkání – Stretnutie a s využíváním tohoto místa pro alternativní typy představení, umožňuje posezení na schodech vytvořit další místo pro konání případné produkce v těchto místech.

Do divadelního prostoru směřují dva chodníky s povrchem z vymývaného betonu, které jsou navrženy v šířce dvou metrů pro případný vjezd lehkého užitkového vozidla za účelem umožnění dopravy jevištní techniky na toto místo. Jeden z chodníků je po straně obrácené k divadelnímu prostoru lemován linií tvořenou odvodňovacím žlabem s odstranitelným krycím roštem. Linie odvodňovacího žlabu pokračuje a lemuje spodní schodový stupeň ukončující jevištní prostor. Odvodňovací žlab je navržen pro rychlou pokládku kabelů jevištní techniky z důvodu ukrytí kabelů, což slouží k zajištění bezpečnosti diváků.

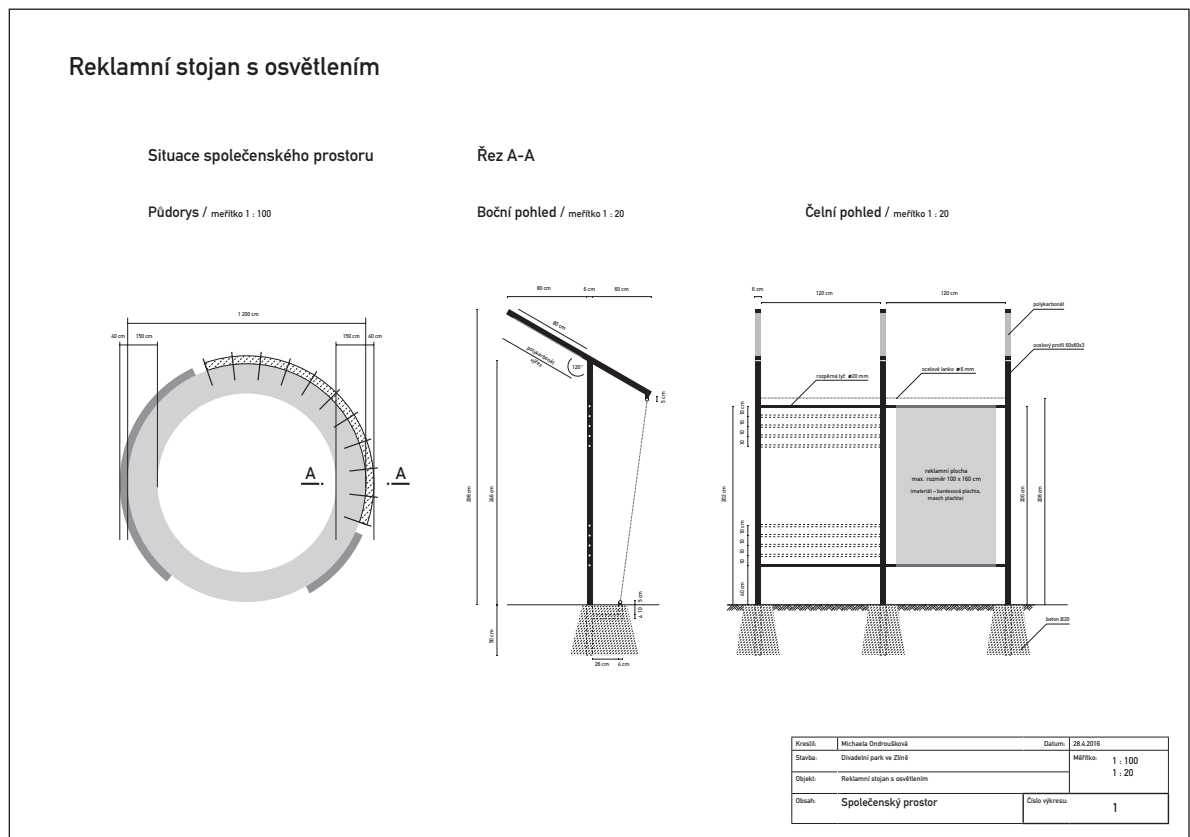
Obr. 91. Odvodňovací žlab

Divadelní prostor je vybaven dvěma exteriérovými podlahovými zásuvkami v místě středu prvního schodového stupně za jevištěm (400V, 32A, 63A) a v místě středu posledního stupně k sezení (400V, 32A) pro zapojení obslužných jevištních zařízení. Ve středu prvního schodového stupně u obratiště je navrženo wifi připojení.

14.3 Řešení společenského prostoru

Jedná se o kruhové prostranství v severovýchodní části parku, poblíž budovy Bosch. Jako společenský jsem pojmenovala tento prostor z důvodu jeho víceúčelového využití. Podle potřeby je možné toto místo užívat jako prostor pro posezení, jako společenský prostor pro setkávání, jako výstavní prostor nebo místo pro umístění venkovních propagačních informací, jako prostor pro pořádání menších kulturních akcí různého charakteru, místo přechodně určené pro stánky s občerstvením v době konání divadelního festivalu, místo pro catering atd.

Prostor je řešen jako kruhové prostranství o průměru 12 metrů. Je lemován chodníkem o šířce 1,5 m z vymývaného betonu a jeho vnitřní část je tvořena diagonálně rozčleněnými dílci z vymývaného betonu s deseticentimetrovými spárami s prorůstajícím travním porostem. Okraje prostranství jsou ve dvou místech lemovány sedacími obrubníky konstrukčně řešenými podobně jako sedací obrubníky v divadelním prostoru – jako sklocementové desky upevněné kotevnými úchyty k betonovému základu o rozměrech – 40 cm výška a 40 cm šířka. Mezi sedacími obrubníky je navrženo jedenáct stojanů (ve vzájemné vzdálenosti 120 cm), které lemují prostranství ve zbývajících částech. Linie stojanů opticky odděluje parkové prostranství od zadní strany budovy Bosch, kterou tímto částečně zakrývá. Stojany jsou navrženy víceúčelově – jako osvětlení, konstrukce pro instalaci výstavních nebo reklamních nosičů a zároveň jako opora pro vertikální popínavou vegetaci. Prostranství je vybaveno wi-fi připojením a exteriérovou podlahovou zásuvkou.

Obr. 92. Výkres č. 1 – Reklamní stojan s osvětlením

Návrh reklamního stojanu záměrně vychází z designu vybraného veřejného osvětlení PALO ALTO od designéra Josepa Lluíse Xuclà, z důvodu estetického navázání na použité varianty svítidel PALO ALTO a ve snaze o udržení stylové čistoty mobiliáře. Stojan je na rozdíl od originálu navržen ve větším rozměru průměru kovové konstrukce – z ocelového profilu 60x60x3 (originál má rozměr 45 mm). Důvodem tohoto záměrného výběru širšího profilu jsou otvory pro vložení rozpěrných tyčí pro instalaci reklamního nosiče. Princip stojanu spočívá v kombinaci jeho funkcí. Horní část stojanu svírá úhel 120 stupňů vůči spodní části a přesahuje dovnitř i ven z kruhového prostranství. V části, která přesahuje dovnitř, je navrženo osvětlení instalované uvnitř konstrukce a opatřené polykarbonátovou krytkou. Část, která přesahuje mimo prostranství je zakončena úchytem pro ocelové lanko (průměr 6 mm), to tvoří základ lankové opory pro popínavou vegetaci. Další úchyt pro lanko je navržen ve spodní části konstrukce stojanu a částečně spočívá v betonovém základu, kdy je viditelný pouze otvor pro upevnění lanka. Mezi stojany je možné vkládat do otvorů o průměru 20 mm rozpěrné tyče, které slouží pro uchycení reklamních nosičů. Jako materiál reklamního nosiče navrhuji bantexovou nebo masch plachtu s potiskem, které jsou vhodné pro exteriérové použití. Uchycení reklamního nosiče na tyč je navrženo jako zavařené tunýlky na obou

koncích plachty, která se navléhne na dvě rozpěrné tyče a ty se následně vloží do otvorů ve stojanech. Možný maximální formát nosiče je 160 cm (výška) x 100 cm (šířka) a minimální formát 80 cm (výška) x 100 cm (šířka).

Obr. 93. Vizualizace reklamních stojanů

V návrhu je počítáno s profesionálním konstrukčním řešením pro uchycení popínavé vegetace. V současné době existuje na trhu celá řada lankových systémů a komponentů vyrobených z vysoce kvalitní korozivzdorné oceli. Tyto systémy obsahují různou úroveň lanek a široké příslušenství včetně zemnicích prvků, které poskytují vysokou variabilitu při jejich použití s vertikální i diagonální orientací.

Obr. 94. Detaily příslušenství systémů pro popínavou vegetaci

Obr. 95. Příklady řešení systémů pro popínavou vegetaci

Výše uvádím mapu se schématem návrhu vedení elektroinstalace. Toto základní vedení elektroinstalace zahrnuje připojení navrženého osvětlení, podlahových zásuvek, přípojného místa, zemnicích bodů, venkovních podzemních zásuvek, wi-fi pointů, kabelových tras, tras orientačního LED osvětlení včetně možnosti připojení zavlažovacího systému.

Navržené přípojné místo je umístěné na zadní stěně budovy Bosch. Parková plocha je vybavená exteriérovými podzemními zásuvkami v několika místech – 1 x v místě společenského prostoru, 2 x v místě divadelního prostoru.

V návrhu je počítáno s možností audiovizuálního natáčení záznamu kulturních představení. Z tohoto důvodu jsou na kruhovém obratišti umístěny dvě podzemní zásuvky v místech, kde se stýká prostranství pod spojujícím krčkem s hlavní divadelní budovou a v místě styku s pomocnou divadelní budovou. V těchto místech jsou také umístěny zemnicí body. Toto vybavení je určené pro případné připojení přenosového vozu, zvukového vozu, odbavovacího vozu a agregátu.

V parku je také navržena možnost wi-fi připojení ve dvou místech – ve společenském prostoru a u schodových stupňů orientovaných k dopravnímu obratišti.

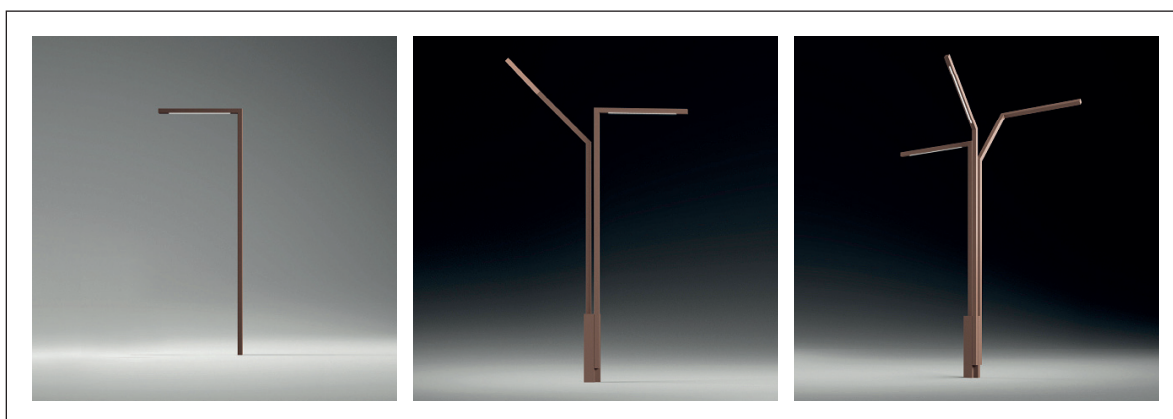

Obr. 97. Podzemní zásuvka STAKOHOME

14.4.1 Veřejné osvětlení

Pro veřejné osvětlení jsem vybrala tři varianty svítidel PALO ALTO od designéra Josepa Lluíse Xuclà. Jedná se o jedno, dvou a tříramenné svítidla. Umístění tří kusů tříramenných svítidel je navrženo v místě styku dopravního obratiště a zatravněné části parkové plochy. Tato svítidla umožňují díky třem světelným zdrojům osvětlit jak částečně plochu obratiště a místa u kašny, tak i pěší komunikace směřující k divadelnímu prostoru a k hlavní divadelní budově. Další tříramenná varianta svítidla je situována na styku Divadelní ulice a parkové plochy, kde nahrazuje původní veřejné stožárové osvětlení. Pět kusů dvouramenných svítidel je umístěno ve styku stávajících i nově navržených parkovacích stání a parkového prostoru na ulici Potoky. Jejich dva světelné zdroje umožňují nasvítit prostor parkoviště a zároveň parkový prostor s probíhající pěší komunikací podél stromořadí. Dvě jednoramenná svítidla osvětlují nově navržená parkovací místa při vjezdu na dopravní obratiště.

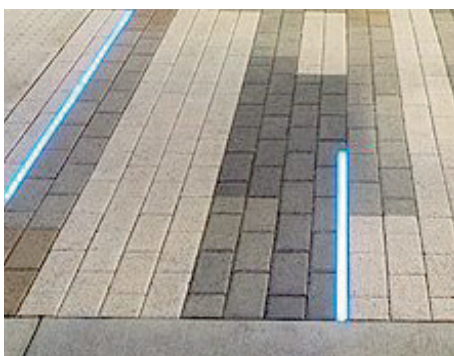
Obr. 98. Svítidla PALO ALTO v jedno, dvou a tříramenné variantě

Dalším osvětlovacím prvkem je 11 kusů výše zmiňovaných navržených stojanů, které osvětlují společenské kruhové prostranství.

14.4.2 Orientační LED osvětlení

Orientační pásy LED osvětlení jsou navrženy jako součást sedacích obrubníků v divadelním prostoru. Jsou umístěny na koncích obrubníků a slouží pro orientaci diváku v prostoru hlediště. Další LED osvětlení je navrženo jako svítící pásy v chodníku, který v parkovém území lemuje hlavní divadelní budovu. Dále pak navazují v dlažbě podparkového pásu, který pokračuje směrem k pomocné divadelní budově a až po vstup do Divadelní ulice probíhá souběžně s touto budovou. Toto osvětlení je navrženo jako navigační systém sloužící k nalezení vstupu pro zaměstnance do hlavní divadelní budovy a ke vstupu do pomocné divadelní

budovy, který je současně i vstupem do divadelního klubu Dílny a Studia Z.

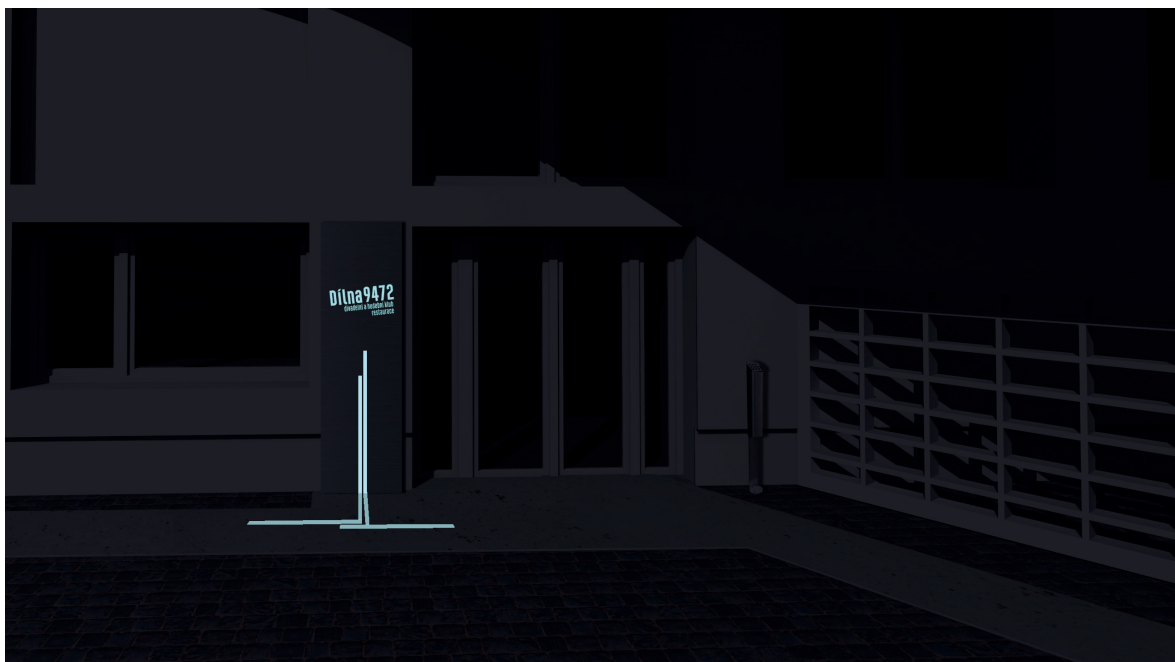

Obr. 99. Hliníková vkládaná lišta s LED osvětlením

Součástí návrhu je i řešení exteriérového panelu s logem u vchodů do divadelních budov. Jedná se o panel s kovovým povrchem s podsvětleným logem a k němu směřujícími svítícími LED pásky, které jsou vertikálním pokračováním pásek vložených do povrchu komunikace.

Obr. 100. Vstup do klubu Dílna – návrh venkovního panelu s logem a LED páskami v denním osvětlení

Obr. 101. Vstup do klubu Dílna – návrh venkovního panelu s logem a LED páskami v nočním osvětlení

14.4.3 Zahradní osvětlení

Pro zvýšení estetického účinku a atraktivitu parku jsem navrhla osvětlení záhonů, solitérního stromu a vodní plochy v kašně.

Osvětlení záhonů

Osvětlení terasových záhonů je řešeno systémem diskretních bodových svítidel, které je možné nainstalovat do záhonů tak, aby nebyly pro pozorovatele viditelné. Jedná se typ svítidel TYCO osazené halogenovými žárovkami pro maximální barevný výtěžek.

Obr. 102. Svítidlo TYCO pro osvětlení záhonů

Osvětlení stromu

Pro zahradní architektonické osvětlení stromu jsem vybrala souměrně rostlý solitérní javor klen, který se nachází ve středu travnatého prostranství, naproti vchodu pro zaměstnance do hlavní divadelní budovy. Navržený typ svítidla POWERDISK je určený pro zapuštěnou montáž do země. Nasměrování světla jde tedy zezdola směrem vzhůru a při umístění stromu uprostřed travnatého prostranství je tak minimalizován problém oslňování.

Obr. 103. Svítidlo POWERDISK pro osvětlení stromu

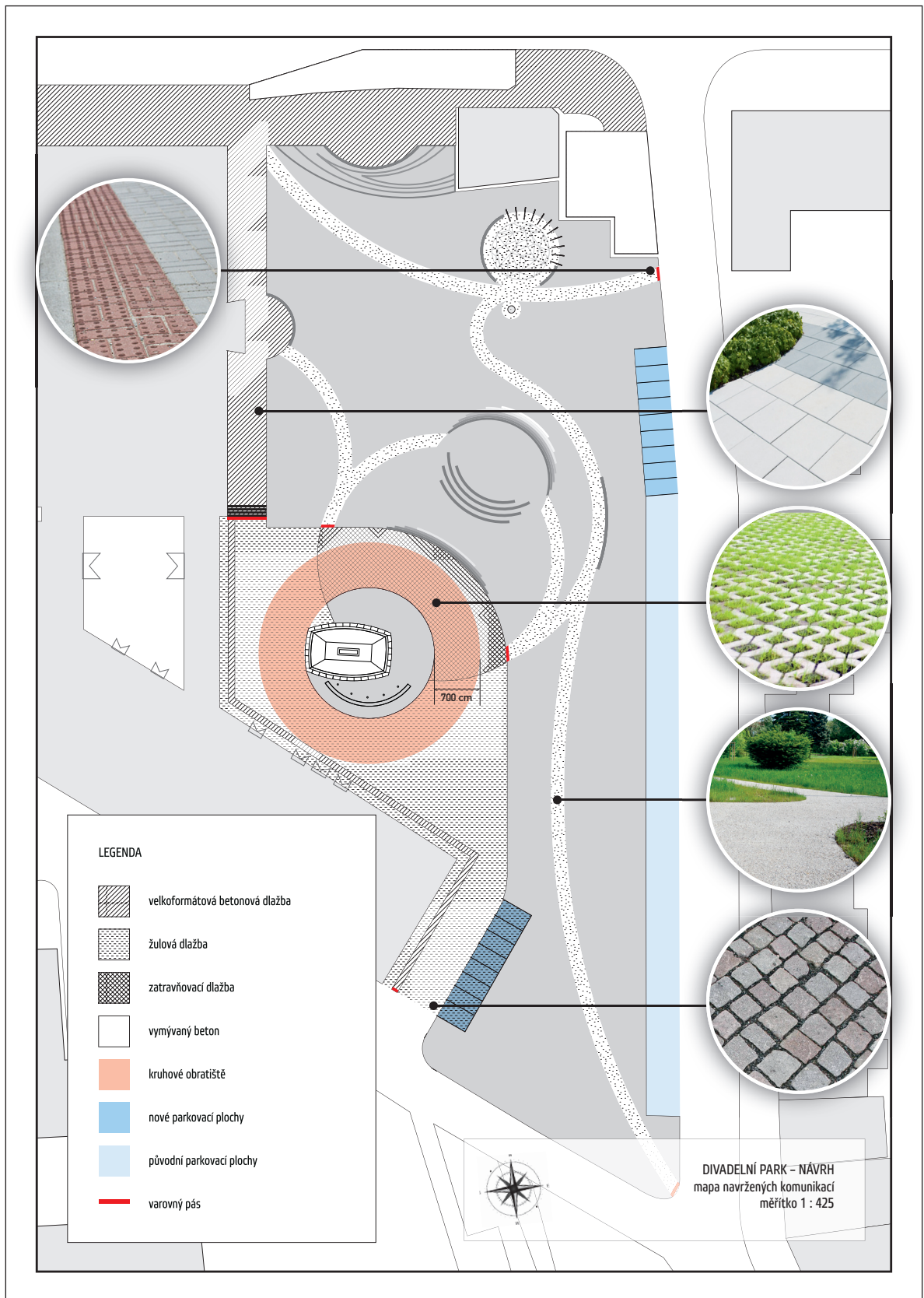
Osvětlení vodní plochy v kašně

Osvětlení vodní plochy je navrženo pomocí čtyř světelných zdrojů umístěných na všech čtyřech stranách kašny. Jedná se o speciální typ svítidla TARZAN určeného k instalaci pod vodní hladinu, které je dokonale vodotěsné, vyrobené z vysoce odolného vstříkovaného polymeru, s tvrzeným sklem a díky této konstrukci je výrobek bezpečný.

Obr. 104. Ponorné svítidlo Tarzan pro nasvícení vodní plochy

14.5 Řešení komunikací

Obr. 105. Návrh parku – mapa navržených komunikací

14.5.1 Komunikace pro pěší

Komunikace pro pěší, které protínají zatravněnou parkovou plochu, jsou navrženy v šířce dvou metrů. (pro zajištění podmínek bezbariérového užívání musí být zajištěn pás pro chodce šířky 1 500 mm, aby bylo umožněno míjení dětských kočárků, osob na vozíku, chodců s bílou holí apod. ČSN 73 6110) a z podstatné části kopírují původní vyšlapané cestičky. Jejich povrch je z vymývaného betonu, který svou kamínkovou strukturou vytváří plochy ladící s přírodními prvky a krajinou. Výhodou povrchů z vymývaného betonu je široká barevná a strukturální škála, stálobarevnost, protiskluznost, minimální údržba, vysoká odolnost a životnost ve venkovních podmínkách a možnost snadného řešení detailů.

Chodník lemující hlavní budovu divadla na straně obrácené k prostoru parku je rozšířený na šířku šesti metrů z důvodu dodání vzdušnosti a k vyniknutí architektonického stylu budovy. V místě vstupu pro zaměstnance do hlavní budovy je rozšířen do kruhového prostranství. Navržený materiál je velkoformátová bílá betonová dlažba. Použití této dlažby navrhuji také mimo parkové prostory – jako nahrazení stávajících povrchů pěších komunikací po celém obvodu hlavní budovy Městského divadla Zlín v ulici Dlouhé a na třídě Tomáše Bati, kolem budovy firmy Bosch, až po ukončení této části ulicí Potoky.

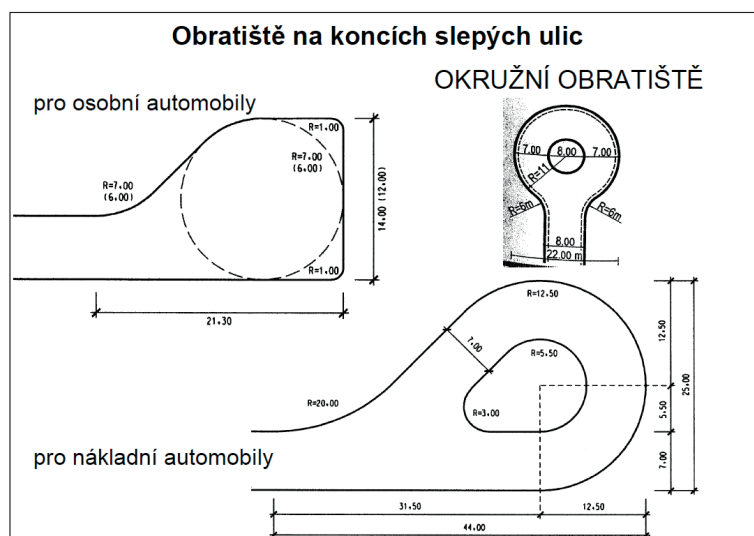
Chodníky na území parku jsou v místech přechodu do vozovky a v místech potenciálně nebezpečných ukončeny varovným pásem pro nevidomé. Dle normy ČSN 73 6110 (Projektování místních komunikací).

Varovný pás označuje rozhraní mezi prostorem běžně přístupným a prostorem potenciálně nebezpečným. Tento pás se zřizuje v místech sníženého obrubníku, např. bezbariérové přechody, či tramvajové zastávky. Na chodníku s cyklistickou stezkou určuje rozhraní mezi vymezeným prostorem pro cyklisty a chodce. Jeho povrch tvoří výstupky tvaru komolých kuželů s průměrem 20, výškou 5 a roztečí výstupků 50 až 100 milimetrů. Varovný pás je hmatný slepeckou holí a nášlapem a musí být barevně kontrastní. Užití šedé reliéfní dlažby na šedém podkladu je nepřijatelné, protože tyto varovné pásy slouží nejen zcela nevidomým lidem, ale usnadňují pohyb v prostoru také lidem prakticky nevidomým nebo silně slabozrakým, pro které uvedená barevná kombinace zcela ztrácí smysl. Tento pás je široký 400 milimetrů. [53]

14.5.2 Dopravní komunikace

Celá plocha dopravního obratiště včetně místa vjezdu z ulice Divadelní je v návrhu rozšířená a upravená pro bezproblémový pohyb nákladních automobilů a pro pohodlný výjezd vozidel z nově navrženého parkovacího stání u pomocné divadelní budovy, podle

rozměrových požadavků na obratiště na koncích slepých ulic dle normy ČSN 73 6110.

Obr. 106. Schéma obratišť na koncích slepých ulic

Plocha dopravního obratiště je z větší části vydlážděná žulovou dlažební kostkou. Část obratiště směrem od kašny k parkovému prostoru je vydlážděná zatravnovací dlažbou určenou pro plochy s větším zatížením.

Celou touto dopravní plochou probíhá 80 cm široký tzv. podpadkový pás z velkoformátové bílé betonové dlažby, který je určený pro pohodlný pohyb chodců v tomto prostoru. Pás navazuje na chodník lemující hlavní divadelní budovu a souběžně se spojovacím krčkem a pomocnou divadelní budovou pokračuje až k ulici Divadelní.

14.5.3 Parkovací stání

Nově je navrženo 17 parkovacích stání, které jsou náhradou za parkovací místa na ploše obratiště v okolí kašny. Při vjezdu z ulice Divadelní je navrženo 8 nových parkovacích míst (6 o rozměrech 2 500 x 5 000 mm a 2 krajní o rozměrech 2 750 mm x 5 000 mm). Další parkovací místa jsou navržena jako prodloužení stávajícího parkoviště v ulici Potoky. Jedná se celkem o 9 nových stání (8 o rozměrech 2 500 x 5 000 mm a 1 krajní o rozměru 2 750 mm x 5 000 mm). Dle normy ČSN 73 6056 (Odstavné a parkovací plochy silničních vozidel).

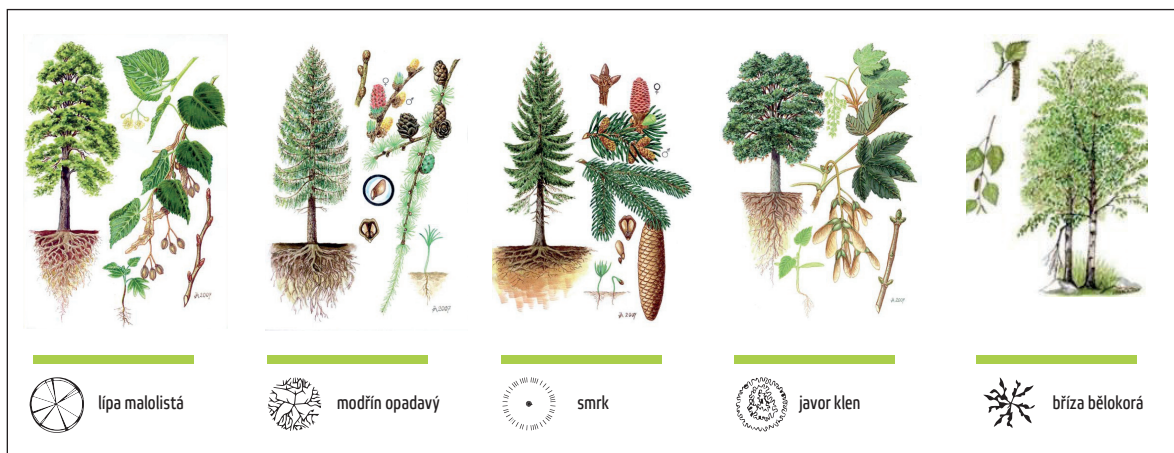
14.6 Řešení zeleně

Obr. 107. Návrh parku – mapa navržené zeleně

V novém návrhu zeleně zůstává zachována většina stromového porostu. Jsou to stromy těchto druhů - lípa malolistá, javor klen, bříza bělokorá, modřín opadavý, smrk

Obr. 108. Původní stromový porost

Nově je navrženo doplnění stromů ze strany třídy Tomáše Bati, jako částečné odhlučnění parku od této rušné komunikace a jako optická bariéra, která ukončuje tímto směrem parkové území. Je zde navrženo malé stromořadí ze tří javorů babyk, které doplňují stávající javor klen. Javor babyka dobře snáší znečištěné ovzduší ve městech, průmyslové znečištění a posypové soli, proto je vhodný i do výsadby v městských oblastech.

Obr. 109. Javor babyka

Ve stejném místě jsou jako zvuková bariéra navrženy i terasové záhony. Navržené osázení záhonů je vegetace trvalého charakteru s minimálními nároky na údržbu. Ve spodních partiích jsou barevně odlišené druhy travin. Jedná se o ozdobnici čínskou (*Miscanthus purpurascens*) s listy, které jsou v létě šedozelené a na podzim se charakteristicky barví do čerVENOORANŽOVÉ. Je to nenáročná a dekorativní trvalka, která je plně mrazuvzdorná.

Obr. 110. Ozdobnice čínská (*Miscanthus purpurascens*)

Dále je to elegantní okrasná tráva – dochan psárkovitý neboli vousatec (*Pennisetum alopecuroides*), která tvoří husté trsy ve tvaru přetékaající fontány.

Obr. 111. Dochan psárkovitý (*Pennisetum alopecuroides*)

Pro horní část terasových záhonů je navržen keřový porost tisů červeného (*Taxus baccata*), který je možné tvarovat a vzhledem ke svému pomalému růstu si udržuje daný tvar po mnoho let. Dobře snáší městské znečištěné ovzduší.

Obr. 112. Tis červený (*Taxus baccata*)

Na stranu třídy Tomáše Bati je navržen převislý jasmín nahokvětý (*Jasminum nudiflorum*) kvetoucí drobnými žlutými kvítky. Jde o nenáročnou rostlinu, která kvete i v zimním období.

Obr. 113. Jasmín nahokvětý (*Jasminum nudiflorum*)

Navrženými samopnoucími rostlinami do zelené vegetační stěny ve společenském prostoru jsou břečťan popínavý (*Hedera helix*) a trubač popínavý (*Campsis radicans*). Břečťan popínavý je okrasná popínavá a půdopokryvná rostlina a je navržena pro vykrytí spodních partií vertikální stěny. V horních partiích ho doplní bujně rostoucí popínavý keř trubače, který vytváří husté zelené olistění a množství květů.

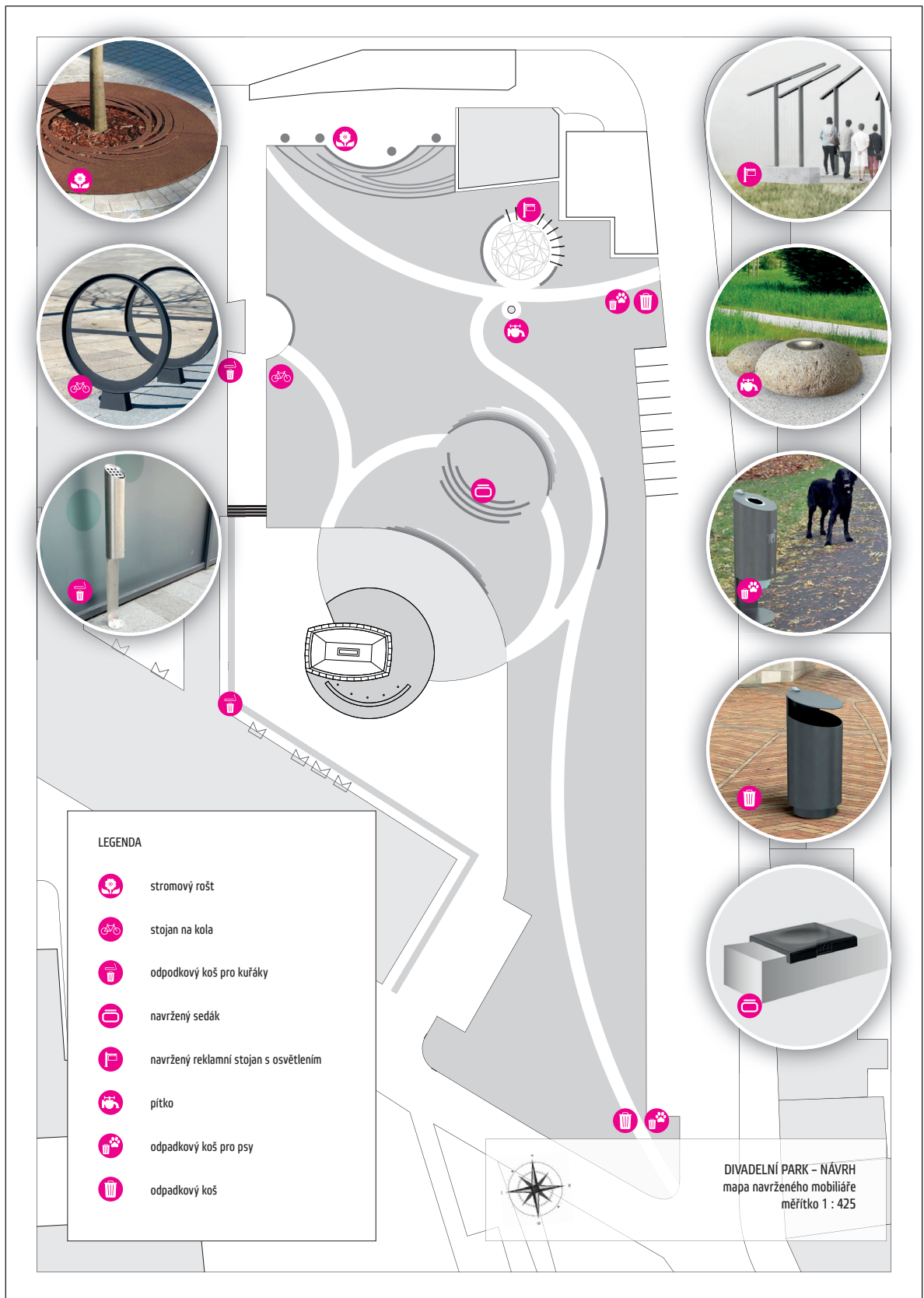

Obr. 114. Břečťan popínavý (*Hedera helix*) a trubač popínavý (*Campsis radicans*)

Je navržena i obnova trávnickového porostu ideálně nízkým parterovým typem trávníku s nároky na údržbu sekáním jedenkrát až dvakrát týdně nebo méně náročnější typ parkového trávníku s doporučeným sekáním jedenkrát za 14 dní.

Pro údržbu vegetace je navrženo zavlažování trávníků a zatravnovací dlažby automatickým zavlažovacím systémem a pro závlahu záhonů ukapávací systém (tzv. kapková závlaha).

14.7 Mobiliář

Obr. 115. Návrh parku – mapa navrženého mobiliáře

Kromě výše zmiňovaného vybavení parku osvětlením je do parkového prostoru navrženo vybavení dvěma odpadkovými koši a dvěma odpadkovými koši pro psy umístěnými při vyústění pěších komunikací na ulici Potoky. Při vchodech do divadelních budov jsou situovány odpadkové koše pro kuřáky. Veškeré odpadkové koše jsou vybrány ve stejném designu a ve stejném materiálovém i barevném provedení z nerezové oceli – typ TUBO.

Před vchodem do hlavní budovy jsou navrženy dva stojany na kola BIKE STAND pro příležitostné umístění kola. Divadlo má vlastní prostor pro kola zaměstnanců, který se nachází v prostoru pod spojovacím krčkem.

Navrženo je pítko nacházející se na prostranství vedle společenského prostoru, které je řešeno jako opracovaný balvan s mechanismem pro průtok vody.

Nově navržené tři stromy (javorý babyky) a stávajícího strom (javor klen) situované ke straně třídy Táše Bati jsou opatřeny kruhovými železnými stromovými rošty TWISTER s rozměrem – průměr kruhu 1 440 mm.

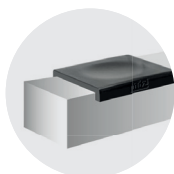
Sezení v parku je řešeno formou sedacích obrubníků a schodových stupňů.

Veškeré vybavovací předměty jsem vybírala v jednoduše řešeném designu s přihlédnutím k maximální kvalitě materiálů a zpracování. Důvodem k takovému výběru pro mě byl fakt, že se jedná o území, které svými charakterem a umístěním v centru města a v blízkosti budov Městského divadla Zlín, reprezentuje nejen okolní významnou architekturu, ale také zvyšuje kulturnost místa a dává i akcím zde konaným přidanou hodnotu.

Situování předmětů mobiliáře v prostorách parku je vyznačeno na výše uvedené mapě a jejich základní popis je uveden v design manuálu.

15 DESIGN MANUÁL – POPIS NAVRHOVANÉHO VYBAVENÍ

POPIS NAVRHOVANÉHO VYBAVENÍ

NÁVRH SEDÁKU

MATERIÁL EVACELL / Pěna EVA v deskách a blocích

- materiálová struktura: polyetylenová pěna s přídavkem materiálu EVA, drobné buňky, optimální flexibilita, elasticita, odolnost a mechanická pevnost (rovněž tepelně tvarovatelná).
- technické vlastnosti: barva: různá / hustota: od 30 do 200 kg/m³
- standardní rozměry: desky: 1 000 × 2 000 mm nebo 1 000 × 1 900 mm / Tloušťka: od 2 do 87 mm
- použití: sport, námořní vybavení, ortopedie, propagační dárky a galanterie, automobily, motocykly, balení, sportovní obuv; zvláště vhodné pro tělocvičnu a sportovní aktivity.

ŽELEZNÝ STROMOVÝ ROŠT

ROŠT TWISTER / METALCO DESIGN BY MATTIA LI PONI

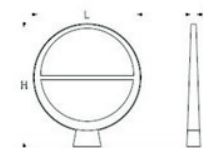
- materiálová struktura: vzhled zkorodovaného železa
- instalace: zapuštěním do země
- rozměr: vnější průměr 1190 mm, vnitřní průměr 500 mm

STOJAN NA KOLA

BIKE STAND C400 / BENKERT BÄNKE Bike Stand Collection

- materiál: železo
- barva: černá
- rozměr: délka 700 mm, šířka 85 mm, výška 800 mm

ODPADKOVÝ KOŠ PRO KUŘÁKY

TUBO P / ZZ Concept / TUBO Collection

- materiál: nerezová ocel,
- vlastnosti: nehořlavé, zesílená konstrukce
- rozměr: výška 1000 mm, průměr 114 mm, objem: 4 l

ODPADKOVÝ KOŠ PRO PSY

TUBO D / ZZ Concept / TUBO Collection

- materiál: nerezová ocel,
- vlastnosti: nehořlavé, zesílená konstrukce
- rozměr: výška 970 mm, průměr 324 mm, objem: 30 l

ODPADKOVÝ KOŠ

TUBO V / ZZ Concept / TUBO Collection

- materiál: nerezová ocel,
- vlastnosti: nehořlavé, zesílená konstrukce
- rozměr: výška 865 mm, průměr 406 mm, objem: 72 l

POPIS NAVRHOVANÉHO VYBAVENÍ

ODVODŇOVACÍ ŽLAB

ODVODŇOVACÍ ŽLAB POLYMERBETONOVÝ BIELBET 422948/ BIELBET

- materiál: polymerický beton, rošt – pozinkovaná ocel
- rozměry: š. 125 x v. 100 x d. 1000 mm
- nosnost: 1,5t
- typ: lehký KL A15

VELKOFORMÁTOVÁ DLAŽBA XL

DLAŽBA TINA XL / PRESSBETON

- hladký, vymývaný a tryskaný povrch. Velké formáty nejlépe vyniknou na větších plochách, jako jsou okolí obchodních
- rozměr: 800 x 400 x 100 mm, 800 x 600 x 100 mm, 800 x 800 x 100 mm
- barva: bílá
- využití pro všechny typy ploch – od lehkého provozu přes střední až po plochy s vyšším zatížením, tzn. s možným pojezdem osobních i nákladních automobilů

ZATRAVŇOVACÍ DLAŽBA U KAŠNY

ZATRAVŇOVACÍ TVÁRNICE DITON / PRESBETON

- rozměr: 60 x 40 x 10 cm (na plochy s větším zatížením)

ŽULOVÁ DLAŽEBNÍ KOSTKA 15/17 ŠEDÁ

- rozměr: 15-17 x 15-17 x 15-17 cm
- barva: šedá
- vhodná nejen pro vjezdy a cesty i silnice

DLAŽBA PRO NEVIDOMÉ

DLAŽBA KLASIKO / BEST

- rozměr: 60 x 100 x 200 mm
- barva: červená
- vysoce pevnostní vibrolisovaná dvouvrstvá betonová dlažba

VYMÝVANÝ BETON

VYMÝVANÝ BETON GRANISOL / CEMEX

- pevnostní třída C 25/30 (konzistence S4).
- stupeň vlivu prostředí XF2.
- zrnitost použitého kameniva: GraniSol 8 ... max 8 mm

POPIS NAVRHOVANÉHO VYBAVENÍ

VENKOVNÍ OSVĚTLENÍ, NOSIČ VÝSTAVNÍCH MATERIÁLŮ, OPORA PRO LANKOVÝ SYSTÉM ZELENÉ STĚNY

PODLE DESIGNU OSVĚTLENÍ PALO ALTO / VIBIA / DESIGN BY XUCLÀ

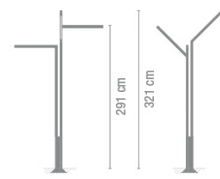
- povrchová úprava: matný smalt
- rozměr: maximální výška 3350 mm

VENKOVNÍ OSVĚTLENÍ

PALO ALTO 4520 / VIBIA / DESIGN BY XUCLÀ

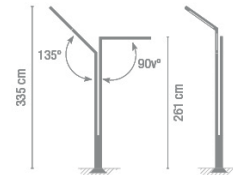
- materiál svítidla: polykarbonát
- svítidlo: 4 x LED pruh 24V 10W
- povrchová úprava: matný smalt
- rozměr: maximální výška 3210 mm

VENKOVNÍ OSVĚTLENÍ

PALO ALTO 4535 / VIBIA / DESIGN BY XUCLÀ

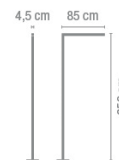
- materiál svítidla: polykarbonát
- svítidlo: 3 x LED pruh 24V 10W
- povrchová úprava: matný smalt
- rozměr: maximální výška 3350 mm

VENKOVNÍ OSVĚTLENÍ

PALO ALTO 4515 / VIBIA / DESIGN BY XUCLÀ

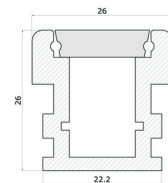
- materiál svítidla: polykarbonát
- svítidlo: 1 x LED pruh 24V 10W
- povrchová úprava: matný smalt
- rozměr: maximální výška 2500 mm

HLINÍKOVÁ VKLÁDANÁ LIŠTA PRO LED OSVĚTLENÍ KOMUNIKACÍ A SEZENÍ V HLEDIŠTI

profil HR LINE / KLUS

- materiál: surový hliník
- rozměry: 26 x 26 x 2000 mm vnitřní šíře 12 mm
- instalace do podloží: příjezdové cesty, terasy, venkovní schodiště, bazény

PODZEMNÍ ZÁSUVKA KULATÁ

ZÁSUVKA STAKOHOME-7012-A

- materiál: přírodní eloxovaný hliník odolný slané vodě
- rozměry: Ø 200x150 mm
- vybavení: 2x zásuvka 230V, 1x CEE 5/16A 400V/6h nebo 5/32A 400V/6h
- s uzamykatelným víkem, z hliníku, zabudovaná v úrovni terénu, těžké provedení, pojízdná pro nákladní auta, v uzavřeném stavu je vodotěsná, druh krytí IP 67

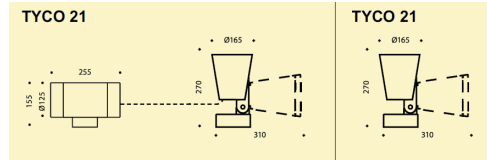
POPIS NAVRHOVANÉHO VYBAVENÍ

ZAHRADNÍ OSVĚTLENÍ ZÁHONŮ

SVÍTIDLO TYCO 21, 22 / CASTALDI

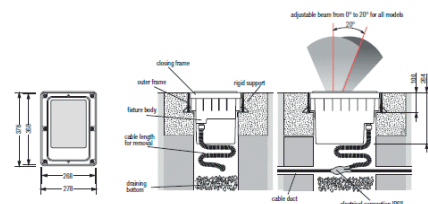
- verze vhodná pro diskrétní instalaci
- dostupné barvy: 94 - šedá, 81 - černá matová
- stupeň krytí IP 66

ZAHRADNÍ OSVĚTLENÍ STROMŮ

SVÍTIDLO POWERDISK / CASTALDI

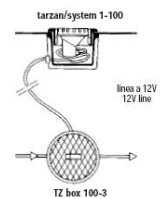
- materiál svítidla: vysoce odolný technopolymer
- zemní svítidlo, zatížení do 500 kg
- stupeň krytí IP 66

OSVĚTLENÍ VODNÍCH PLOCH

SVÍTIDLO TARZAN / CASTALDI

- materiál svítidla: bezpečnostní tvrzené sklo, technopolymerový box
- určený k vestavbě do stěny či dna bazénu, krycí technopolymerový rámeček
- svítidlo: halogenová žárovka 100 W
- barva: bílá

WI-FI PŘIPOJENÍ

UBIQUITI UNIFI AP LONG RANGE, 27DBM

- určena je pro například pro kanceláře, hotely, ale díky neomezenému šíření sítě i pro stadiony apod.
- wifi signál v normě 802,11 b/g/n
- rychlost: 300 Mb/s
- zisk antény: 27 dBi

16 NÁVRH ROZPOČTU

položka	množství	počet kusů	cena / kus	cena celkem /bez dph/
odstranění ornice tl. 0,25m	105 m ³		410	43 050
výkopy a modulace terénu	95 m ³		410	38 950
výkopy a základy zídek	37 m ³		410	15 170
násypy po betonáži	67 m ³		410	27 470
betonáže				
- schody u komunikace (včetně prefabrikovaných dílců)	28 m ³		7000	196 000
- schody za jevištěm (včetně prefabrikovaných dílců)	24 m ³		7000	168 000
- zídka u vchodu, v zákoutí, u chodníku (včetně sklocementového obložení)	11 m ³		7000	77 000
- sezení v hledišti (včetně sklocementového obložení)	24 m ³		7000	168 000
- zídky protihlukového valu	23 m ³		5 500	126 500
chodníky v parku /délka celkem 300m , šířka 2 m/				
- skrnývka ornice	95 m ³		800	76 000
- štěrkové podloží	100 m ³		750	15 000
- betonáž – vymývaný beton	600 m ²		550	330 000
chodník u divadla - velkoformátová dlažba - předláždění	570 m ²		600	342 000
dlažba pro nevidomé	5 m ²		950	4 750
parkovací stání - 8 + 9 míst	200 m ²		1050	210 000
dlažba - obratiště u kašny	760 m ²		1740	1 322 400
zatravnovací dlažba u kašny	160 m ²		950	152 000
kabelové vedení	385 bm		260	100 100
orientační pás led osvětlení				
- lišta HR-line	165 bm		378	62 370
veřejné osvětlení				
- palo alto 4520		4	18 000	72 000
- palo alto 4535		5	18 000	90 000
- palo alto 4515		2	18 000	36 000
- nosiče výstavních materiálů s osvětlením		11	2 000	22 000
zahradní osvětlení				
- svítidlo Tyco		6	5 111	30 666
- svítidlo Powerdisc		1	22 000	22 000
- svítidlo Tarzan		4	11 218	44 875

Tabulka 2. Návrh rozpočtu, strana 1

podzemní zásuvka kulatá Stakohome-7012-a		5	4 660	23 300
wifi point – Ubiquiti UniFi AP Long Range		2	1 999	3 998
odvodňovací žlab Bielbet 422948/	38 bm		315	11 970
odpadkový koš pro psy - Tubo D		2	3 200	6 400
odpadkový koš pro kuřáky - Tubo P		2	5 600	11 200
odpadkový koš - tubo V		2	6 500	13 000
stojan na kola - Bike stand c400		2	5 000	10 000
železný stromový rošt - Twister		3	18 500	55 500
sarové úpravy				
- revitalizace trávnickové plochy	5 360 m ²		500	2 675 000
- výsadba záhonů	300 m ²		800	240 000
- výsadba popínavých rostlin	10 m ²		1 000	10 000
- výsadba stromů		3	7 000	21 000
nerezová síť k popínavým rostlinám	25 m ²		2 500	62 500
celkem				6 936 169

Tabulka 2. Návrh rozpočtu, strana 2

Návrh rozpočtu je pouze orientační s odhadovanými cenami. Při cenové kalkulaci jsem vycházela ze zohlednění normohodin za ruční a strojovou práci, z technologických možností a mechanizací prací, z možností mechanizovaného a ručního provádění výkopů, z bilance výkopových a násypových kubatur, z provedení skrývky ornice do hloubky 25 cm a štěrkového lože pro komunikace a jevištní prostor do hloubky 20 cm, včetně strojního a ručního hutnění. Pro návrh rozpočtu jsem použila metodiku výpočtů kubatur dle středních řezů.

ZÁVĚR

Proces navrhování divadelního parku byl pro mě souhrnem mnoha činností, které kromě sbírání podkladů, analýzy a samotného návrhu, zahrnovaly i obohacující konzultace jednotlivých řešení s architekty, zahradními architekty, projektanty, odborníky na řešení mobilních divadelních scén, konzultace s režiséry, producenty a techniky zajišťujícími kulturní akcí a různými dalšími odborníky z oblasti stavebnictví, elektroinstalací atd.

Kromě všech těchto činností, jejímž cílem bylo navrhnout park estetický a funkční, to byla empatie, jež mě při celém procesu provázela.

Celá práce je pro mě spojená s malými imaginárními příběhy. Příběhy, kterými jsem se pokoušela vcítit do dějů současných i budoucích. Představovala jsem si různé situace, odehrávající se v parku a jeho okolí, jejímiž hlavními aktéry byli lidé. Lidé slavnostně naladěni, procházející parkem na večerní představení v městském divadle, lidé, kteří bydlí v okolí a park je jejich každodenním sousedem a poskytuje jim výhled do zeleně. Zaměstnanci divadla, kteří přicházejí a odcházejí z práce, nebo si jdou ven vychutnat pracovní pauzu, lidé, kteří potřebují odbourat stres nebo jen touží chvilku relaxovat ve stínu stromů, studenti, kteří se snaží vyhledat místo pro učení, povalování nebo opalování v trávě, rodiny s dětmi, které si jdou užít festivalový divadelní den, a taky další generace lidí, kteří by mohli užívat park v budoucnu.

Všechny představované příběhy mě pomáhaly vést k cíli, jímž by mělo být místo příjemné, lidmi vyhledávané a využívané.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] PROSTORY *Průvodce tvorbou a obnovou veřejných prostranství*. Brno: Nadace Partnerství, 2013. ISBN 978-80-904918-6-1
- [2] *Veřejný prostor veřejná prostranství: Sborník z konference AUÚP*. Brno: Ústav územního rozvoje, 2013. ISBN 978-80-87318-27-0
- [3] KRATOCHVÍL, Petr. *Architektura a veřejný prostor: texty o moderní a současné architektuře IV*. Praha: Zlatý řez, o.s., 2012
- [4] Městská zeleň. *Enviwiki.cz* [online]. 2016. [cit. 2016-05-05]. Dostupné z: http://www.enviwiki.cz/wiki/Městská_zeleň
- [5] PONDĚLÍČEK, Michael. *Zeleň v urbánním prostoru jako indikátor kvality života města*, 2012. Doktorská práce. VUT Brno, Fakulta architektury. Vedoucí doktorské práce Jan Koutný. [online]. 2016. [cit. 2016-05-05]. Dostupné z: https://www.vutbr.cz/www_base/zav_prace_soubor_verejne.php?file_id=61745
- [6] Ústav územního rozvoje. *Principy a pravidla územního plánování*. [online]. 2016. [cit. 2016-05-05]. Dostupné z: <http://www.uur.cz/images/5-publikacni-cinnost-a-knihovna/internetove-prezentace/principy-a-pravidla-uzemniho-planovani/kapitolaE/PaP-Pojmy-C5-zelen.pdf>
- [7] MACKOVIČ, Vladimír. *Plochy zeleně v územním plánu* [online]. 2016. [cit. 2016-05-05]. Dostupné z: http://www.uur.cz/images/5-publikacni-cinnost-a-knihovna/casopis/2013/2013-04/08_plochy.pdf
- [8] OTRUBA, Jan. *Zahradní architektura: tvorba zahrad a parků*. Šlapanice: ERA, 2002. ISBN 80-86517-13-6
- [9] KUPKA, Jiří. *Zeleň v historii města*. Praha: Nakladatelství ČVUT, 2006. ISBN 80-01-03443-7
- [10] Sadovnická tvorba. *wikipedia.org* [online]. 2016. [cit. 2016-05-05]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Sadovnická_tvorba
- [11] HASONĚ, Zdeněk. *Veřejné osvětlení, modernizace a úspory nákladů*. vydal autor, 2001
- [12] GEHL, Jan. *Města pro lidi*. Partnerství, o.p.s., 2012. ISBN 978-80-260-2080-6
- [13] CASTALDI. *Osvětlování zahrad*. Praha: BEN – technická literatura, 1996. ISBN 80-901984-5-7

- [14] BRAUN, Kazimierz. *Divadelní prostor*. Praha: Akademie múzických umění v Praze, 2001. ISBN 80-85883-73-2
- [15] MELENA, Miroslav. *Divadelní architektura dnes*. [online]. 2016. [cit. 2016-05-05]. Dostupné z: <http://www.advojka.cz/archiv/2007/24/divadelni-architektura-dnes>
- [16] SOUKENKA, Vladimír. *Vývoj divadelního prostoru a jeho architektonické formy*. České vysoké učení technické / Habilitační přednášky, 27/2007, V Praze
- [17] MIKESKOVÁ, Šárka. *Fungování vybraných letních scén v České republice (se zaměřením na divadlo)*, 2014. Bakalářská práce. Janáčkova akademie múzických umění v Brně, Divadelní fakulta. Vedoucí bakalářské práce Jan Kolegar. [online]. 2016. [cit. 2016-05-05]. Dostupné z: http://is.jamu.cz/th/16235/difa_b/Mikeskova_BP_plny_text.pdf?so=ta;info=
- [18] ČERMÁKOVÁ, Monika. *Divadlo* [online]. 2016. [cit. 2016-05-05]. Dostupné z: zdroj: https://issuu.com/monikacermakova/docs/cermakova_preddiplom_divadlo
- [19] BURIAN, Jaroslav. *Geoinformatorika v prostorovém plánování*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2014. ISBN 978-80-244-4232-7
- [20] Zlín. *wikipedia.org* [online]. 2016. [cit. 2016-05-05]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Zl%C3%ADn>
- [21] KNEDLOVÁ, Irena. *Urbánně-rurální vztahy Zlína a jeho mikroregionu*. 2006. Bakalářská práce. Masarykova univerzita. Brno, Přírodovědecká fakulta. Vedoucí bakalářské práce Alois Hynek. [online]. 2016. [cit. 2016-05-05]. Dostupné z: http://is.muni.cz/th/106654/prif_b/?lang=en;so=ed
- [22] NOVÁ, Dagmar. *Zlín – funkcionalistické město v zahradách*. www.zahrada-park-krajina.cz [online]. 2016. [cit. 2016-05-05]. Dostupné z: http://www.zahrada-park-krajina.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=101:zlin
- [23] Revitalizace prostoru parku Komenského ve Zlíně. *zlin.eu* [online]. 2016. [cit. 2016-05-05]. Dostupné z: <https://www.zlin.eu/revitalizace-prostoru-parku-komenskeho-ve-zline-cl-2479.html>
- [24] Revitalizace Gahurova prospektu – předprostor kulturního a univerzitního centra ve Zlíně. *ceskacenzaarchitekturu.cz* [online]. 2016. [cit. 2016-05-05]. Dostupné z: <http://ceskacenzaarchitekturu.cz/projekty/revitalizace-gahurova-prospektu-predprostor-kulturniho-a-univerzitniho-centra-ve-zline/>

- [25] Otázky kolem zlínského hradu a počátku města. *zlin.estranky.cz* [online]. 2016. [cit. 2016-05-05]. Dostupné z: <http://www.zlin.estranky.cz/clanky/stary-zlin/zlinsky-hrad-a-zamek.html>
- [26] Rodný dům Tomáše Bati *zlin.estranky.cz* [online]. 2016. [cit. 2016-05-05]. Dostupné z: <http://www.zlin.estranky.cz/clanky/stary-zlin/rodny-dum-tomase-bati.html>
- [27] TRNČÁKOVÁ, Alexandra. *Založení Divadla pracujících v Gottwaldově*. 2013. Diplomová práce. Masarykova univerzita. Brno, Pedagogická fakulta. Vedoucí diplomové práce Jaroslav Vaculík. [online]. 2016. [cit. 2016-05-05]. Dostupné z: http://is.muni.cz/th/321990/pedf_m/?lang=en;so=ea
- [28] Městské divadlo Zlín. *www.theatre-architecture.eu* [online]. 2016. [cit. 2016-05-05].
- [29] V parčíku za divadlem se stromy kácet nebudou. *zlin.eu* [online]. 2016. [cit. 2016-05-05]. Dostupné z: <https://www.zlin.eu/v-parciku-za-divadlem-se-stromy-kacet-nebudou-aktuality-2557.html>
- [30] LIBIGER, Milan. *Poslední nezastavěné místo v centru Zlína zmizí, v parku vyroste dům*. *zlin.idnes.cz* [online]. 2016. [cit. 2016-05-05]. Dostupné z: http://zlin.idnes.cz/park-za-divadlem-zlin-stavba-polyfunkcni-dum-f3u-/zlin-zpravy.aspx?c=A150117_2131973_zlin-zpravy_ras
- [31] Vedení zlínské radnice je proti zrušení parku za divadlem. *ekolist.cz* [online]. 2016. [cit. 2016-05-05]. Dostupné z: <http://ekolist.cz/cz/zpravodajstvi/zpravy/vedeni-zlinske-radnice-je-proti-zruseni-parku-za-divadlem>
- [32] Setkání / stretnutie. *festivaly-cesko.cz* [online]. 2016. [cit. 2016-05-05]. Dostupné z: http://www.festivaly-cesko.cz/cz/setkani/_/_stretnutie-1742-festival/
- [33] Historie. *divadlozlin.cz* [online]. 2016. [cit. 2016-05-05]. Dostupné z: <http://www.divadlozlin.cz/cs/divadlo/historie/>
- [34] Palácové zahrady pod Pražským hradem. *praguecityline.cz* [online]. 2016. [cit. 2016-05-05]. Dostupné z: <http://www.praguecityline.cz/prazske-pamatky/palacove-zahrady-pod-prazskym-hradem>
- [35] ULMAN, Radim. *Divadelní křesla a židle*. 2009
- [36] Ledeburská zahrada. *wikipedia.org* [online]. 2016. [cit. 2016-05-05]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Ledeburská_zahrada

- [37] Otáčivé hlediště Český Krumlov. *wikipedia.org* [online]. 2016. [cit. 2016-05-05]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Otáčivé_hlediště_Český_Krumlov
- [38] Divadelní točna zůstane v Českém Krumlově až do roku 2016. *theatre-architecture.eu* [online]. 2016. [cit. 2016-05-05]. Dostupné z: <http://www.theatre-architecture.eu/cs/historie/divadelni-tocna-zustane-v-ceskem-krumlove-az-do-roku-2016.html>
- [39] Historické ohlédnutí. *otacivehlediste.cz* [online]. 2016. [cit. 2016-05-05]. Dostupné z: <http://www.otacivehlediste.cz/uvod/historie>
- [40] GIRSA, Václav. Čemu se brání a co přináší: *Úvaha k problematice otáčivého hlediště v českokrumlovské zámecké zahradě*. *zamekceskykrumlov.eu* [online]. 2016. [cit. 2016-05-05]. Dostupné z: http://www.zamekceskykrumlov.eu/e_download.php?file=data/editor/238cs_4.pdf&original=prof.%20Girsa,%20točna.pdf
- [41] SLAVKO, Pavel, *K historii otáčivého hlediště v zámecké zahradě v Českém Krumlově*. *zamekceskykrumlov.eu* [online]. 2016. [cit. 2016-05-05]. Dostupné z: http://www.zamekceskykrumlov.eu/e_download.php?file=data/editor/238cs_1.pdf&original=Slavko,%20kastelán,%20točna.
- [42] Přístavba Divadla loutek Ostrava. *archiweb.cz* [online]. 2016. [cit. 2016-05-05]. Dostupné z: <http://www.archiweb.cz/buildings.php?action=show&id=3109>
- [43] Murinsel. *wikipedia.org* [online]. 2016. [cit. 2016-05-05]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Murinsel>
- [44] Aiola Island. *archiweb.cz* [online]. 2016. [cit. 2016-05-05]. Dostupné z: <http://www.archiweb.cz/buildings.php?&action=show&id=214>
- [45] KRATOCHVÍL, Petr. *Městský veřejný prostor*. Praha: Zlatý řez, 2015. ISBN 978-80-88033-00-4
- [46] Velenje city center pedestrian zone promenade. *landezine.com* [online]. 2016. [cit. 2016-05-05]. Dostupné z: <http://www.landezine.com/index.php/2015/06/velenje-city-center-pedestrian-zone-promenade-by-enota/>
- [47] Pěší zóna ve Velenje. *archiweb.cz* [online]. 2016. [cit. 2016-05-05]. Dostupné z: <http://www.archiweb.cz/buildings.php?&action=show&id=4557>
- [48] Pešia zóna promenade vo Velenje. *admagazin.sk* [online]. 2016. [cit. 2016-05-05]. Dostupné z: <http://admagazin.sk/architecture/pesia-zona-promenade-vo-velenje/>

- [49] Silnice I. třídy. *wikipedia.org* [online]. 2016. [cit. 2016-05-05]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Silnice_I._tř%C3%ADdy
- [50] Územně plánovací dokumentace. *zlin.eu* [online]. 2016. [cit. 2016-05-05]. Dostupné z: <https://www.zlin.eu/uzemne-planovaci-dokumentace-cl-658.html>
- [51] Územní plán. *wikipedia.org* [online]. 2016. [cit. 2016-05-05]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Územn%C3%AD_plán
- [52] DEZORT, Lukáš. *Povrchové úpravy a kompletační práce: Divácké systémy pro sportovní objekty* [online]. 2016. [cit. 2016-05-05]. Dostupné z: <http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:ZjkSxkLrjHgJ:http://povrch.xf.cz/seminarky/sedacky.doc%2Bkřivka+viditelnosti&hl=cs&gbv=2&ct=clnk>
- [53] Hmatné úpravy pro nevidomé. *bariery.centrumpronevidome.cz* [online]. 2016. [cit. 2016-05-05]. Dostupné z: <http://bariery.centrumpronevidome.cz/bariery/hmatne.htm>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

atd.	a tak dále
apod.	a podobně
cca	přibližně
CIE	Commission Internationale de l'Éclairage – Mezinárodní komise pro osvětlování
ČR	Česká republika
ČSN	česká technická norma
EU	Evropská unie
LED	Light-Emitting Diode – dioda emitující světlo
MHD	městská hromadná doprava
m n. m.	metrů nad mořem
např.	například
Sb.	sbírky
SR	Slovenská republika
sv.	svatého
SWOT	SWOT analýza je metoda, jejíž pomocí je možno identifikovat silné (Strengths) a slabé (Weaknesses) stránky, příležitosti (Opportunities) a hrozby (Threats)
T.G.M	Tomáš Garrigue Masaryk
tj.	to je
tzv.	takzvaný
UNESCO	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization – organizace spojených národů pro výchovu, vědu a kulturu
ÚSES	územní systém ekologické stability
wi-fi	Wireless Ethernet Compatibility Alliance – bezdrátová komunikace v počítačových sítích

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1. Promenáda High Line v New Yorku, zdroj: <http://www.archdaily.com/550810/take-a-walk-on-the-high-line-with-iwan-baan>

Obr. 2. Veřejný prostor v západní části Hafencity v Hamburgu, zdroj: <http://www.hafencity.com/en/concepts/open-space-in-western-hafencity.html>

Obr. 3. Budova nové opery v Oslo, zdroj: <http://www.archdaily.com/440/oslo-opera-house-snohetta>

Obr. 4. Renesanční zahrada – Hans Vredeman de Vries, Hortorum viridariorumque, 1583, zdroj: KUPKA, Jiří. *Zeleň v historii města. Praha: Nakladatelství ČVUT, 2006. ISBN 80-01-03443-7*

Obr. 5. Barokní zahrada – Hampton Court Palace, zdroj: KUPKA, Jiří. *Zeleň v historii města. Praha: Nakladatelství ČVUT, 2006. ISBN 80-01-03443-7*

Obr. 6. Přírodně-krajinářský park, Leasoves, rytina Jamese Masona, 1748, zdroj: KUPKA, Jiří. *Zeleň v historii města. Praha: Nakladatelství ČVUT, 2006. ISBN 80-01-03443-7*

Obr. 7. Osvětlení trávníků, zdroj: <http://www.designyourinteriors.com/garden-lighting/>

Obr. 8. Osvětlení chodníků, zdroj: <http://www.detas.hr/cz/aplikace/venkovn%C3%AD/chodn%C3%ADky-a-cesty/#prettyPhoto>

Obr. 9. Osvětlení stromů, zdroj: <http://www.led-zahrada.cz/gl-osvetleni-stromu-a-keru-151>

Obr. 10. Osvětlení květinových záhonů, zdroj: <http://www.designyourinteriors.com/garden-lighting/>

Obr. 11. Osvětlení vodních ploch, zdroj: <http://www.detas.hr/cz/aplikace/venkovn%C3%AD/zahrady/>

Obr. 12. Formy uspořádání hlediště, zdroj: vlastní

Obr. 13. Divadlo v Taormině (Sicílie), zdroj: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Divadlo>

Obr. 14. Představení v divadle The Swan, skica z roku 1596, zdroj: https://cs.wikipedia.org/wiki/Alžbětinské_divadlo

Obr. 15. Scéna barokního zámeckého divadla v Českém Krumlově, zdroj: https://cs.wikipedia.org/wiki/Barokn%C3%AD_divadlo

Obr. 16. Různé typy uspořádání divadelních prostorů 20. století, zdroj: <https://issuu.com/>

monikacermakova/docs/cermakova_preddiplom_divadlo

Obr. 17. Lineární město Otrokovice-Zlín, zdroj: *BURIAN, Jaroslav. Geoinformatika v prostorovém plánování. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2014. ISBN 978-80-244-4232-7*

Obr. 18. Náměstí Míru ve Zlíně, zdroj: <https://www.zlin.eu/den-zeme-ve-zline-zabava-pou-ceni-i-kola-pro-afriku-aktuality-2537.html>

Obr. 19. Tovární areál ve Zlíně, zdroj: https://cs.wikipedia.org/wiki/Dějiny_koncernu_Baťa#/media/File:Zlin-Areal_Svit.JPG

Obr. 20. Velké kino pod hotelem Moskva ve Zlíně, zdroj: https://cs.wikipedia.org/wiki/Velké_kino#/media/File:Zlin-Hotel_Moskva_a_Velké_kino.JPG

Obr. 21. Baťovské domky ve Zlíně, zdroj: http://zlin.idnes.cz/foto.aspx?r=zlin-zpravy&foto1=WEB2b84f2_BatovyDomkyZlin_MichalRuzicka.jpg

Obr. 22. Řadové domky ve čtvrti Obecniny ve Zlíně, zdroj: <http://panelaci.cz/sidliste/zlinsky-kraj/zlin-obecniny>

Obr. 23. Sídliště Jižní Svahy ve Zlíně, zdroj: http://panelaci.cz/sites/default/files/jm_zlin0_jiznisvahy2_000000_jr1_002_vyhliodka_z_terasy21.jpg

Obr. 24. Tržnice Pod Kaštany ve Zlíně, zdroj: http://zlin.idnes.cz/foto.aspx?r=zlin-zpravy&foto1=TOI3c97de_111555_1150789.jpg

Obr. 25. Revitalizovaný Sad Komenského ve Zlíně, zdroj: <https://www.zlin.eu/revitalizace-prostoru-parku-komenskeho-ve-zline-cl-2479.html>

Obr. 26. Revitalizovaný Gahurův prospekt ve Zlíně, zdroj: <http://www.archiweb.cz/buildings.php?&action=show&id=4351>

Obr. 27. Navrhované území na výřezu katastrální mapy města Zlín, zdroj: <http://sgi.nahlize-nidokn.cuzk.cz/marushka/default>.

Obr. 28. Mapka Zlína z období 13. až 16. století, zdroj: <http://www.zlin.estranky.cz/clanky/stary-zlin/zlinsky-hrad-a-zamek.html>

Obr. 29. Rodný domek Tomáše Bati, zdroj: <http://www.zlin.estranky.cz/clanky/stary-zlin/rodny-dum-tomase-bati.html>

Obr. 30. Šalerova vila – výřez ze snímku z roku 1941, zdroj: <http://www.zlin.estranky.cz/clanky/stary-zlin/rodny-dum-tomase-bati.html>

Obr. 31. Výstavba Divadla pracujících, smínek přibližně z roku 1965, zdroj: <http://www.zlin.estranky.cz/clanky/stary-zlin/rodny-dum-tomase-bati.html>

Obr. 32. Půdorys divadelních budov Městského divadla ve Zlíně, zdroj: <http://www.theatre-architecture.eu/cs/db.html?theatreId=35&detail=attachement&page=3#att>

Obr. 33. Kašna s plastikou „Lidské torzo“ Miroslava Chlupáče, doplněnou strukturální zdí od Čestmíra Janoška, zdroj: *vlastní*

Obr. 34. Plastika „Letící Múza“ od Luboše Moravce, zdroj: <http://www.architekturazlin.cz/letici-muza>

Obr. 35. Původní dokumentace k Městskému divadlu ve Zlíně – podélné řezy, autor projektu: M. Řepa, Fr. Rozhon, 1957-67, zdroj: <http://www.theatre-architecture.eu/cs/db.html?theatreId=35&detail=attachement&page=3#att>

Obr. 36. Maketa budov Městského divadla ve Zlíně z roku 1961, zdroj: <http://www.theatre-architecture.eu/cs/db.html?theatreId=35&detail=attachement&page=3#att>

Obr. 37. Původní půdorys 1. patra Městského divadla ve Zlíně a přilehlého parku, zdroj: <http://www.theatre-architecture.eu/cs/db.html?theatreId=35&detail=attachement&page=3#att>

Obr. 38. 20. ročník divadelního festivalu Setkání – Stretnutie, zdroj: <http://zlinsky.denik.cz/galerie/20-rocnik-divadelniho-festivalu-s-nazvem-setkani-stretnutie.html?mm=6103105>

Obr. 39. Plánek palácových zahrad pod Pražským hradem – 1. Malá Fürstenberská zahrada, 2. Kolowratská zahrada, 3. Velká Pálffyovská zahrada, 4. Malá Pálffyovská zahrada, 5. Ledeburská zahrada, 6. Sala Terrena v Ledeburské zahradě, zdroj: <http://www.praguecityline.cz/prazske-pamatky/palacove-zahrady-pod-prazskym-hradem-planek-zahrad>

Obr. 40. Ledeburská zahrada v době konání společenské akce, zdroj: *ULMAN, Radim. Divadelní křesla a židle. 2009*

Obr. 41. Ledeburská zahrada – sedadla – manipulace a způsob uskladnění, zdroj: *ULMAN, Radim. Divadelní křesla a židle. 2009*

Obr. 42. Ledeburská zahrada – varianty řešení – modní přehlídka, koncert – salla terrena, raut / koktejl, koncert na schodišti, zdroj: *ULMAN, Radim. Divadelní křesla a židle. 2009*

Obr. 43. Letecký pohled na zámeckou zahradu s otáčivým hledištěm v Českém Krumlově, zdroj: <http://www.visitceskykrumlov.cz/cz/default/19/>

Obr. 44. Vývoj konstrukce otáčivého hlediště v zámecké zahradě zámku Český Krumlov, zdroj: <http://www.zamekceskykrumlov.eu/otacive-hlediste/>

Obr. 45. Srovnání původního stavu zámecké zahrady v prostoru před Bellárií se současným stavem, zdroj: <http://www.zamekceskykrumlov.eu/otacive-hlediste/>

Obr. 46. Dostavba divadla loutek v Ostravě – situace, řez, půdorys 1.NP, zdroj: <http://www.asb-portal.cz/architektura/realizace/ostravske-divadlo-loutek-s-orlojem>

Obr. 47. Dostavba divadla loutek v Ostravě – pohled na věž a sluneční hodiny, pohled na věž s orlojem, zdroj: <http://www.asb-portal.cz/architektura/realizace/ostravske-divadlo-loutek-s-orlojem>

Obr. 48. Dostavba divadla loutek v Ostravě – pohled na venkovní amfiteátr z náměstí, pohled na venkovní amfiteátr z interiéru, zdroj: <http://www.asb-portal.cz/architektura/realizace/ostravske-divadlo-loutek-s-orlojem>

Obr. 49. Malešický park – hlavní vstup do parku s rozkutálenými betonovými koulemi, vrcholová terasa s větrníkem na čerpání vody, zdroj: <http://www.xax.cz/Praha/malesicky-park/index.html>

Obr. 50. Malešický park – síťová prolézačka, vodní kaskáda s Archimédovými šrouby, zdroj: <http://www.xax.cz/Praha/malesicky-park/index.html>

Obr. 51. Plovoucí ostrov na řece Mur, zdroj: <http://www.archiweb.cz/buildings.php?&action=show&id=214>

Obr. 52. Plovoucí ostrov na řece Mur – interiéry stavby, zdroj: <http://gotravelaz.com/graz/>

Obr. 53. Centrum města Velenje – návrh pěší zóny, letecký pohled na revitalizované území, zdroj: <http://www.archiweb.cz/buildings.php?&action=show&id=4557/>

Obr. 54. Pěší zóna ve Velenje, zdroj: <http://admagazin.sk/architecture/pesia-zona-promenada-vo-velenje/>

Obr. 55. Pěší zóna ve Velenje – představení v amfiteátru, zdroj: <http://admagazin.sk/architecture/pesia-zona-promenada-vo-velenje/>

Obr. 56. Mapa širších vztahů, měřítko 1 : 5 000, zdroj: vlastní

Obr. 57. Mapa městské zeleně, měřítko 1 : 5 000, zdroj: vlastní

Obr. 58. Mapa dopravní situace, měřítko 1 : 5 000, zdroj: vlastní

Obr. 59. Mapa územního plánu města Zlín, měřítko 1 : 5 000, zdroj: <https://www.zlin.eu/uzemne-planovaci-dokumentace-cl-658.html>

Obr. 60. Mapa hodnot území ve Zlíně, měřítko 1 : 5 000, zdroj: <https://www.zlin.eu/uzemne-planovaci-dokumentace-cl-658.html>

Obr. 61. Mapa zeleně (řešené území), měřítko 1 : 500, zdroj: *vlastní*

Obr. 62. Mapa dopravní situace (řešené území), měřítko 1 : 500, zdroj: *vlastní*

Obr. 63. Mapa mobiliáře a veřejného osvětlení (řešené území), měřítko 1 : 500, zdroj: *vlastní*

Obr. 64. Mapa s vrstevnicemi a zatrubněným potokem (řešené území), měřítko 1 : 500, zdroj: *vlastní*

Obr. 65. Mapa inženýrských sítí (řešené území), měřítko 1 : 500, zdroj: *jdtmzk*

Obr. 66. Letecký pohled na park a přilehlé okolí, zdroj: <https://www.google.com/maps/@49.2248285,17.6703797,19z/data=!3m1!1e3>

Obr. 67. Orientační mapka s vyznačenými stanovišti fotografování, zdroj: *vlastní*

Obr. 68. Fotodokumentace – stanoviště fotografování 1, zdroj: *vlastní*

Obr. 69. Fotodokumentace – stanoviště fotografování 2, zdroj: *vlastní*

Obr. 70. Fotodokumentace – stanoviště fotografování 3, zdroj: *vlastní*

Obr. 71. Fotodokumentace – stanoviště fotografování 4, zdroj: *vlastní*

Obr. 72. Fotodokumentace – stanoviště fotografování 5, zdroj: *vlastní*

Obr. 73. Fotodokumentace – stanoviště fotografování 6, zdroj: *vlastní*

Obr. 74. Fotodokumentace – stanoviště fotografování 7, zdroj: *vlastní*

Obr. 75. Snímky z festivalu SETKÁNÍ–STRETNUTIE 2015, zdroj: <https://www.facebook.com/ZachranmeparkzaMestskymdivadlemZlin/photos>

Obr. 76. Snímky z akce FÉROVÁ SNÍDANĚ 2015, zdroj: <https://www.facebook.com/ZachranmeparkzaMestskymdivadlemZlin/photos>

Obr. 77. Orientační mapka s využitím parkových ploch – celoročně a v období letního festivalu, zdroj: *vlastní*

Obr. 78. Orientační mapka s označením problematických míst, zdroj: *vlastní*

Obr. 79. Přípravné skici, zdroj: *vlastní*

Obr. 80. Návrh divadelního parku, zdroj: vlastní

Obr. 81. Návrh divadelního parku – noční osvětlení, zdroj: vlastní

Obr. 82. Návrh parku – mapa navržených základních povrchů a rozměrů, zdroj: vlastní

Obr. 83. Návrh parku – mapa upravených vrstevnic a osového uspořádání divadelního prostoru, zdroj: vlastní

Obr. 84. Konstrukce křivky viditelnosti, zdroj: vlastní

Obr. 85. Půdorysné řešení divadelního prostoru, vztah vrstevnic k výšce řad hlediště, zdroj: vlastní

Obr. 86. Vizualizovaná modelace parkového terénu, zdroj: vlastní

Obr. 87. Výkres č. 2 – Schodové stupně – jeviště, zdroj: vlastní

Obr. 88. Orientační LED osvětlení sedacích obrubníků v hledišti, zdroj: vlastní

Obr. 89. Návrh sedáku, zdroj: vlastní

Obr. 90. Výkres č. 3 – Stupně k sezení – hlediště, zdroj: vlastní

Obr. 91. Odvodňovací žlab, zdroj: <http://www.nonstopstavebniny.cz/5195-odvodnovaci-zlab-polymerbetonovy-1-5t-mriz-pozinkovana-1000x125x100.html>

Obr. 92. Výkres č. 1 – Reklamní stojan s osvětlením, zdroj: vlastní

Obr. 93. Vizualizace reklamních stojanů, zdroj: vlastní

Obr. 94. Příklady řešení systémů pro popínavou vegetaci, zdroj: <http://www.green-walls.co.uk/gallery.html>

Obr. 95. Detaily příslušenství systémů pro popínavou vegetaci, zdroj: <http://www.nerezsite.cz/katalogy-pdf/JAKOB-Green-G1.pdf>

Obr. 96. Návrh parku – mapa navržené elektroinstalace, zdroj: vlastní

Obr. 97. Podzemní zásuvka STAKOHOME, zdroj: <http://www.podlahove-zasuvky.cz/items/?category=industrial1>

Obr. 98. Svítidla PALO ALTO v jedno, dvou a tříramenné variantě, zdroj: http://www.vibia.com/en/lamps/show/id/451510/outdoor_lamps_palo_alto_4515_design_by_xucla.html

Obr. 99. Hliníková vkládaná lišta s LED osvětlením, zdroj: <https://nl.pinterest.com/pin/427208714633236902/>

Obr. 100. Vstup do klubu Dílna – návrh venkovního panelu s logem a LED páskami v denním osvětlení, zdroj: vlastní

Obr. 101. Vstup do klubu Dílna – návrh venkovního panelu s logem a LED páskami v nočním osvětlení, zdroj: vlastní

Obr. 102. Svítidlo TYCO pro osvětlení záhonů, zdroj: <http://www.enika.cz/cz/osvetlovaci-technika/zahradni-a-parkova-svitidla/bodova/tyco-21,22.html?vyrobek=17844&jazyk=cz>

Obr. 103. Svítidlo POWERDISC pro osvětlení stromu, zdroj: <http://www.stylepark.com/en/ing-castaldi-illuminazione/powerdisk-n2>

Obr. 104. Ponorné svítidlo Tarzan pro nasvícení vodní plochy, zdroj: <http://www.stylepark.com/en/ing-castaldi-illuminazione/powerdisk-n2>

Obr. 105. Návrh parku – mapa navržených komunikací, zdroj: vlastní

Obr. 106. Schéma obratišť na koncích slepých ulic, zdroj: <http://docplayer.cz/7273611-Pozemni-komunikace-ve-mestech-a-obcich.html>

Obr. 107. Návrh parku – mapa navržené zeleně, zdroj: vlastní

Obr. 108. Původní stromový porost, zdroj: vlastní

Obr. 109. Javor babyka, zdroj: [http://wiki.rvp.cz/Kabinet%2FObrázky%2F0.Biologicka_klasifikace%2FR%3ADše%3A_rostliny_\(Plantae\)%2Foddeleni_krytosemenne%2Ftrida_vyssi_dvoudelozne%2Frad_mydelnikovite%2Fceled_mydelnikovite%2FDruh%3A_Javor_babyka_\(Acer_campestre\)](http://wiki.rvp.cz/Kabinet%2FObrázky%2F0.Biologicka_klasifikace%2FR%3ADše%3A_rostliny_(Plantae)%2Foddeleni_krytosemenne%2Ftrida_vyssi_dvoudelozne%2Frad_mydelnikovite%2Fceled_mydelnikovite%2FDruh%3A_Javor_babyka_(Acer_campestre))

Obr. 110. Ozdobnice čínská (*Miscanthus purpurascens*), zdroj: <http://www.supernaturallandscapes.com/miscanthus-purpurascens/>

Obr. 111. Dochan psárkovitý (*Pennisetum alopecuroides*), zdroj: <http://hoffmannursery.com/plants/pennisetum-alopecuroides-cassian/>

Obr. 112. Tis červený (*Taxus baccata*), zdroj: https://cs.wikipedia.org/wiki/Tis_červený

Obr. 113. Jasmín nahokvětý (*Jasminum nudiflorum*), zdroj: <http://www.gardenplansireland.com/forum/about465.html>

Obr. 114. Břečťan popínavý (*Hedera helix*) a trubač popínavý (*Campsis radicans*), zdroj: <https://cz.pinterest.com/explore/hedera-helix/>

Obr. 115. Návrh parku – mapa navrženého mobiliáře, zdroj: vlastní

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1. Design manuál, strana 1, *zdroj: vlastní*

Tabulka 1. Design manuál, strana 2, *zdroj: vlastní*

Tabulka 1. Design manuál, strana 3, *zdroj: vlastní*

Tabulka 1. Design manuál, strana 4, *zdroj: vlastní*

Tabulka 2. Návrh rozpočtu, strana 1, *zdroj: vlastní*

Tabulka 2. Návrh rozpočtu, strana 2, *zdroj: vlastní*

SEZNAM PŘÍLOH

Mapy:

- mapa navržených základních povrchů a rozměrů, měřítko 1 : 425
- mapa upravených vrstevnic a osového uspořádání scény, měřítko 1 : 425
- mapa navržené elektroinstalace, měřítko 1 : 425
- mapa navržených komunikací, měřítko 1 : 425
- mapa navržené zeleně, měřítko 1 : 425
- mapa navrženého mobiliáře, měřítko 1 : 425

Výkresová dokumentace:

- výkres č. 1 – Reklamní stojan s osvětlením
- výkres č. 2 – Schodové stupně – jeviště
- výkres č. 3 – Stupně k sezení – hlediště
- výkres č. 4 – Situace divadelního prostoru

Vizualizace:

- vizualizace - zónování prostoru
- vizualizace – společenský prostor
- vizualizace – divadelní prostor a podélný řez podle osy x a y
- vizualizace – pohled z třídy Tomáše Bati a podélný řez